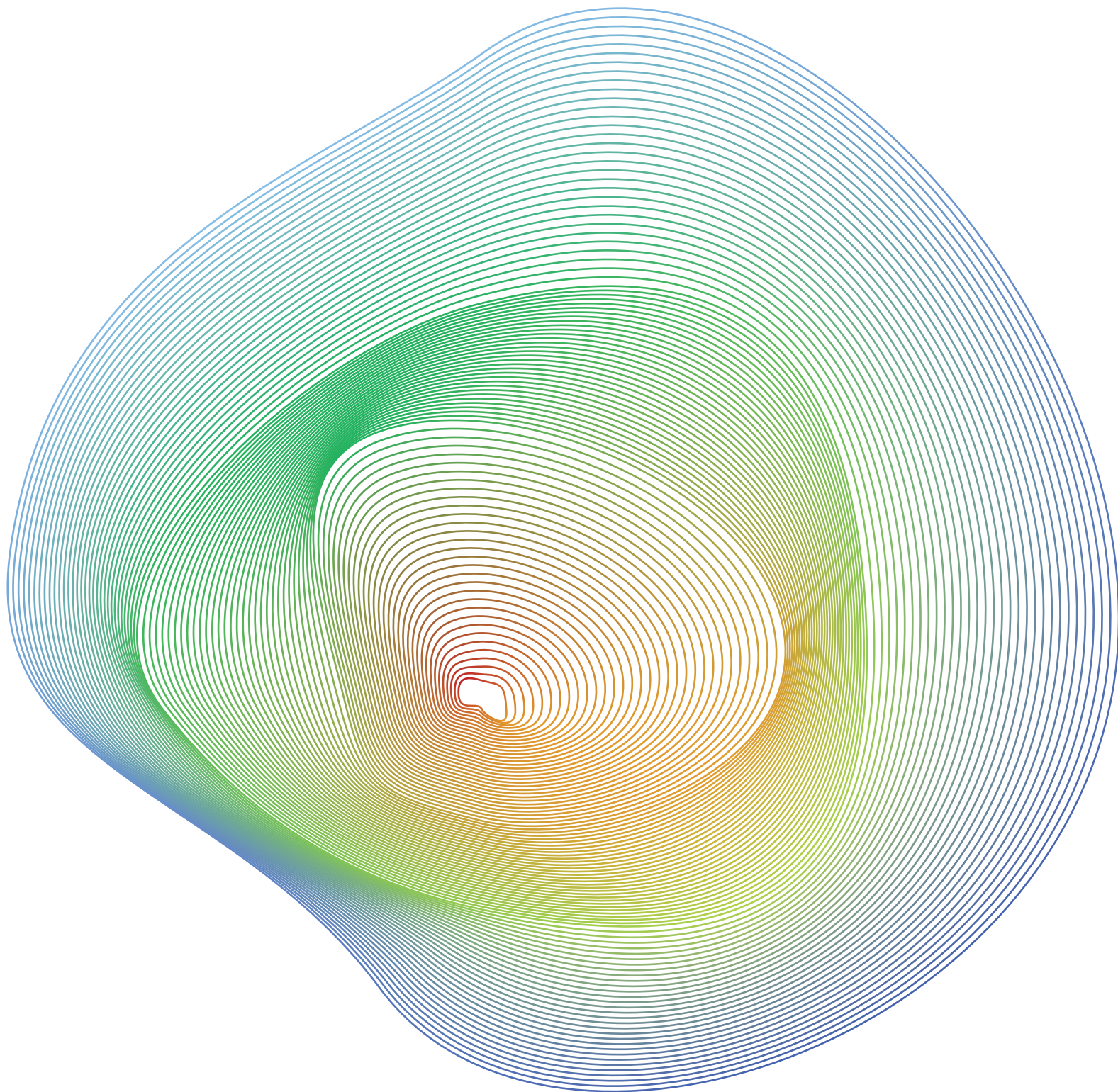
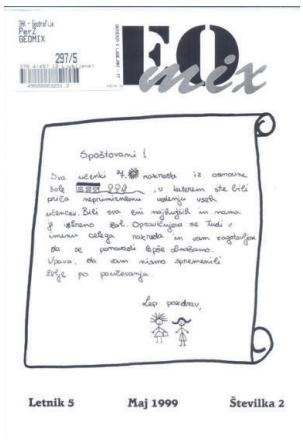
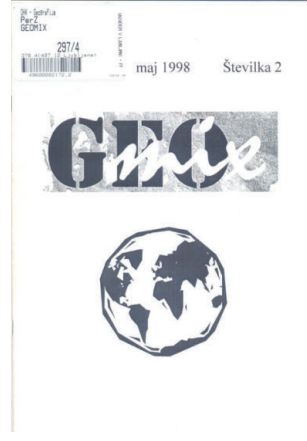
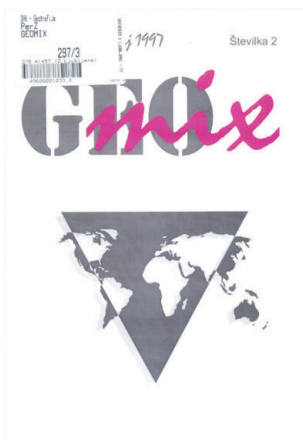
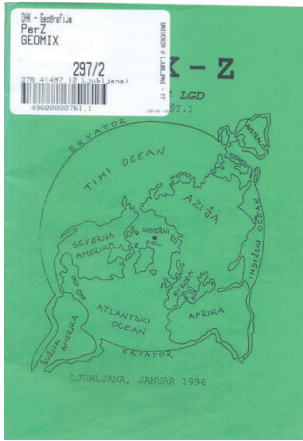

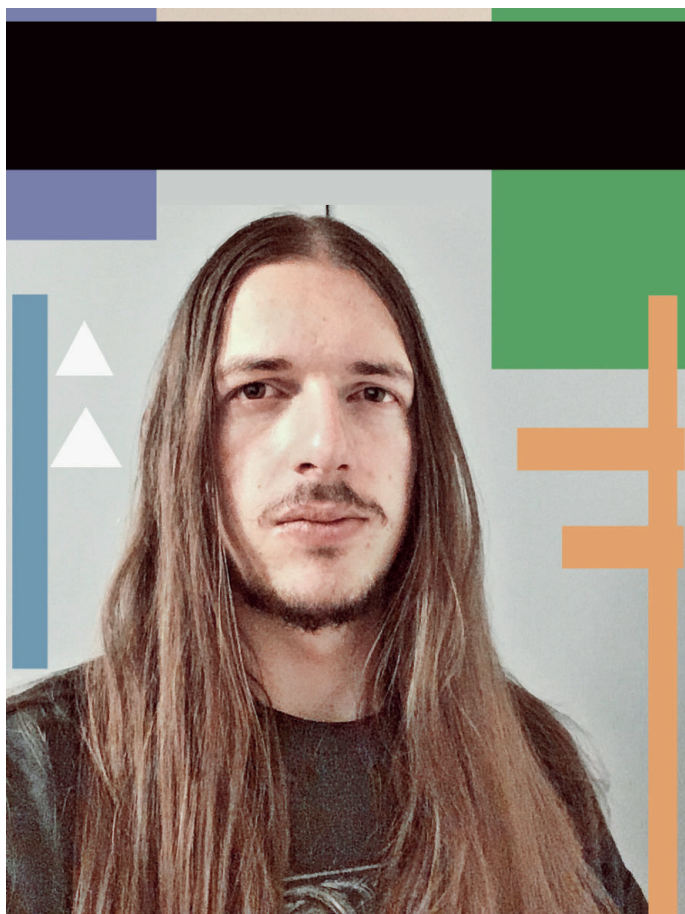
geomix

100 let geografije

UVODNIK

Ob tako markantni obletnici, kot je 100-letnica Univerze v Ljubljani, in ob dejstvu, da je bila Filozofska fakulteta, s tem pa tudi oddelek za geografijo, del univerze že od samega začetka, se je odločitev za tematiko nove sredice ponujala sama. Od prvega leta našega uredovanja, ki se je osredotočalo na fizičnogeografske tematike, smo se torej preselili v – v Sloveniji precej nerazvito – historično geografijo. Vendar pa smo se pri tem uštelili ... 100-letnica geografije je bila v letu 2019 obravnavana od glave do pet; ko smo naprošali te in one geografe, so le zmajevali z glavo, češ da so vse znanje na to temo že akademsko obdelali. Zato smo se odločili, da se bomo namesto vzroku posvetili posledici – zbrali smo članke o ustanovah, zbirkah, društvih in delih, ki so odraz razvoja geografske vede na Slovenskem. To pa ni bila edina prelomnica, ki smo jo obeleževali iztekajoče se leto. Praznuje namreč tudi naša revija! Prvi GEOMix je bil izdan leta

1994, torej je letos praznoval četrto stoletja dolgo prehojeno pot. V ta namen smo o glasilu DMGS povprašali nekdanje urednike, pripravili pa smo tudi zelo zanimiva in poučna intervjuja s prof. Krevsom in prof. Vintar Mally, ki sta v študentskih letih aktivno prispevala k ustanovitvi tega, kar sta danes GEOMix in DMGS. Pregled zelo zanimive evolucijske poti naše študentske revije pa predstavljamo v dolgem prispevku, obogatenu s statistiko in zanimivostmi.

Sredica je tako dvojna, uvodnik je o zgodovini geografije na Slovenskem sestavil red. prof. Darko Ogrin, o GEOMixu pa eden njegovih prvih (so)urednikov, doc. Blaž Repe. Če smo že pri prof. Ogrinu, ne moremo mimo vesele novice, da je novembra postal redni profesor! Pristrčno pa bi se rad zahvalil oblikovalki Nini Markelj, ki je reviji – kot se ob jubileju spodobi – vdahnila novo grafično podobo.

Iztekajoče se leto 2019 je bilo v znamenju pomembnih obletnic. Naj bo leto 2020 zato usmerjeno naprej, v prihodnost. Želim vam mirne in vesele praznične dni.

Miha Sever, odgovorni urednik

Kazalo

Uvodnik	3
Predstavitve uredniškega in upravnega odbora	6
DMGS-kotiček	7
EGEA-kotiček	8
Geomorfološko društvo Slovenije (GMDS)	11
Poročilo kongresa WRC 2019	12
CroSlo vikend 2019	14
Kongres Severno-baltske regije 2019	16
Kako smo se namesto ob Soči znašli v Bohinjskih gorah?	19
Izmenjava z EGEA Helsinki	21
Izmenjava Kazan – 1. DEL	23
izmenjava Kazan – 2. del	25
Hydrology field experience	27
Kako naenkrat zaobjeti ljudi od Portugalske do Turčije	31
100 let študija geografije na Univerzi	36
Oddelčna knjižnica se stalno razvija	38
Ko iz malega zraste veliko	41
O nastajanju monografije Zgodovina geografije na Slovenskem	44
Zgodovina kartografskih prikazov na Slovenskem	47
GEOmix XYZ	52
Prehojena četrstoletna pot!	53
Intervju z bivšimi uredniki: Berta Mrak	60
Intervju z bivšimi uredniki: Anja Skubic	62
Intervju z bivšimi uredniki: Borut Stojilković	63
Intervju z bivšimi uredniki: Peter Poljšak Klaus	65
Spomini starih Geomixov	67
Intervju s profesorjem Natkom	72
Intervju s profesorjem Krevsom	75
intervju s profesorico Katjo Vintar Mally	77
Geomix čestita	80
MEMES	81
Sponsorji GEOmix-a in DMGS	82

GEOmix, Glasilo Društva mladih geografov Slovenije, letnik 26, številka 2, december 2019

ISSN: 1580-6987

E-pošta: geomix.dmgs@gmail.com

Naslov: DMGS – GEOmix, Oddelek za geografijo Filozofske fakultete, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana

Odgovorni urednik: Miha Sever

Uredniški odbor: Rok Brišnik, Klara Čevka, Snežna Dakskobler, Karmen Dolenšek, Uroš Ferrari Stojanović, Vanja Gajić, Miha Sever, Borut Hrovat

Oblikovanje: Nina Markelj

Lektoriranje: Uroš Ferrari Stojanović, Miha Sever

Avtorji besedil: Maša Adlešič, Rok Brišnik, Vanja Dobrijević, Primož Gašperič, Monika Gričnik, Lovro Jecl, Lea Kimovec, Marko Krevs, Peter Poljšak Klaus, Berta Mrak, Karel Natek, Darko Ogrin, Blaž Repe, Miha Sever, Anja Skubic, Lana Sladič, Borut Stojilković, Katja Vintar Mally, Polona Zakrajšek, Lucija Miklič Cvek, Matija Zorn, Tjaša Vezovnik

Oblikovanje naslovnice: Nina Markelj

Fotografija na naslovnici sredice: Snežna Dakskobler, Miha Sever

Tisk: Birografika BORI d.o.o.

Naklada: 317 izvodov

Prispevki v GEOmix-u niso honorirani. V kolikor želijo avtorji prispevkov v GEOmix- u članek objaviti v drugi publikaciji, naj se pred tem posvetujejo z uredništvom GEOmix-a

BESEDA PREDSEDNIKA

Spoštovani!

Tokratnja zimska izdaja GEOmixa je precej posebna, saj revija praznuje 25 let obstoja. Naši uredniki nadaljujejo tradicijo, ki so jo začeli tisti pred nami, zato se jim ob tej priložnosti zahvaljujem. Vsako študentsko društvo se ne more pohvaliti s tako dolgim in konstantnim izdajanjem svoje revije. Upam, da boste ob branju uživali. Hkrati vsem študentom želim čim bolj uspešno študijsko leto.

Lovro Jecl

PREDSTAVITEV UREDNIŠKEGA IN UPRAVNEGA ODBORA

Ime in priimek: Borut Hrovat

Letnik in smer: 3. letnik dodiplomskega študija:
geografija, zgodovina

Naj destinacija: Edinburg, Egipt, Seul

Naj profesor: izr. prof. Jernej Zupančič

Naj hrana: sadje

Kaj mi pomeni GEOMix: Nabiranje izkušenj v kolegialnem vzdušju.

Ime in priimek: Vanja Dobrijević.

Letnik in smer: 3. letnik, anglistika in geografija.

Naj destinacija: Škotska.

Naj terenske vaje: Terenske vaje po Franciji in Italiji v 2. letniku.

Naj profesor: Dejan Rebernik.

Naj hrana: Sirov burek.

Kaj mi pomeni DMGS? Že več kot dve leti sem članica društva, prek njega pa sem spoznala čudovite ljudi, obiskala izredno zanimive kraje, doživela nešteto nepozabnih trenutkov ter se naučila marsikaj novega in koristnega izven obsega študijskega gradiva. Zame je sodelovanje v društvu nedvomno najboljši del študija, zato sem se tudi odločila pridružiti upravnemu odboru in sama pripomoči k njegovemu obstoju delovanju.

Ime in priimek: Nuša Hudoklin

Letnik in smer: Absolvent, geografija ter etnologija in kulturna antropologija.

Naj destinacija: Španija, Skandinavija.

Naj terenske vaje: Balkan, definitivno.

Naj profesor: Irma Potočnik Slavič.

Naj hrana: Citiram dedija: "Vse moraš jest, pa boš vmes še kej dobrega našla". Če že moram izbirati, je to burger, kadar sem zdoma, doma pa karkoli v družbi sveže zelenjave z domačega vrta.

Kaj mi pomeni DMGS? DMGS je zame skupnost, v kateri si delimo ljubezen do geografije. Skupnost, kjer se skozi povezovanja spletajo nova prijateljstva. Navsezadnje pa tudi potovanja, saj je vsako leto na voljo veliko izmenjav ter kongresov po celotni Evropi.

DMGS-KOTIČEK

	TERMIN	AKTIVNOSTI
IZVEDENO	9.10.2019	Geografski jesenski piknik
	22.10.2019	35. občni zbor
	13.11.2019	GIS day 2019
	26.11.2019	Potopisno predavanje Svalbard
	3.12.2019	Nočna orientacija
	10.12.2019	Brucovanje geografov
	18.12.2019	Oddelčna čajanka
	18.12.2019	Od štanta do štanta
NAČTOVANO	28.2.–1.3.2020	3. Slovenski vikend
	3.4.–5.4.2020	GeoGeo tabor
	April 2020	DMGS gre v hribe
	Maj 2020	Geografski predizpitni piknik
	Oktober 2020	Balkanijada

EGEA-KOTIČEK

European Geography Association for students and Young Geographers

Spletna stran: egea.eu

DMGS EGEA Ljubljana je kot EGEA Ljubljana del združenja EGEA (European Geography Association for students and young geographers), v katerem je trenutno 93 entitet.

Letošnje študijsko leto imamo dve predstavnici uradnih funkcij v EGEA: Vesna Kotnik kot predstavnica Training Committee-ja in Polona Zakrajšek kot predstavnica Financial Control Commission Evromediteranske regije.

Če bi se na mednarodni ravni rad aktivneje udeleževal, se lahko pridružiš različnim komitejem. V EGEL jih je kar 8, delujejo pa na različnih področjih in tako skrbijo za uspešno delovanje ter razvoj te velike mednarodne organizacije. Ti so:

- Activities and Events Committee
- Communication and Media Committee
- EGEA Green

- European Geographer (glasilo združenja EGEA)
- Fundraising Committee
- Training Committee
- Regional Support Committee
- Scientific Committee

Na seznamu so izvedene aktivnosti v EGEA in dogodki, ki so zaenkrat načrtovani v EGEA koledarju. Za novice o novih dogodkih se registriraj na egea.eu spletni strani, kjer se na koledarju dogodkov nenehno pojavljajo novi. Sledi tudi obvestilom, ki jih prejemaš kot član/ica preko e-maila in FB skupine DMGS EGEA Ljubljana, pridružiš se lahko tudi FB skupini združenja EGEA, EGEA Official.

Prav tako se z idejami za nove izmenjave z ostalimi entitetami v EGEL, idejami za organiziranje dogodkov ali pa kakršnimi koli drugimi vprašanji lahko obrneš na odgovorno osebo za zunanje zadeve (CP1) Polono Zakrajšek, zakrajsekpln@gmail.com, ali Vanjo Dobrijević (CP2), vanja.dobrijevic98@gmail.com.

	TERMIN	AKTIVNOST
IZVEDENE	1.-3. maj	CroSlo Weekend, EGEA Zagreb in EGEA Zadar, Šimraki, Hrvaška
	6.-10. maj	NBRC, Kongres Severno-Baltske regije 2019, EGEA Tartu, Taevaskoja, Estonija
	8.-12. julij	Soča Trip; EGEA Ljubljana, Vogel (obrazložitev v članku Soča Trip)
	26.-28. julij	Summer Organisation and Strategy Meeting, EGEA Ljubljana, Ljubljana
	30. julij-6. avgust	Izmenjava z EGEA Kazan, Kazan, Rusija
	9.-15. september	Izmenjava z EGEA Kazan 2. del, Ljubljana
	16.-22. september	Annual Congress 2019, EGEA Praha in EGEA Brno, Loučná nad Desnou, Češka
	26.-29. september	Hydrological field experience, EGEA Alumni, Kaunerberg, Avstrija
	5.-12. oktober	Training new trainers, EGEA Bucharest, Romunija
	24.-28. oktober	Balkanijada 11.0, EGEA Maribor in EGEA Ljubljana, Zgornja Kungota
	1.-3. november	Newbie Weekend by EGEA Beograd, EGEA Beograd, Beograd, Srbija
	13.-15. december	Winter Organisation and Strategy Meeting 2019, EGEA Mainz, Rheinböllen, Nemčija

PREDVIDENE

30. december –3. januar	Mission to Maar 2020, EGEA Aachen, Schleiden, Nemčija
27. februar –1. marec	Hessian Weekend Vol. 1, EGEA Marburg, Vöhl, Nemčija
13.–15. marec	SloCro Weekend, EGEA Ljubljana, Radovna
6.–11. april	Eastern Regional Congress 2020, EGEA Cluj-Napoca, Săcuieu, Romunija
14.–19. april	Western Regional Congress 2020, EGEA Zurich, Melchtal, Švica
27. april–1. maj	North&Baltic Regional Congress 2020, EGEA Vilnius, Elniakampis, Litva
4.–8. maj	EuroMed Regional Congress, EGEA Zagreb in EGEA Zadar, Duga Uvala, Hrvaška
marec	Izmenjava z EGEA Turku
april	Izmenjava z EGEA Utrecht
april	Izmenjava z EGEA Izmir
spomladi	Izmenjava z EGEA Saint Petersburg
poleti	Izmenjava z EGEA Praha

LGD-KOTIČEK

Ljubljansko geografsko društvo (LGD) je največje geografsko društvo v Sloveniji, saj šteje več kot 200 članov, tako geografov kot ljubiteljev geografije, pretežno iz osrednjega dela Slovenije. LGD pod tem imenom in v obstoječi organizacijski obliki deluje že 35 let, njegove korenine pa segajo v daljno leto 1922, ko je bil ustanovljen njegov predhodnik, Geografsko društvo Slovenije. V društvu organiziramo številne dejavnosti, kot so:

- strokovne ekskurzije po Sloveniji in sosednjih pokrajinah,
- pohodne ekskurzije,
- kratke ekskurzije po Ljubljani in njeni okolici,
- geografski večeri,
- potopisna predavanja,
- fotografske delavnice in
- izdajanje knjižnih vodnikov po Sloveniji in tujih deželah.

V društvu želimo svoje delovanje še bolj približati mlajšim, zato smo letos spomladi organizirali kolesarsko ekskurzijo po Tržaškem Krasu. V letu 2020 načrtujemo več kot 25 dogodkov, na katere ste toplo vabljeni tudi študenti geografije. Udeležba na geografskih večerih in potopisnih predavanjih je brezplačna, ekskurzij in fotodelavnice pa se študenti lahko udeležite po članski (znižani) ceni. Na strokovnih ekskurzijah po Sloveniji je za študente na voljo pet mest po dodatno znižani ceni 10 evrov.

Obenem vas vabimo, da se ob zaključku študija včlanite v društvo in s tem ohranite stik z geografskimi krogi. Študenti, diplomanti in magistranti geografije, ki ste to postali v tekočem ali lanskem študijskem letu, lahko ob včlanjenju koristite 50-odstotni popust. Za vas je tako članarina za prvo leto samo 14,5 €. Članstvo v LGD vam poleg nižje cene udeležbe na dogodkih prinaša tudi prejemanje revije Geografski obzornik in brezplačen izvod knjižnega vodnika po Sloveniji!

Obrazec za včlanitev in več informacij o delovanju društva najdete na naši spletni strani. Spremljate nas lahko tudi na Facebooku in Twitterju.

GEOMORFOLOŠKO DRUŠTVO SLOVENIJE (GMDS)

Geomorfološko društvo Slovenije (GMDS) je bilo ustanovljeno 16. decembra 1998. Namen društva je spodbujanje razvoja geomorfologije v Sloveniji ter povezovanje vseh poklicnih in nepoklicnih geomorfologov. Združuje aktivne in pretekle raziskovalce ter študente, ki se poklicno ali nepoklicno ukvarjajo z geomorfologijo v okviru svojih »matičnih« strok (geografi, geologi, gradbeniki, gozdarji). Z željo po povezovanju v širšem prostoru je društvo leta 2001 zaprosilo za članstvo v Mednarodni geomorfološki zvezi (International Association of Geomorphologists – IAG). Danes GMDS zastopa Slovenijo v tej organizaciji kot eno izmed 58 strokovnih združenj po svetu, ki se ukvarjajo z geomorfologijo. Društvo vabi k sodelovanju vse študente, ki bi jih zanimala omenjena tematika. Član društva postaneš s plačilom članarine ter podpisano pristopno izjavo, ki jo najdeš na spletni strani GMDS (<https://www.geomorfolosko-drustvo.si>). Članarina znaša simboličnih 5 EUR za študente, za redno zaposlene pa 15 EUR.

VKLJUČI SE!

Tudi kot študent lahko sodeluješ z Geomorfološkim društvom Slovenije. V okviru društva organiziramo ekskurzije, strokovna in poljudnoznanstvena predavanja, okrogle mize ter druga srečanja. Organiziramo Zborovanje slovenskih geomorfologov, ki poteka na vsake štiri leta in traja tri dni. Zadnje zborovanje je bilo septembra 2018 v Pliskovici na Krasu. Na zborovanjih so predstavljene aktualne tematike, s katerimi se slovenski geomorfologi ukvarjamo, nekoliko bolj pa smo se tokrat posvetili geomorfološkemu raziskovanju Slovenskega Primorja. Ogromno časa posvečamo geomorfologiji v praksi – najraje se odpravimo na teren, kjer izmenjujemo poglede in mnenja. Tako smo si tokrat ogledali spodmole v slovenski Istri, Škocjanski zatok in klife v Krajinskem parku Strunjan. Zborovanje slovenskih geomorfologov je hkrati družabni dogodek,

zato nas je spremljal zanimiv večerni program. Cilj Geomorfološkega društva Slovenije je tudi povezovanje študentov geografije, geologije, gradbeništva in gozdarstva, kjer lahko vsakdo prispeva s svojim pogledom in metodologijo. V ta namen organizira predstavitve raziskovalnih del študentov, kjer se lahko študenti predstavite širši naravoslovni znanosti in si odpirate možnosti za nadaljnje sodelovanje – zlasti kot mladi raziskovalci ali asistenti.

Prihodnji dogodki

- Spomladi 2020 načrtujemo ekskurzijo v porečje Tržiške Bistrice, kjer si bomo ogledali posledice intenzivnih padavin pred dobrim letom in sanacijo nastale škode.
- V planu imamo dvodnevno ekskurzijo v porečje Belce in v Zgornjesavsko dolino. Tematika ekskurzije bodo intenzivni geomorfni procesi v dolini Belce ter nova znanstvena dognanja v Zgornjesavski dolini.
- Potekale bodo predstavitve raziskovalnih del študentov.
- Predavanje o starosti jamskih sedimentov (in s tem krasa) v Sloveniji. K predavanju bomo povabili tudi tuje geomorfologe, ki so na službenem obisku pri različnih slovenskih institucijah.

Tjaša Vezovnik – predstavnica študentov GMDS

tjasa.vezovnik@gmail.com

Slika 1: Hard hiking (foto: Sanna Kujal/Jakub Růžička)

POROČILO KONGRESA WRC 2019

Letošnji Western Regional Congress je v organizaciji EGEA Vienna potekal v, od Dunaja precej oddaljenem, a čudovitem mestecu Sankt Gilgen. Glavna tema kongresa z naslovom White Gold – Empire of Ice and Salt, sta bila že omenjena sneg in led, ki sta s svojo prisotnostjo močno preoblikovala pokrajino in regiji Salzkammergut dala to čudovito podobo, kakršno ima danes.

Tričlanska ekipa EGEA Ljubljana je svoje potovanje začela skupaj z Davidom Botkom iz EGEA Zagreb in z Ilijo Lazicem iz EGEA Sarajevo. Do St. Gilgena smo se prijetno stlačeni v majhni hondi pripeljali v dobrih 2 urah. Kljub vmesnim postankom so nam bile noge hvaležne, ko smo vstopili v hotel, kjer smo opravili registracijo. Ker je bila do uradnega začetka kongresa še kakšna ura, sem čas izkoristili za nastanitev v sobo ter spoznavanje novih cimrov.

Prvi dan se je začel opoldne, z otvoritveno

Kdaj: 23.-28.april 2019

Kje: Sankt Gilgen, Austria

Kdo: Rok Brišnik, Kristina Pintar in
Valentina Vrhovec

Organizator: EGEA Vienna

ceremonijo, ki se je odvijala v stavbi Mozarthaus, rojstnem kraju Mozarteve matere. Po govoru organizatorjev, župana ter dveh profesorjev je za vse nas, ki smo bili na kongresu prvič, sledil »newbie area«. Tam smo se s pomočjo prijetnih iger spoznali delovanje EGEA ter dobili svoje »buddje«. Po obilni večerji, s katero so nas kuharji razvajali vsak dan, je sledil lov na zaklad. Udeleženci smo bili razdeljeni po skupinah. Vsaka skupina je dobila naloge na različnih delih mesta. Lokacije teh točk smo ugotavljali s pomočjo ugank. Nočni »bonding« smo nadaljevali na v belih barvah obarvani Motto zabavi. Torek smo začeli z delavnicami. Na letošnjem WRC-ju smo izbirali med petimi. Sam sem izbral delavnico »A song of ice and climate – game of snows« Poleg zabavnih sprostitev iger,

Slika 2: Maskota WRC 2019 (foto: Rok Brišnik)

smo se na tej delavnici ukvarjali z ledeniki - natančneje z ledeniki v regiji Salzkammergut -, kako klimatske spremembe vplivajo na njih, kaj to pomeni za ljudi, za zimske športe, s pomočjo GIS-ov smo izdelali ponazoritve krčenja teh ledenikov, na koncu pa smo seveda napeli možgane in se poskušali domisliti najboljših rešitev za ohranitev zimskih športov na izginjajočih ledenikih. Popoldne je sledil EGEA Fair and Committee Activities, kjer se diskutira o EGE-i, njeni prihodnosti in projektih. Ker sem sam želel spoznati okolico

prečudovitega Sankt Gilgena, sem se skupaj s skupino nemških geografov odpravil na bližnji hrib Plombenstein. Na poti do vrha z razgledom na jezero Wolfgangsee smo odkrili nekatere zanimive geološke pojave. Preostanek dneva je minil v znamenju regionalnega sejma, kjer so nam s svojo predstavitvijo obilo smeha ponudile entitete zahodne regije. Z dobro voljo smo nadaljevali na tradicionalnem kulturnem večeru, kjer vsaka država predstavi svoje kulinarčne dobrote, tako trdne kot tekoče.

Tretji dan je bil namenjen ekskurzijam. Organizatorji so nam ponudili kar 5 ekskurzij: hard hike, easy hike, Hallstatt & Gosauseen, Salzburg in Bad Ischl & Soleleitungsweg. Sam sem, kot se za vestnega hribolazca spodobi, izbral hard hiking. Ker nas je čakalo dobrih 1000m višinske razlike smo se na delo odpravili zgodaj zjutraj. Sam pohod smo začeli v stilu terenskih vaj FG2 – s pregledom primerne obutve. Sledilo je še nekaj napotkov in že smo se začeli vzpenjati proti Schafbergu. Med samo potjo so nam voditelji povedali nekaj zanimivimi podatkov o regiji, ki smo jo kmalu lahko videli v celoti. Pred prihodom na zasneženi vrh smo imeli tudi krajše »martinčkanje« na travi. Na samem vrhu, kjer

Slika 3: Kulturni večer (foto: Kristina Pintar)

nas je na žalost pričakala še zaprta koča, smo si privoščili kosilo ter se naužili razgleda, ki je segal od Alp vse do Salzburga. Po spustu in večerji je bila za najbolj pridne udeležence na voljo znanstvena diskuzija, kateri je sledil izmučenosti primeren sprostitevni večer.

Naslednje jutro je sledil regionalni sestanek zahodne regije. Sam sem se raje odpravil na potep do bližnjega mesta Sankt Wolfgang. Po sprehodu in skupinskem slikanju so sledile delavnice. Ker sam rad izkoristim vse priložnosti za odkrivanje pokrajine, sem se pridružil drugi delavnici, ki se je odpravila v znano turistično mesto Hallstatt. Mesto je zaslovelo zaradi identične rekonstrukcije, postavljene na Kitajskem. Po krajšem anketiranju v mestu smo imeli sestanek pri županu, ki nam je pojasnil vse vidike vpliva turizma na samo mesto. Po hitrem ogledu mesta smo se vrnil v hotel. Po večerji je sledila Avstrijska zabava. Dobili smo listek, na katerega smo zbirali žige. Te smo dobili na različnih postajah, kjer smo opravljali naloge, ki predstavljajo avstrijsko kulturo. Poleg pa seveda ni manjkalo avstrijske pijače in jedače ter tradicionalne glasbe.

Predzadnji dan smo imeli dopoldne delavnice, kjer smo pripravili svoja zaključna dela za kasnejšo predstavitev. Zatem je sledil trening. Udeleženci smo lahko izbrali med 3 različnimi treningi (The story of your life, Social media 101 ali Teamwork) ali tematskim pohodom. Sam sem se udeležil Social media, kjer smo s pomočjo kviza spoznali zanimivosti o socialnih omrežjih, za konec pa nam je trenerka ponudila še vrsto nasvetov, kako socialna omrežja uporabiti sebi v prid (npr. v karieri). Po treningu je sledila zaključna ceremonija s predstavitvijo delavnic, zvečer pa tradicionalni zaključek kongresa.

V soboto je po kratkem nočnem spancu sledil zajtrk, ki je bil zaradi poslavljanja čustveno nabit. Kongres mi je v šestih dneh ponudil ogromno novih prijateljskih vezi, novega znanja ter veliko doživetij v tej prečudoviti Avstrijski regiji.

Rok Brišnik
rokbrisnik@gmail.com

CROSLO VIKEND 2019

KDAJ: 1.–3. maj 2019

KJE: Šimraki, Hrvaška

KDO: Lena Kropivšek, Lovro Jecl, Snežna Dakskobler, Vanja Dobrijević

O dogodku

V času prvomajskih počitnic 2019 so člani hrvaških entitet (EGEA Zagreb in EGEA Zadar) v Samoborskem hribovju organizirali 2. hrvaško-slovenski motivacijski vikend. Na dogodku se je zbralo 18 geografov iz Zadra, Zagreba in Ljubljane. Prvi tak dogodek so organizirale slovenske entitete leta 2017 in s tem je druženje hrvaških in slovenskih geografov postalo tradicionalno. Namen je bil predvsem to, da se med seboj spoznamo, zabavamo, odkrijemo pokrajino in razširimo povezave med društvi.

Prihod in prvi dan

Udeleženci iz Slovenije smo se na dogodek odpravili skupaj. Dobili smo se v Zagrebu, od koder smo se z avtom odpeljali do planinske koče, kjer so nas čakali organizatorji. Navigacija nas je vodila po zelo strmi cesti s prelepimi razgledi na pokrajino. Po približno 45 minutah vožnje iz Zagreba smo prispeli do koče, kjer so nas preostali zelo toplo pričakali. Planinska koča Scout se nahaja v središču Samoborskega hribovja, ob neasfaltirani cesti. Ob koči teče manjši potok, ki je kraju dodal še posebno prijeten pridih. Kompleks je bil sestavljen iz več poslopij; glavne stavbe, v kateri smo spali, kuhinje in jedilnice, igrišča, ognjišča ... Vse skupaj pa je obraščal gost gozd. Lokacija je bila popolna za takšen dogodek, saj nas večina ni imela signala, zato smo ves konec tedna preživeli v blagi izolaciji in dobri družbi. Mi smo prispeli prvi in takoj nas je čakal aperitiv dobrodošlice. Čez dobre pol ure so se nam pridružili še preostali udeleženci, ki so se na dogodek pripeljali s taksiji. Najprej smo se med seboj še bolje spoznali, se malce pogovorili o tem, kaj smo počeli v času, ko se nismo videli, nato pa začeli z družabnimi

igrami in večer preživeli dokaj sproščeno ob glasbi in smehu dolgo v noč.

Budnica in pohod po Samoborskem hribovju

Ker se nas je večina odpravila spat zelo pozno, naslednje jutro nihče ni upošteval budilke in uradne ure zajtrka. Zbudili smo se okoli 10. ure, počasi pozajtrkovali in se odpravili na pohod do Noršić Sela, vasi v neposredni bližini naše planinske kočice. Po desetih minutah hoje v hrib se je par študentov obrnilo, ker je prekrokana noč opravila svoje, ter se odpravili nazaj do kočice. Ko smo prispeli na cilj, smo se odločili, da pot nadaljujemo še do Noršičke Plešvice, vrha, ki je bil kakšne pol ure oddaljen od vasi. Tam smo imeli krajšo pavzo ob čudovitem razgledu. Potem smo se počasi odpravili nazaj proti koči, kjer nas je dočkala skupina, ki se pohoda ni udeležila, ter nam je v tem času pripravila kosilo.

Igre in zadnji večer

Po kosilu je sledila "siesta", saj smo bili vsi dokaj izmučeni zaradi pohoda. Večina se nas je usedla okoli ognjišča in skupaj smo poslušala glasbo, se pogovarjala, medtem pa poskušala zakuriti ogenj. Ko nam je uspelo, so si nekateri na njem spekli hrenovke za predjed. Po odmoru so sledile tako imenovane "CroSlo igre". Naloge so bile izvirne in zabavne. Razdelili smo se v dve skupini in vsaka je izbrala enega kandidata, ki je svojo skupino predstavljal pri določenem izzivu. Izzivi so bili: kviz, pitje žganih pijač, sekanje drv, uživanje (zelo) pekočih paprik in hitrostno žretje kremšnit brez

uporabe rok. Izzivi so nas izredno zabavali, saj so jih organizatorji zelo dobro prilagodili. Po igrah je sledilo krajše okrevanje za nekatere udeležence, saj niso vsi dobro prenesli uživanja pekočih paprik. Po dolgem čakanju pa nas je zvečer končno dočkala tradicionalna prvomajska večerja – fižolova enolončnica. Po odlični večerji smo se skoraj vsi posedli okoli ognja v dvorišču, kjer smo se družili ob glasbi, medtem ko so organizatorji v jedilnici pripravljali tradicionalno EGEA tekmovanje BDC (angl. za beer drinking contest). V tekmovanju smo sodelovali vsi, ker pa nas je bilo bolj malo, smo turnir nekajkrat ponovili. Po turnirju se je nekaj udeležencev odpravilo spat, ostali pa smo ob ognju v dvorišču posedali vse do sončnega vzhoda.

Ogled Samoborja in slovo

Po kratkem spancu smo počasi začeli pakirati stvari, saj je nastopil dan odhoda. Po zajtrku smo vsi poklicali taksije, ki so nas odpeljali do Samobora, mesteca ob vznožju hribovja. Vožnja s taksijem je bila dokaj divja, saj naš voznik ni upošteval hitrostnih omejitev, ker je območje zelo dobro poznal. V mestu smo bili v dvajsetih minutah, kjer smo počakali še preostale in se napotili na že težko pričakovane samoborske kremšnite. Mesto Samobor je zelo mirno in ima čudovit srednjeveški pridih, prebivalcem Zagreba pa služi za kratke pobege iz mestnega vrveža. Ko smo pojedli, se je začelo slovo. Večina se nas je domov vrnila z avtobusom, nekateri pa z avtom. Poslovali smo se na avtobusni postaji v Samoboru in se med seboj pomenili, kdaj se spet lahko srečamo. Skupaj smo preživeli prvomajski vikend in nihče od nas ni obžaloval dejstva, da je namesto kakšne luksuzne evropske destinacije raje izbral EGEIN dogodek.

Vanja Dobrijević

KONGRES SEVERNO-BALTSKE REGIJE 2019: Meje v naših življenjih – združujejo ali razdvajajo?

Slika 1: Skupinska slika ob peščenem klifu (vir: osebni arhiv Hanne-Ingrid Nurm, 2019).

Kdaj: 6. maj–10. maj 2019

Kje: Taevaskoja, Estonija

Kdo: Valentina Vrhovec in Monika Gričnik

Cena: 109 €

Vsako leto se znotraj EGEA izvedejo štirje regionalni in en letni kongres. Na letošnji Severno-baltski kongres sva se odpravili Valentina in jaz. Potekal je v podeželski idili vasice Taevaskoja, ki je najbolj znana po izdankih devonskega peščenjaka na obrežju reke Ahja.

Prvi dan smo imeli tri gostujoča predavanja: najprej nas je sprejel Eiki Berg, profesor in raziskovalec mednarodnih odnosov na Univerzi v Tartuju, ki je naredil uvod v problematiko meja; sledilo je predavanje Taavi Pae, izrednega

profesorja Geografije Estonije na Univerzi v Tartuju, ki nam je predstavil razlike med severnim in južnim delom Estonije ter kako nekakšna navidezna meja vpliva na življenje ljudi; zadnja predavateljica pa je bila Janika Raun, mlada raziskovalka družbene geografije na Univerzi v Tartuju, ki je dala poudarek na migracije Estoncev v sosednje države, kar je prikazovala z različnimi geoinformacijskimi orodji. Po vsakem predavanju je sledila diskusija, s čimer smo se uvedli v tematiko kongresa – meje.

Drugi in četrti dan je bil namenjen delavnicam, na izbiro jih je bilo pet:

1. Soft border, hard border, no border? How the change of borders affects our life.
2. Between the rural and the urban – borders of the city and challenges for sustainable planning in urban peripheries.

3. The potential of drones in geography.
4. Brain drain vs. Brain gain – The challenges of European migration.
5. 256 Shades of Grey – Uncovering the dirty secrets of the Baltic Sea with remote sensing for international policy making.

Sama sem se udeležila prve delavnice s slovenskim prevodom naslova Mehke meje, trde meje, brez meje? Kako spremembe meja vplivajo na naše življenje, ki sta jo vodila študenta iz Tübingena in Dunaja. V prvem delu smo se pogovarjali o konceptu meja in kakšne meje vse poznamo ter predstavili svoje osebne poglede in izkušnje z mejami. Udeleženci smo predhodno pripravili poročilo o stanju v svoji državi – značilnosti meja s sosednjimi državami, medsosedski odnosi, potencialne spremembe meja v zadnjih letih ter stališče naše države/vlade do meja na splošno – vse to smo predstavili drugim udeležencem ter pridobili vpogled v stanje Finske, Norveške, Švedske, Poljske, Nemčije, Avstrije, Združenega kraljestva, Italije ter Slovenije.

V drugem delu delavnice smo izvedli simulacije določenih scenarijev, pri čemer je vsak od nas

Slika 2: Debatiranje na delavnici (vir: osebni arhiv Hanne-Ingrid Nurm, 2019).

predstavljal predsednika kake tuje države. Za ta namen smo se morali predhodno seznaniti s politiko države, ki nam je bila določena; prav tako pa smo morali spremljati odzive te države na problematiko meja. Tekom simulacij smo se tako predsedniki Estonije, Finske, Francije, Nemčije, Latvije, Litve, Poljske, Švedske in Združenega kraljestva sestajali na sestankih, kjer smo

morali razpravljati o različnih političnih temah, ki zadevajo Estonijo v kontekstu meja ter sprejemati odločitve, ki so vodile k nadaljnjemu poteku scenarija.

Tretji dan smo se odpravili na celodnevno ekskurzijo. Na voljo so bile tri:

1. Setomaa excursion.
2. Valga excursion.
3. Ahja River canoe and hiking excursion.

Slika 3: jez na reki Ahja pred hidroelektrarno Saesaare (vir: osebni arhiv Hanne-Ingrid Nurm, 2019).

Po dveh dneh predavanj in delavnic sem se odpravila na kajakanje (približno 12 km) po reki Ahja, kjer smo uživali lepote naravnega rezervata ter si od blizu ogledali peščene klife, nato pa smo opravili še okoli 10 km sprehoda po ravnini (Estonci to ocenjujejo s težavnostjo 5) vzdolž jezca, se okopali v ledeno mrzli vodi, dosegli hidroelektrarno Saesaare ter peš dosegli lokacijo namestitve.

Večerni program je bil tematsko obarvan – prvi večer smo podoživljali različne evrovizijske uspešnice; drugi večer je bil namenjen izmenjevanju lokalnih dobrot, vrhunec je bil estonski večer, kjer smo se predali estonski kulturi – predstavili so nam svojo hrano in pijačo, presenečenje večera pa je bilo učenje njihovih tradicionalnih plesov, ki izgledajo kot nekakšen kolo, ter estonska savna. Le kdo bi se lahko temu uprl? Zadnji večer je potekal že tradicionalni ekipni šport – BDC.

Osebni vtis

To je bil eden izmed boljših kongresov, ki sem se jih udeležila. Bili smo nastanjeni sredi narave, v neposredni bližini naravnega rezervata, signala

Slika 4: Estonski ples (vir: osebni arhiv Hanne-Ingrid Nurm, 2019).

praktično ni bilo, namestitvev je bila v veliki meri zgrajena iz lokalnega lesa, nasploh je bil čez celoten kongres zelo poudarjen trajnostni vidik. Delavnica je bila drugačna od dosedanjih, zelo interaktivna in zanimiva, saj smo najprej govorili iz svojih izkušenj, nato pa se postavili v položaj predsednika druge države, s čimer smo vsi izstopili iz svoje cone udobja. Kljub temu da končni rezultat delavnice ni bil nekaj konkretnega, smo na predstavitvi izzvali ostale udeležence kongresa, da razmislijo o določenih vidikih meja in kot geografi kritično podajajo svoja mnenja. Vsi udeleženci smo domov odnesli nekaj novega znanja, novih pogledov na aktualno tematiko meja ter v sebi premikali tudi naše notranje meje.

Monika Gričnik
monika.gricnik@gmail.com

KAKO SMO SE NAMESTO OB SOČI ZNAŠLI V BOHINJSKIH GORAH?

Kdaj? 8.–12. 7. 2019

Kje? Planina Zadnji Vogel

Kdo? Lana Sladič, Polona Zakrajšek, Lenart Štut, Rok Brišnik, Snežna Dakskobler (2 dni), Lovro Jecl (1 noč), Maša Adlešič (slo)

Mira Hakl, Luboš Rybníkář, Jan Brodský in Maximilian Windolf (tujci)

Kaj? Pohodništvo in narava

Poleti 2019, natančneje 8.–12. julija, takoj po končanem izpitnem obdobju, gremo malo na off. Da kar takoj odgovorimo na vprašanje v naslovu. Že v zimskem času je padla odločitev, da bomo letošnje poletje popestrili z EGEA/DMGS-dogodkom v Posočju. Polovica vseh mest je bila rezervirana za slovenske, ostalih deset mest pa za tuje navdušence nad naravo. Koncept dogodka je bil že od samega začetka organizacije zastavljen bolj robinzonsko. Kampirali bi na (za to namenjenem) travniku nekje v Podbeli, tuširali bi se v bližnji Nadiži, večere bi preživeli ob tabornem ognju in podobno ... V načrtu je bilo udeležencem predstaviti različne oblike turizma v zgornjem Posočju, predvsem oblike aktivnega turizma, ki ga v tem delu Slovenije ni malo. Seveda bi se tudi sami preizkusili, če smo kateri od ponujenih turističnih dejavnosti tudi kos. Na žalost (ali srečo?) pa smo bili organizatorji zaradi skromnega števila prijav primorani dogodek zadnji hip spremeniti. Z ravno pravo mero improvizacije, sreče in tudi nekaj pameti smo se odločili, da se bomo iz doline reke Soče (313 m)³ predstavili nekaj sto vertikalnih metrov višje, na planino Zadnji Vogel (1413 m)².

Prvi dan

Pa začnimo na začetku. Že kar tradicionalno je pri ogledu Gorenjske obvezna postojanka Radovljica. Tokrat se tam dobimo vsi skupaj,

se sprehodimo skozi staro mestno jedro in si privoščimo sladoled. Kasneje en avto odide v Lesce po petdnevno zalogo hrane, ostali pa gredo na hiter ogled Bleda. Na žalost nas deževno vreme kaj hitro prežene naprej in odločimo se, da si bomo naredili piknik ob Savi Bohinjki. Ustavimo se na Nomenju, pojemo kosilo ob reki ter, ker imamo še dosti časa in ker ravno takrat celih deset minut ne dežuje, si ogledamo tudi slap Grmečica. Počasi se odpravimo naprej do spodnje postaje gondole na Vogel, počakamo še Maxa, ki je prišel iz Nemčije kar z motorjem, si oprtamo nahrbtnike in vse vreče s hrano ter se postavimo v vrsto za gondolo. Po dobrih štirih minutah smo že slabih 1000 m višje 1, kjer pa vreme ni nič kaj boljše kot v dolini. Še vedno pada dež, pred nami pa je približno 40 minutna odprava do planinske kočice. Ampak smo zmogli, pridemo v že ogreto kočico, kjer se kar hitro namestimo, ogrejemo in posušimo. Ker je za nami naporen dan, po kratkem spoznavnem večeru hitro zaspimo.

Drugi dan

Naslednje jutro se po obilnem zajtrku odpravimo proti 1923 m visokemu Voglu 2. Z lahkoto dosežemo vrh, ki pa nam zaradi nizke oblačnosti ne nudi razgledov. Za povrh vsega začne še zelo močno pihati, zato naredimo le nekaj fotografij in se hitro odpravimo niže do sedla, kjer pa je vremenska situacija boljša. Ker še nismo utrujeni, se odločimo, da bomo izlet podaljšali do prevala Globoko (1826 m) 2. Tu se nahaja bivak PD Tolmin in kaverna iz prve svetovne vojne. Izkoristimo primorsko sonce, malce se odpočijemo in pomalicamo, bližajoči se oblaki z gorenjske strani pa nas kar hitro preženejo nazaj v zavetje kočice. Nekaj časa igramo enko, ker pa zunaj ne dežuje, se večina odpravi raziskovat bližnjo okolico planine. Raziščejo majhno jamo, grbinasti travnik in najdejo razgledno točko nad Sirarno Zadnji Vogel. Medve z Lano ostaneva

pri koči, malce pospraviva in zakuriva ogenj, da bomo dobili žerjavico za peko čevapčičev. Da pa ne bi pozabili, da smo v Bohinju, kjer ima dež ta mlade, seveda zopet začne deževati. Peka čevapčičev je zato še posebej zanimiva (glej sliko). Po večerji sledi zabaven večer ob kartanju, ki se hitro zaključi, saj nas zjutraj čaka nov naporen dan.

Tretji dan

V sredo zjutraj malce poležavamo, ampak se držimo plana in po kavi ter zajtrku krenemo peš po Žagarjevem grabnu v dolino. Z Rokom prehitiva ostale in se odpeljeva v Bohinjsko Bistrico po še nekaj hrane. Preostali del ekipe je že odšel okoli jezera, a jih kmalu dohitiva in jim prineseva malico. Jezero izkoristimo za umivanje (v koči ni ne elektrike ne pitne vode, zbira se le kapnica za kuho in pomivanje), voda je prav prijetno topla in vsem prija plavanje. Pomalicamo in se odpravimo naprej pod ostenjem Pršivca, mimo opuščene ribogojnice, vse do Ribčevega Laza in po drugi strani jezera do parkirišča na spodnji postaji gondole na Vogel. Tu imamo parkirane avtomobile, s katerimi gremo v zgornjo bohinjsko dolino v Srednjo vas na pico. Po kosilu se nam pridružita še Snežna in Lovro in skupaj gremo na gondolo. Ker je bil to prvi jasen dan, vsem, ki pred tem še niso bili na smučišču Vogel, ob razgledu na Julijske Alpe zastane dih. Seveda sledi neskončno fotografiranje, poziranje in hvaljenje razgleda. Počasi se odpravimo proti planini, kjer se pri sosedih na Sirarni še dogovorimo za novo naročilo domačega mleka. Prijetno utrujeni se tudi danes družimo ob kartah in opazovanju nočnega neba, ter malce kasneje kot prejšnje dni odidemo spat.

Četrty dan

Četrtkovo jutro nam spet polepša sonce. Ker mora Lovro nazaj v dolino, se odločimo, da bomo na današnji pohodni izlet odšli v vzhodni smeri. Lovra pospremimo do zgornje postaje gondole in tam ugotovimo, da za sedežnico Orlove Glave ne potrebujemo kart, kar seveda izkoristimo. V nekaj minutah premagamo slabih 200 m višinske razlike in dober kilometer dolžine 1. Ker smo tako prihranili okoli pol ure hoje, se odločimo za

pot proti Šiji. Na razcepu poti pod vrhom pa si zopet premislimo (se mi zdi, da sem v začetnem odstavku omenila improvizacijo) in zavijemo proti Rodici (1966 m)². Do tja nas vodi lepa razgledna pot po grebenu, polna planinskega cvetja. Kot se za geografe spodobi, malce zavijemo s poti in se najdemo sredi rušja, iz katerega se brez večjih posledic – malo smo le smolnati – tudi uspešno rešimo in zopet pridemo na pravo pot. Razdelimo se v dve skupini, hitrejši odidejo naprej in na vrh, ostali pa do sedla pod vrhom. Tudi tokrat ne smemo pozabiti, da smo konec koncev v Bohinju in kaj kmalu se začnejo okoli nas nabirati temni oblaki. Malicamo nekje ob poti nazaj, saj se na grebenu nismo hoteli izpostavljati potencialnemu udaru strele, ki ne bi pomenil nič dobrega. Pristno hribovsko kosilo iz nahrbtnika nam dodatno popestrijo krave, ki se pasejo okoli nas in nas radovedno opazujejo. Na poti nazaj se nekateri povzpnejo še na Šijo (1880 m)². Po zgornji poti se čez Visoki Orlov rob (1800 m)² spustimo do planine Zadnji Vogel. Za večerjo oziroma pozno kosilo imamo tortilje, za posladek pa nam Polona iz višnjevega kompota skuha puding. Danes smo vsi kar utrujeni in se, kljub dejstvu da je to zadnji večer, zgodaj odpravimo spat.

Peti dan

Zadnje jutro nam zopet razkrije pogled na Julijske Alpe, ki nam da spodbudo pri pospravljanju in dejstvu, da moramo po petih dneh življenja brez elektrike in pitne vode nazaj v "civilizacijo". Vsi sodelujemo pri pospravljanju koč, pomiti moramo umazano posodo in tla ter pospraviti postelje. Ko je vse kot iz škatlice, si še zadnjič optamo nahrbtnike na ramena, vreče, tokrat s smetmi, v roke in odidemo po že prehojeni poti po Žagarjevem grabnu do avtov, ki nas čakajo v dolini. Še zadnja skupinska fotografija, predno se razidemo vsak v svojo smer. Max gre z motorjem po svoje, pravi, da mu je bila sredina pica tako všeč, da jo mora jesti še enkrat, ostali pa se razporedimo v avtomobile in se odpeljemo nazaj v normalno življenje. Kot glavna organizatorka tega dogodka se moram zahvaliti vsem soorganizatorjem za vso pomoč v vseh oblikah, predvsem pa za potrpežljivost in improvizacijo zaradi vseh

nepredvidenih situacij, ki so se zgodile pred in med dogodkom. Zahvaliti se moram tudi Planinskemu društvu Jesenice za možnost uporabe kočice na Zadnjem Voglu, verjamem, da bomo še kdaj v okviru kakšnega dogodka znašli na tej lokaciji.

Maša Adlešič,
masa96.adlesic@gmail.com

VIRI:

1. Žičniške naprave. Vogel ski center. URL: <http://www.vogel.si/cenik-in-info/zicniske-naprave> (Citirano 26. 10. 2019).
2. Hribi.net. URL: <http://hribi.net/> (Citirano 26. 10. 2019).
3. Wikipedija. 2019. URL: <https://en.wikipedia.org/wiki/Podbela> (Citirano 26. 10. 2019).

IZMENJAVA Z EGEA HELSINKI

Kdaj: 14.–19. avgust 2019
Kje: Slovenija
Kdo: Karin, Lea, Nuša, Vesna, Miika, Johannes, Roope

Po skoraj enoletnem usklajevanju datumov je končno prišel čas za drugi del izmenjave z EGEA Helsinki. V Slovenijo so prišli le trije finski fantje Miika, Johannes in Roope; četrti, Leo, pa je moral na služenje vojaškega roka, ki je na Finskem obvezno za vse moške po dopolnjenem 18. letu starosti.

1. dan: Bled, Planica, Belopeška jezera

V sredo opoldne sva z Vesno fante pričakali na letališču Brnik, kjer so zaradi nevihtnega neurja nad Helsinki pristali ob dveurni zamudi. Da ne bi izgubljali časa, smo se odpravili na Bled, pot pa je zaradi viška poletne turistične sezone trajala skoraj še enkrat dlje kot po navadi, prav tako pa je bilo zaradi navala turistov skoraj nemogoče najti parkirni prostor. Skupaj smo se sprehodili

ob jezeru in pomalicali. Nato smo se odpravili naprej po Gorenjskem do naslednje postojanke. V Planici smo občudovali novi nordijski center in se s sedežnico odpeljali na vrh letalnice, kjer smo v sončnem vremenu opazovali dolino in bližnje vršace. Ker smo bili v bližini italijanske meje, smo to izkoristili tudi za obisk Belopeških jezer. V poznopopoldanskih urah smo se vračali proti Ljubljani, na poti pa smo se ustavili še v nakupovalnem središču, kjer so se naši gostje navduševali nad nizkimi cenami slovenskih dobrot in drugih alkoholnih izdelkov. Sledila je težko pričakovana večerja, ki jo je pripravila Karin, pri kateri so fantje stanovali cel teden. V večernih urah je sledilo druženje in obisk ljubljanskega nočnega življenja.

2. dan: Ljubljana

Po naporni sredi je sledilo sproščujoče jutro in pozen zajtrk. Na dela prost dan smo se v avgustovski vročini odpravili na ogled Ljubljane. Najprej smo si ogledali ostanke rimske Emone in Trnovsko cerkev ter se peš podali na grad. Sprehodili smo se tudi čez tržnico, mimo Zmajskega mostu in si privoščili sladoled, nad katerim so bili fantje naravnost navdušeni. V nadaljevanju sva jim razkazali še preostali del mestnega središča. Po nakupovanju spominkov smo si privoščili degustacijo slovenskih piv, pri čemer se nam je pridružil še Lovro. Po sproščenem druženju smo se sprehodili še mimo NUK-a in Filozofske fakultete proti domu, kjer smo obedovali pozno kosilo.

3. dan: Škocjanske jame, Piran, Portorož

V petek sta Karin in Vesna naše Fince odpeljali proti Škocjanskim jamam, kjer so imeli voden ogled v angleščini. Najbolj so bili navdušeni nad največjim podzemnim kanjonom v Evropi. Nato so se odpeljali proti Primorskem in si ogledali mesto Piran ter obiskali razgledno točko na vrhu cerkvice. Za kosilo so si privoščili čevapčiče. Sledilo je sproščujoče kopanje in druženje na obali v Portorožu. Na poti nazaj domov so si ogledali še Predjamski grad.

4. dan: Novo mesto

V soboto se je izmenjava preselila na Dolenjsko,

kjer nam je Nuša predstavila lepote svoje domače pokrajine. Peš so si ogledali Novo mesto in pojedli kosilo, ki so ga pripravili njeni starši. Popoldne so odšli na strelišče, kjer so lahko preizkusili streljanje z zračno puško. Noč smo preživeli v zidnici med vinogradi nekje nad Kostanjevico na Krki. Degustirali smo domače vino in dobrote, ki jih je prijazno pripravila Nušina babica. Ob poslušanju finske in slovenske glasbe smo opazovali sončni zahod in pekli koruzo.

5. dan: Kostanjevica na Krki, Otočec

Nedelja je bila čisto nedeljska. Po poznem zajtrku smo se odpravili na ogled formavive v Kostanjeviškem gradu, kjer so fantje razstavljenim skulpturam pripisovali izmišljene zgodbe in ozadje. Bolj ali manj uspešno smo tudi preizkušali, ali kipec QR-kode dejansko deluje. Kulturno udejstvovanje nas je v vročem dnevu utrudilo, zato smo se odpravili v park ob reki Krki, kjer smo si ogledali vsem najljubšo skulpturo živali v Noetovi barki in se ob reki ohladili s sladoledom. Nekajkrat smo se zapeljali čez otok, pa nam je spet postalo vroče, zato smo se za naslednjih nekaj ur ustalili na brisačah ob Krki. Po temeljitem preučevanju, kako se v vodo zazibati na vrvi, smo to tudi sami preizkusili in nastalo je nekaj zabavnih posnetkov. V poznih popoldanskih urah smo se odpravili proti Ljubljani. Na poti smo si ogledali še grad Otočec in odložili Nušo v Novem mestu. V Ljubljani nas je sprejela Karin s težko pričakovano večerjo, po kateri smo še nekaj časa čvekali, preden smo se odpravili spat.

6. dan: Ljubljana, Helsinki

V ponedeljek dopoldne je Vesna pospremila Miiko na avtobusno postajo, saj se je odločil obiskati še Dunaj in Bratislavo. Roope in Johannes sta pozajtrkovala, nato pa smo se odpravili v kulturno obarvani del Ljubljane. Pred vrnitvijo na Finsko smo se z igranjem pantomime sproščali še v parku Tivoli, se slednjič sprehodili po Ljubljani in skupaj pojedli kosilo, za sladico pa smo si privoščili kremšnito. Nato sta se fanta poslovila od Karin in Vesne, jaz pa sem ju odpeljala na letališče. Na poti sta izžarevala navdušenje nad celotnim bivanjem v Sloveniji in izrazila upanje, da

jo še kdaj obiščeta.

Lea Kimovec
kimovec.lea@gmail.com

IZMENJAVA KAZAN – 1. DEL

Kdaj: Kazan: 30. 8.–6. 9.
Moskva: 6. 9.–9. 9.
Kdo: Lea, Lana, Polona, Lenart, Lovro (slo)
Albina, Polina, Pasha, Vlad, Timur (rus)

Rusija je največja država na svetu, njeno prebivalstvo pa je zato zelo raznoliko, poleg Rusov v državi namreč domuje še približno 160 različnih etničnih skupin. Eno največjih manjšin predstavljajo Tatarji – pretežno muslimansko ljudstvo, ki živi v jugozahodni Rusiji, delih Uzbekistana, Kazahstana in Kirgizistana. Skupaj jih po svetu živi približno 6,8 milijona, od tega v Rusiji 5,3 milijona. Najbolj skoncentrirani so v Povolžju, pokrajini, ki obsega kotlino Volge ter njenih pritokov, še posebej v republikah Baškortostan in Tatarstan. V slednji jih živi nekoliko več od dveh milijonov in je edina upravna entiteta, kjer predstavljajo večino. Tatarščina spada v skupino turških jezikov, najbližja sorodnika pa sta mu kirgiški in kazaški jezik. Ima tudi svojo pisavo, tatarščina pa je v Tatarstanu priznana kot uradni jezik, seveda poleg ruščine.

Kazan je prestolnica Republike Tatarstan, ene od 22 republik Ruske federacije, in je z 1,3 milijona prebivalci šesto največje rusko mesto. V njem živijo pretežno Rusi ter Tatarji, obojih je približno "pol-pol". Kazan leži pri izlivu reke Kazanke v veliko Volgo. Ker je zgrajen na njunih rečnih ternasah, veliko ulic gre navkveber. Kazanka mesto deli na starejši južni in majši severni del, ki ju povezuje več mostov. Mesto je po več desetletjih stagnacije in slabega ugleda v zadnjem desetletju naredilo ogromen korak naprej in je danes znano predvsem kot prestolnica ruskega športa – gostilo je tudi tekme svetovnega prvenstva v nogometu 2018.

V zgodnjih jutranjih urah se je slovenska ekipa

odpravila proti dunajskemu letališču, od koder smo odleteli proti Moskvi. Po prečkanju ruske meje, ki je trajalo kar nekaj časa, (ne zaradi strogega nadzora, ampak izjemno počasne ruske policistke), smo bili lahko samo veseli, da je konec vseh formalnosti z vizami. Potrebni je bilo namreč kar nekaj popravkov povabilnih pisem, ki smo jih dobili s kazanske univerze.

Prvi dan smo izkoristili za sprehod po Kazanu, da smo dobili občutek o velikosti in utripu mesta. Čeprav smo o Rusiji vedeli precej, pa si nismo znali popolnoma predstavljati, kako bo vse skupaj izgledalo. Gre namreč za Tatarstan, del države, ki je večini Evropejcev precej neznan, saj ga obišče veliko manj tujih turistov kot, denimo, Moskvo, St. Peterburg ali pa Soči. Zaradi dežja, ki nas je spremljal pravzaprav skozi celotno izmenjavo, in zgodnje dopoldanske ure center mesta ni bil pretirano živahen, pač pa precej siv in prazen. Gostitelji so nas peljali od Tukajske Ploščadi, ki je nekakšno vozlišče prometnih povezav – naprej po glavni Baumanovi ulici. Gre za tlakovano cesto, zaprto za promet, ki daje zelo srednjeevropski vtis, prav tu pa se dogaja največ; ulica je polna trgovinic, barov in t. i. kafejev, nekakšnih samopostrežnih menz. Naš ogled je malce upočasnilo naše oziranje naokoli in prebijanje skozi ruske napise na ulici, katerih branje je večini od nas predstavljalo precejšen miselni napor. Na koncu ulice se je odprl pogled na glavno kazansko znamenitost – Kremlin. Zgrajen v času vladavine Ivana Groznega v 16. stoletju na ruševinah starega kazaškega gradu, predstavlja kulturno, predvsem pa versko središče mesta, kar opazimo takoj, ko vanj vstopimo skozi njegovo belo obzidje. Najbolj markantna zgradba, ki jo zagledamo že zunaj Kremлина, je mošeja Kul Šarif s svojo značilno modro kupolo. Zgrajena je bila šele leta 2005, in sicer na pogorišču mošeje, ki je bila porušena v 16. stoletju. Svoj prostor seveda tu najdejo tudi pravoslavne cerkve, ki so jih ruski carji začeli graditi, ko so porušili kazaške mošeje. Pred eno od pravoslavniških cerkva smo naleteli tudi na manjšo turistično skupino iz Srbije, tako da smo lahko celo malo prisluškovali razlagi

vodiča. Po tem, ko smo si ogledali Kremlin, pa smo se proti koncu dneva odpravili še v Tempelj vseh verstev, neke vrste mešanico cerkve, galerije, muzeja in delavnice, posvečen pa je sožitju med religijami in kulturami sveta. Tudi naslednja dva dni smo preživel v Kazanu. Mesto smo kaj kmalu uspeli videti z višine. Polina, vodja ruske ekipe, je preko službenih povezav uspela dobiti dostop do meteorološkega stolpa, od koder se je odprl lep razgled na Volgo, Kazanko ter večino pomembnejših zgradb. Kasneje smo odšli na kratek ogled kazanske univerze, a smo lahko stopili le v nekatere prostore, saj v Rusiji kot tujec zaradi stroge varnosti ni vedno lahko priti v javne ustanove. Precej smo bili presenečeni, kako močno je še danes viden vpliv Sovjetske zveze prav v javnih ustanovah – mnoge podobe Lenina, Stalina ter drugih političnih figur in pa stalno ponavljajoči se simbol srpa s kladivom ter kratico CCCP. Sledil je sprehod ob Volgi, kjer je kljub precej kalni vodi prijetno, saj se na njenem bregu na eni strani nahaja dolg park oz. nekakšen športno-rekreacijski prostor. Po dolgi hoji skozi park in krajši vožnji pa smo se ustavili ob Areni Kazan, stadionu, zgrajenemu namenoma za svetovno prvenstvo leta 2018. Kot velik ljubitelj najpopularnejšega športa na svetu sem bil zelo impresioniran, ne le nad stadionom, pač pa tudi nad preostalo zapuščino SP v mestu. Mundial je v mestu pustil precej sledi, od tisočih spominkov, ki so od dogodka ostali v trgovinadah, do mnogih grafitov po stavbah; upodobljeni so tudi nekateri igralci, kot so Cristiano Ronaldo, Luka Modrić in Neymar. Naš zadnji cilj pa je bil še rusko-nemški letalski center, ki je bil v času Sovjetske zveze eden od vodilnih inštitutov pri razvoju vojaških letal. Seveda smo se pred ogromnim reaktivnim letalom slikali vsaj stokrat. Med odhodom domov se Slovenci ob prečkanju mestne četrti z največjimi bloki nismo mogli načuditi njihovi velikosti in številu. Nedvomno raj za ljubitelje socialistične arhitekture. To je bil tudi konec mestnega dela naše izmenjave, zvečer smo že odšli na podeželje – v dačo.

Dača je izraz za podeželsko hišo, ki jo ljudje, večinoma z mesta, uporabljajo med vikendi

ali počitnicami. Ponekod pridelujejo tudi zelenjavo oz. imajo kokoši. Nekakšna razširjena verzija naših vikendov, bi lahko rekli. Družina naše gostiteljice Poline je imela v lasti dačo s pomolom povsem na bregu Volge, z zares izjemnim razgledom in čudovitimi sončnimi zahodi. Ugotovili pa smo, da se Rusi v dačah, vsaj če sodimo po naših gostiteljih, popolnoma "izklopijo", saj tiste tri dni dejansko nismo počeli kaj dosti, razen šli na kakšen krajši sprehod. Vendar pa je bila izkušnja bivanja v dači vseeno nepozabna. Odpravili smo se nazaj proti Kazanu ter se naslednji dan poslovili od svojih prijateljev, odpravili pa smo se že proti Moskvi. V ruski prestolnici nas je pričakal Ivan, član EGEE, ki nam je mesto razkazal do potankosti. Od podzemne železnice, moskovske univerze (njihovi študentski domovi so ogromni in spominjajo bolj na sedež kakšne multinacionalke kot na študentski dom), Leninove knjižnice, pa do moskovskega CBD-ja z visokimi stolpniciami. Sami smo si ogledali še tiste bolj turistične stvari, kot so Rdeči trg, Kremlin, Leninova grobnica, Katedrala sv. Basila ter izjemno zanimiv muzej kozmonavtiike. Skoraj cel dan smo prebili v zavodu VDNKH, nekakšnemu parku, ki je posvečen vsem znanstvenim, družbenim in umetnostnim dosežkom Sovjetske zveze. A daleč najboljšo izkušnjo v Moskvi smo dobili, ko nam je Ivan uspel urediti voden ogled Ruskega geografskega društva. Skozi njihove prostore nas je popeljal kar direktor ustanove. Društvo na enem mestu hrani vse znanje ter zgodovinke dokumente, ki so nastali v času geografskega raziskovanja njihovih članov. Nekateri od njih so med geografi zelo poznani, kot npr. Wladimir Koppen ali pa mnogi raziskovalci Arktike. Dobili smo tudi dostop do sobe, kjer sestankujejo nihče drug kot Putin ter direktorji svetovnih energetskih družb, kot je npr. Shell. Tako smo Rusijo zapustili polni izjemnih spominov in vtisov, obenem pa smo že začeli pripravljati program za drugi del izmenjave v Sloveniji.

Lovro JecI

IZMENJAVA KAZAN -

2. DEL

Kdaj: 9.9.2019–15.9.2019

Kje: Slovenija

Kdo: Polona Zakrajšek, Lea Kimovec, Lenart Štut, Lovro Jecl, Lana Sladič (avtorica besedila)

Natanko en mesec kasneje so se nam po večdnevnom potovanju pridružili naši kolegi iz Kazana. Večina jih je prispela v ponedeljek zvečer. Po napornem potovanju so se namestili v Mestnem logu in okrepcali z ričetom, ki ga je skuhal Lenart.

Torek:

Naslednji dan jim nismo pustili kaj dosti spati in jih že zjutraj peljali proti Gorenjskem in kasneje Goriškem. Najprej smo se ustavili v Planici, kjer smo se, - nekateri peš,- nekateri z sedežnico, povzpeli na našo Velikanko. Navdušenja nad razgledom ni manjkalo. Nato smo se ustavili v naravnem rezervatu Zelenci, kjer je vse očarala smaragdno zelena barva jezera. Sledila je vožnja do Italije, natančneje do Mangartskih jezer. Tam smo si ob pogledu na zasneženi vrh četrte najvišje slovenske gore privoščili kratko malico. Zopet smo se posedli po avtomobilih in odpeljali čez prelaz Predel do vasi Log pod Mangartom. Na hitro smo se ustavili še na viaduktu Predel, kjer smo opazovali traso, kjer sta se leta 2000 sprožila plazova, ki sta hudo prizadela spodaj ležeče naselje Log pod Mangartom. Sledila je serpentinasta vožnja do Bovca. Pred Bovcem smo se ustavili pri zgodovinskem spomeniku trdnjave Kluže. Vse je presenetila globina soteske reke Koritnice, katere globina znaša kar 70 metrov. Ker je bilo sonce že kar visoko in zadnja malica že kar dolgo nazaj, je prevlada želja po ponovnem postanku za okrepitev. Ustavili smo se pri Malih koritih Soče. Soča je tako, kot po navadi očarala s svojo turkizno zeleno barvo in s svojo nizko temperaturo kar hitro odvrnila

tujce od kopanja. Ker nismo imeli neoprena, je kopanje žal odpadlo. Okrepčani in očarani smo se odpeljali skozi slikovito ledeniško dolino Trento proti vršiškim serpentinam, na Vršič, naš najvišji cestni prelaz. Kljub relativno dolgi vožnji se naši kolegi iz Kazana niso dolgočasili in ves čas pritiskali na sprožilec, da bi ujeli čim več julijskih mogotcev. Sledila je ena od večjih zanimivostih za naše ruske kolege, Ruska kapelica. Sledila je še vožnja do zadnjega jezera ta dan in sicer jezera Jasna. Vidno utrujeni smo se odpeljali domov. Sledilo je še kratko druženje in nato zasluženi počitek.

Sreda:

Ker nas je izlet po prelepi Gorenjski dodobra izmučil, smo se naslednji dan soglasno odločili, da lahko malce dlje pospimo in se šele okoli poldneva odpravimo raziskovat prestolnico. Najprej smo se dobili na geografskem oddelku na Filozofski fakulteti. Na hitro smo jim ga razkazali. Ker je bila v tem času ravno odprta kartografska zbirka, smo za hip stopili noter, kjer sta prijazni kartografinji razkazali kartografsko zbirko. Dva od naših gostov s Kazana, Vlad in Timur, namreč študirata kartografijo in jima je bilo to še v posebno veselje. Potem smo se odpravili po stari Ljubljani. Najprej mimo Križank do Trga francoske revolucije, do NUK-a in naprej skozi stari center. Sledilo je kosilo v Bureku Olimpija. Sicer je res, da burek ni ravno avtohtona slovenska jed, ampak se nam je zdela škoda, da ga ne bi poizkusili. Kasneje smo se peš odpravili na Ljubljanski grad, kjer smo se sprehodili po grajskem dvorišču in uživali ob razgledih lepe Ljubljane. Nato smo obiskali tržnico, kjer so si kupili spominke za domov. Ko je sonce že zahajalo, smo se odpravili proti Mestnemu Logu, kjer nam je Polona postregla z izvrstno večerjo. Nato smo se z Vladom in Timurjem odpravili proti Kranju. Fanta sta bila vidno utrujena, zato smo kar hitro zaspali.

Četrtek:

Četrtek je bil dan za drugi del Gorenjske. Odpravili smo se proti Bledu in Bohinju. Po zajtrku smo se najprej odpeljali na Bled. Na začetku smo odšli na razgledno točko, s katere se odlično vidi celotno Blejsko jezero. Nato

smo se udobno namestili ob jezeru, kjer smo klišejsko pojedli Blejske kremšnite. Sonce je že kar pošteno grelo, zato je bila osvežitev v jezeru nujna izbira. Ko smo se posušili smo se v popoldanskih urah odpravili proti Bohinju. Svojo pot smo začeli v Ukancu, pri potoku Savica. Kar niso se mogli načuditi čistosti potoka Savice, za razliko od Volge. Malo smo se še sprehodili ob Bohinjškem jezeru. Kaj kmalu pa je zazvenela želja po hrani. Počasi smo se odpravili proti Kranju, kjer smo pri meni doma imeli pica-piknik. Zelo lepo je bilo poslušati njihovo navdušenje nad slovensko hidrologijo. Ko je padel mrak, smo se odpravili spat.

Petek:

Spet smo vstali v zgodnjih urah, saj je bil petek dan rezerviran za obisk slovenske obale. Ko smo se zjutraj peljali v Ljubljano, sta fanta lahko opazovala inverzijo, ki je značilna za Ljubljansko kotlino. Na hitro smo se ustavili še v našem največjem nakupovalnem središču za nakup kopalk. Polni pričakovanj smo se odpeljali proti morju. Po nekajurni vožnji smo prispeli v Fieso, kjer smo parkirali in se odpravili proti obali. Za kolege iz Kazana je bila to prvovrstna izkušnja, saj jih večina še nikoli ni videla morja. Ure so hitro minevale in počasi smo se odpravili proti avtu, kjer smo pojedli palačinke, ki smo jih zjutraj napekli. Ko smo malicali pri avtu, se je pri nas ustavil starejši gospod in nam na vse pretege ponujal fige. Najprej smo bili vidno zmedeni, ker nismo vedeli, ali nam jih prodaja ali ne. Ko pa smo se z njim dalj časa pogovarjali, nam je razložil, da je za danes zaključil s prodajo fig in nam jih kar podaril. Rusi so bili kar vidno šokirani nad lepo gesto gospoda in pojasnili, da tega v Rusiji niso vajeni. Ko smo pojedli še vse fige, smo se počasi odpravili po sprehajalni stezi do Pirana. Sledil je ogled starega dela mesta z znamenitim Tartinijevim trgom. Tam smo si privoščili sladoled, ki nam je dal nove energije za obisk obzidja. Naposled smo se odpravili proti Fiesi in počasi domov. Zares počasi, ker je bila na avtocesti huda prometna nesreča.

Sobota:

V soboto se nam je pridružila še Kristina Pintar

in skupaj smo se odpravili proti Škocjanskim jamam. Tam smo imeli voden ogled. Za vse je bila to prvovrstna izkušnja, saj še nihče od njih nikoli ni bil v jami. Po ogledu jam smo se zapeljali do našega največjega obmorskega mesta, Kopra. Ogledali smo si mesto in si na veliko željo gostov za kosilo privoščili kebab. Rusom je bila naša obala tako všeč, da smo se ponovno odpravili kopat. Ampak tokrat smo za destinacijo izbrali Simonov zaliv. Tam smo preživeli prijetno popoldne in se polni vtisov vrnili proti Ljubljani. Dan smo zaključili v Mestnem logu, kjer smo se po krajšem druženju odpravili domov proti Kranju. Naše druženje se je bližalo koncu in za Ruse je sledilo pakiranje in priprava na dolgo potovanje domov.

Nedelja:

Napočil je dan slovesa. Vsi razen, Pauline so se odpravili v zgodnjih dopoldanskih urah. Iz Ljubljane so odšli prej, ker so si želeli pred letom domov ogledati še mesto Dunaj. Paulina se je namreč v ponedeljek zjutraj odpravljala proti Češki na mednarodni EGEA kongres. Sklenili sva, da dan ne bo šel v prazno in sva se podali na pot. Paulino zelo fascinirajo majhna, zgodovinsko polna mesta, zato sva dan prilagodili temu. Najprej sva se odpravili nazaj proti Gorenjski, natančneje v Radovljico. Najprej sva se sprehodili po starem delu tega srednjeveškega mesta in si v Vidičevi hiši privoščili najboljši sladoled daleč naokoli. Iz razgledne točke sva se spustili do reke Save in ob njenem obrežju prehodili krožno pot do Radovljice nazaj. Nato naju je pot vodila do Škofje Loke. Tu sva se zadržali najdlje, saj je po končni evalvaciji priznala, da ji je bilo to mesto najljubše od vseh obiskanih. Ko sva si ogledali vse zaklade kulturne dediščine, sva se lotili še geografsko zanimivejšega dela. Obiskali sva sotočje Selške in Poljanske Sore in se z gradu sprehodili še do vhoda v Marijino brezno. Ker se je dan bližal koncu, sva se odpeljali še do Kranja in ga na hitro obhodili. Dan sva zaključili v kanjonu reke Kokre, od tam pa sva se odpravili proti avtobusni postaji, kjer je napočilo slovo. Polni vtisov sva se poslovili in si obljubili ponovno snidenje.

Foto 1: Udeleženci na ledeniku (avtor: Alexander Maurer, EGEA Tübingen)

HYDROLOGY FIELD EXPERIENCE

Svoje precej pestro EGEA poletje (dva organizirana dogodka, dva dela izmenjave z EGEA Kazan in letni kongres na Češkem) sem zaključila v stilu; s še enim EGEA dogodkom, ki ga je organizirala projektna skupina EGEA Hydrology. Potem ko sem bila po kongresu doma za cele tri dni, sem se v sredo zvečer v Ljubljani usedla na vlak ter se čez noč z direktno povezavo odpeljala do Innsbrucka, kjer smo imeli zbirno mesto. Ker pa Innsbruck ni bila končna postaja nočnega vlaka (ta je namreč Zurich v Švici), sem tja prispela že ob petih zjutraj. Odločena, da raziščem mesto, sem se kar takoj odpravila naokoli. Popoldne, okrog enih, sem prispela do enega od organizatorjev dogodka,

Kdaj: 26.–29. september 2019

Kje: Kaunerberg, Avstrija

Kdo: Polona Zakrajšek (in 11 preostalih udeležencev ter 5 organizatorjev)

ki trenutno živi v Innsbrucku, in tam srečala še Chaanah (EGEA Malta), s katero sva se le par dni nazaj poslovili na Češkem. Še z nekaterimi drugimi udeleženci smo se nato z avtom in kombijem odpravili do železniške postaje in tam pobrali še dva udeleženca, nato pa je sledila uro in pol dolga vožnja do koč v Kaunerbergu, kjer smo bili nastanjeni v osrčju Tirolskih Alp na 1600 m višine. Po prihodu se nas je nekaj odločilo, da bi se radi razgledali po okolici, in odpravili smo se na krajši pohod do bližnje gorske koč. Po vrnitvi je bilo na sporedu druženje in skupno pripravljanje večerje, po kateri je sledila

Foto 2: Piknik kosilo (avtor: Tim Peirs, EGEA Ghent)

predstavitev programa. Dogodek je bil organiziran v sproščenem, a vseeno znanstvenem duhu, saj so v naslednjih dveh dneh sledile tri delavnice, ki so jih vodili organizatorji, od katerih so trenutno trije na doktorskem študiju hidrologije. Udeleženci smo bili razdeljeni v tri skupine; dobili smo vrstni red, po katerem smo imeli razvrščene delavnice. Zjutraj smo se po zajtrku po skupinah odpravili na lokacije delavnic. Naša skupina je prvi dan na sporedu imela merjenje pretoka bližnjega potoka z različnimi metodami, z merjenjem hitrosti plavajočih koščkov, zajemom posnetka z mobilno aplikacijo, ki zazna premikanje zračnih mehurčkov po principu fotogrametrije ter z merjenjem električne prevodnosti s pomočjo solne raztopine in merilne naprave. Izmerili smo tudi profil potoka, da smo hitrosti preračunali še v pretoke. Delo je bilo res zanimivo, še en super dejavnik pa je bilo dejstvo, da smo bili v manjših skupinah po tri oz. štiri člane. Po delavnici smo se vrnili do koč, kjer smo v pikniškem slogu kar zunaj na terasi pojedli kosilo. Popoldne je sledila druga delavnica, kjer smo opazovali pot vode skozi prst. Že prejšnji dan je Jeroen (vodja delavnice) na vrtu za hišo in še v bližnjem gozdu približno kvadratni meter površine zalil z vodo, v katero je vmešal modro

barvilo, ki je nato do naslednjega dneva prenikala v prst. V izkopu profilne jame smo tako lahko videli pot vode po različnih porah, prst pa smo z enostavnimi terenskimi metodami tudi klasificirali. Z napravo smo nato po različnih delih profila izmerili temperaturo in vlažnost prsti. Postopek smo ponovili še v gozdu. Po povratku v koč je sledilo skupno pripravljanje večerje in večerno druženje.

Foto 3: merjenje vlage in temperature prsti (avtor: Polona Zakrajšek)

Že v petek smo se štirje udeleženci dogovorili, da bi zjutraj radi šli na pohod na sončni vzhod. V soboto smo tako imeli budilko ob 4.45 in se ob 5.15 s čelnimi svetilkami odpravili. Okrog 6.20 pa nas je presenetil dež. Na našo veliko srečo smo malo po tem prispeli do gorske koč (iste kot prvi dan), kjer smo počakali dobre pol ure, da je prenehalo deževati, nato pa smo se odpravili naprej. Žal zaradi pomanjkanja časa nismo uspeli priti do vrha, a razgledi niso nikogar pustili ravnodušnega. Najbolj zabavna nam je bila ideja, kaj bi si mimoidoči mislili, če bi nas

100 LET GEO GRA FIJE

100 LET ŠTUDIJA GEOGRAFIJE NA UNIVERZI V LJUBLJANI IN MNOGO VEČ STOLETIJ RAZISKOVANJA ZEMLJINEGA POVRŠJA

Geografija je danes uveljavljena akademska disciplina, geograf pa ustaljen izraz za strokovnjaka, ki se teoretično in (ali) praktično ukvarja z njo. Pred razcvetom znanosti in študija na univerzah v 19. stoletju pa ni bilo tako. Čeprav so že Stari Grki poznali in uporabljali besedo geografija za opisovanje Zemlje, pa v antiki, srednjem veku in obdobju velikih geografskih odkritij niso poznali specializirane znanstvene discipline s tem imenom in tudi ne »poklicnih geografov«. Podobno je bilo tudi z drugimi vedami, saj so se znanosti specializirale šele v novem veku. Z geografijo so se ukvarjali učenjaki različnih profilov, geografija je bila pogosto le ena od panog, ki so se ji posvečali, saj so k znanosti pristopali na celosten način.

Kot (tudi) geografska dela (ali tudi geografska) prepoznavamo do začetkov univerzitetne geografije raznovrstna prizadevanja, ki so pripomogla k širitvi in poznavanju t. i. geografskega obzorja. To so večinoma opisi domačih krajev in dežel, odkrivanje, opisovanje in kartografsko prikazovanje tujih dežel ter Zemlje kot planeta in njenega položaja v vesolju (Osončju). V teh delih ne najdemo samo zametkov moderne geografije, ampak tudi nekaterih drugih današnjih znanosti. Številna med njimi bi lahko označili zgolj za potopise ali mite, nekatera so na meji resnice, po današnjih merilih bolj umetniška kot strokovna dela. Eno od osrednjih vprašanj, na katero so skušala odgovarjati, je bilo: »Kje je kaj, kakšno je?« Opisovanje je prevladovalo nad pojasnjevanjem. Pojasnjevanje in razumevanje je stopilo v ospredje šele ob koncu obdobja velikih geografskih odkritij, ko so bile razsežnosti geografskega obzorja večinoma razkrite in se je tudi na osnovi nakopičenega znanja, ki so ga prinesla geografska odkritja, začela razvijati sodobna znanost in znotraj nje tudi moderna geografija.

Do nastanka moderne geografije so geografska znanja uvrščali med različne vede: v filozofijo, matematiko, tudi zgodovino, kjer slednja proučuje pojave v času, geografija pa v prostoru. Zaradi naštetega je zgodovina geografije (pa tudi ostalih ved) zelo kompleksen pojem, saj ne vemo, kdaj in kje se je veda o Zemljinem površju in človeku kot njegovem sestavnem delu pravzaprav začela. So njeni začetki v času visokih civilizacij in v antiki, kar je splošno prepričanje o začetku večine znanstvenih disciplin, ali je bilo to šele z začetkom študija geografije na univerzah? V pregledih razvoja geografske misli je ta dilema pogosto razrešena z razdelitvijo zgodovine geografije na dve obdobji: na t. i. klasično obdobje, do konca velikih geografskih odkritij, in obdobje moderne geografije, ki je nastopilo z univerzitetno geografijo. Ker v klasičnem obdobju geografija ni obstajala kot posebna znanstvena disciplina in s tem tudi ni bilo poklicnih geografov, ga nekateri označujemo tudi za obdobje »geografije brez geografov« ali obdobje »geografije pred geografijo«.

Podobno dvojnost kot pri razvoju svetovne geografije zasledimo tudi pri geografiji na Slovenskem. Do ustanovitve Univerze v Ljubljani in začetkov študija geografije je bilo v ospredju predvsem opisovanje in kartografsko upodabljanje domačih krajev, nekaj malega tudi raziskovanja tujih dežel. Bolj kot znanstvena geografija je bila razvita šolska geografija. V času pomladi narodov v 19. stoletju je imela naša geografija tudi zelo pomemben domoznanski in narodno buditeljski pomen. Z institucionalizacijo po 1. svetovni vojni se je pričel proces vzpostavljanja stika z geografsko najbolj razvitimi okolji v svetu in razvoj znanstvene geografije, ki pa je v določeni meri, tudi zaradi bogate tradicije, ohranila nacionalni značaj. Prelomnico zagotovo pomenijo 60. leta 20. stoletja, ko se je Oddelek

za geografijo FF UL kadrovske in prostorske okrepil in se je študijski program preoblikoval v skladu z notranjim razvojem vede in potrebami okolja ter je prišlo do oblikovanja usmeritev. Kljub temu pa je študij do današnjih dni ohranil celosten značaj.

Ob praznovanju stoletnice se zastavljajo številna vprašanja o zgodovini naše vede: o vrednotenju dela posameznikov, o teoretičnih usmeritvah, o njenem pomenu v znanosti in družbi. Pomembno pri teh razmišljanjih je, da ne zanemarjamo širših družbenih razmer, v katerih se je geografija v posameznih obdobjih razvijala in da ne presojamo zgolj skozi optiko sedanjega časa. Pozornost moramo posvetiti tudi morebitnim – iz različnih razlogov – prezrtim geografom in njihovim pogledom, prehojenim potem in stranpotem, današnjemu stanju in pomenu ter razmišljati o bodočnosti naše vede. Geografija kot akademska disciplina obstaja pri nas 100 let, v svetu okoli 150 let. V zgodovini se je izkazala za odzivno in prilagodljivo vedo. Kljub temu da je v današnjem dinamičnem svetu težko razglabljati o bodočnosti, pa bosta po vsej verjetnosti odzivnost in prilagodljivost vede vsakokratnim aktualnim izzivom garanta za njen obstoj in uspešen razvoj tudi v bodoče.

dr. Darko Ogrin

ODDELČNA KNJIŽNICA SE STALNO RAZVIJA

Na Oddelku za geografijo se zelo radi pohvalimo, da je naša knjižnica največja in najbogatejša geografska knjižnica v Sloveniji. Za ta naziv je bilo potrebnih kar nekaj let, da se je v knjižnični zbirki nabralo dovolj temeljnih geografskih del, drugih strokovnih knjig in zadostna zaloga revij. Knjižnica in bogastvo njene zbirke sta zelo pomembna dejavnika za kakovosten študij, česar so se zavedali že prvi profesorji geografije na novonastali univerzi pred stotimi leti. Ker takrat knjižnica še ni imela ustrezno usposobljenega kadra, so si bibliotekarsko delo razdelili asistentje in študentje geografije, nad njihovim delom pa so bdeli profesorji. Ti so skrbeli za t. i. priročno knjižnico in vpeljali sistem beleženja knjižničnega gradiva. Kmalu je knjižnica dobila prvo inventarno knjigo, ki jo je podpisal celo tedanji rektor prof. dr. Alojz Král. Inventarna knjiga je prava posebnost, zaradi svoje velikosti in tudi zaradi zelo lepe pisave takratnega popisovalca novega gradiva. Danes mora imeti inventarno knjigo vsaka knjižnica, saj se v njej vodi uradna evidenca novopridobljenega knjižničnega gradiva. Lepa pisava in natančno vpisovanje pa je stvar preteklosti, ker jo dobimo v obliki računalniškega izpisa iz Cobissa.

Prostora za nove knjige je na tedanji lokaciji inštituta (predhodnika oddelka) v stavbi Deželnega dvorca kmalu zmanjkalo, knjige so imeli shranjene že po vseh omarah. Na začetku je bil vpeljan sistem postavitve po numerus currens oziroma po zaporedni številki. Ta sistem nam omogoča iskanje gradiva tako, da na polici stoji gradivo po vrsti od najstarejšega do najnovejšega. Sistem smo delno ohranili do danes, le da smo ga nadgradili s postavitvijo po geografskih področjih. Selitve v novo stavbo Filozofske fakultete leta 1961 so se zelo veselili, saj so upali, da bo prostorski problem trajno rešen. Pa žal ni bilo tako. Novi (boljši) časi so omogočili večji prirast, okrepila se je zamena revij, veliko je bilo darov in prostor knjižnice v sobi 236 se je hitro polnil. Kmalu so začeli iskati nove lokacije za skladiščenje gradiva. Tako smo imeli konec devetdesetih let prejšnjega stoletja gradivo v skladišču knjižnice na policah vse do stropa, v omarah na hodniku oddelka in v treh predavalnicah (233, 232 in 019). Leta 2007 smo bili zaradi energetske rekonstrukcije stavbe FF primorani del gradiva preseliti v takratno skladišče na Karlovški. Žal pa je bilo to skladišče povsem neustrezno, zaradi prevelike vlage je gradivo

Geografsko gradivo v skladišču v Zgornjih Jaršah

tam razpadalo. Vodstvo FF si je zadalo cilj, da najde novo skladišče in omogoči še selitev gradiva iz prenatrpanih knjižnic. Iskanje se je uspešno zaključilo leta 2018, selitev gradiva iz knjižnic pa nato leta 2019. Danes imajo vse knjižnice FF precej gradiva v novem skladišču v Zgornjih Jaršah, ki pa na žalost ni prav blizu, zato je logistika prevozov gradiva tja in nazaj velik zalogaj.

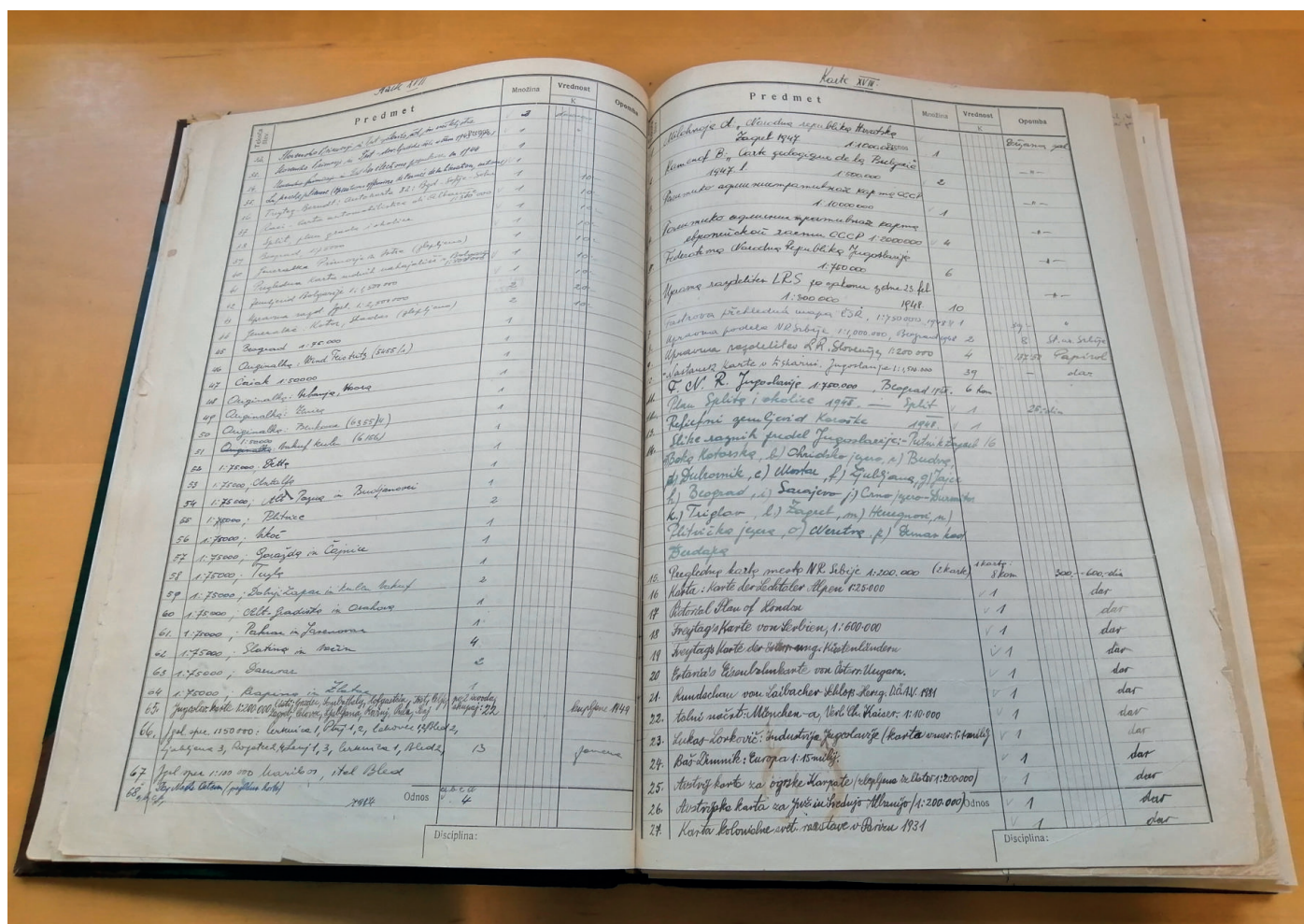
Med knjižnimi policami

Prenos znanja iz knjižničnih zbirk je najpomembnejše poslanstvo knjižnice, sledijo pa še knjižnične storitve. Zaradi njih nam nikoli ne zmanjka dela. Poleg katalogizacije in izposoje je največ dela z vodenjem bibliografij zaposlenih in izobraževanjem ter obveščanjem uporabnikov o novostih v zbirki. Z obveščanjem je mišljena izdelava biltena (knjižnih novosti) in signalnih informacij (izbor prispevkov iz tujih revij). Od storitev je najbolj opazno v vseh teh letih padla izposoja. Včasih so študentje v dolgih vrstah čakali na gradivo, danes so vrste le v primeru, ko čakajo na začetku leta za vpis v knjižnico, ker

je postopek vpisa nekoliko zamuden. Le redko kateri študent si gradivo še izposoja v večjih količinah in čez vse leto. Tudi čitalnica vedno bolj sameva. Večina se zadovolji z gradivom, ki je dostopno po VIS-u ali pa je fotokopirano oziroma skenirano. Še večja konkurenca knjigam in učbenikom pa je svetovni splet. Vendar bi morali biti z uporabo spletnih virov previdnejši, sploh zato, ker se objavljajo viri, ki so strokovno precej vprašljivi. Zato je naša naloga tukaj toliko pomembnejša, študente moramo ozaveščati o kritični presoji virov, ki so dostopni na internetu, in jih usmerjati na spletne strani, kjer so objavljeni zanesljivi viri.

Sicer pa tudi sami skrbimo za dostopnost svojih virov v digitalni obliki. Naša knjižnica je prva na FF, ki od leta 2005 v elektronski obliki objavlja vsa zaključna dela naših študentov. Zadnja pridobitev je katalog 100 knjižnih del, pri čemer smo v obliki digitalnega kataloga objavili nekatera temeljna dela posameznih področij geografije in nekatere temeljne geografske učbenike, ki so bili izdani v času do leta 1960.

Zelo pomemben člen delovanja knjižnice so njeni zaposleni. Posebnost oddelčnih knjižnic na FF je ta, da so v knjižnicah večinoma zaposlovali diplomante iz svoje stroke, ki so se priučili bibliotekarstva, ali pa so iz bibliotekarstva imeli drugo diplomu. Tako so dobili bibliotekarje, ki dobro poznajo svojo stroko ter gradivo v knjižnici in so predvsem dobri informatorji uporabnikom. Geografska knjižnica je prvo bibliotekarko zaposlila leta 1954. Po tem je število zaposlenih do leta 1987 naraslo na štiri, v času zloglasnega ZUJF-a so nam leta 2012 eno delovno mesto ukinili. Se je pa tudi delo bibliotekark v zadnjih letih zelo spremenilo. Če se je nekdanj večino časa porabilo za ročno pisanje, kasneje za tipkanje kataložnih listkov, signaturnih in inventarnih knjig, za izposojanje ter pospravljanje gradiva, je danes delo precej avtomatizirano. Gradivo pa si morajo študentje še sposojati pri bibliotekarju – knjižnega avtomata namreč še nimamo. Približek temu so le rezervacije prek Cobissa, ko bibliotekarji dobimo elektronsko sporočilo o rezerviranem gradivu, ki ga nato pripravimo za uporabnika, da ga lahko ta le še prevzame na izposoji. Vsekakor pa je vse vezano na program Cobiss. Najprej

Prva inventarna knjiga

naredimo zelo zakompliciran bibliografski zapis za gradivo, nato nam je omogočeno marsikaj – vodenje zaloge, izposoja, priprava raznih izpisov (novosti, inventarnih knjig, statističnih podatkov) in nazadnje tudi odpis, če je gradivo zastarelo, poškodovano, izgubljeno.

Kaj pa uporabniki knjižnice? V največji meri so to študentje, potem zaposleni na oddelku ter na FF in nato zunanji uporabniki. Kako so se njihove potrebe spremenile, sem nekaj omenila že prej, na tem mestu naj še dodam, da si želimo, da bi se študentje bolj poglobljeno lotili študija in poleg spletnih virov predelati tudi tiste, ki so temeljni za stroko in še niso digitalizirani. Pa tudi vse gradivo oziroma novosti v stroki še vedno ne pridejo na splet in spremljanje teh je za razvoj bodočega diplomanta nujno.

Za konec pa dobra novica, še precej sveža. Očitno nas v naslednjem letu čaka prenova knjižničnih prostorov. Dobili bomo nove knjižnične police in čitalniške mize. Knjižnica

bo končno postala sodobnejša, s popolnim prostim pristopom prijaznejša do uporabnika in tudi na pogled bolj privlačna. To pa je še začetna faza prenove, v prihodnjih letih bi radi preuredili še čitalnico in prostor, kjer je izposoja, v izobraževalno-komunikacijsko točko oddelka. Upamo, da bomo v popolnoma prenovljene prostore vstopili leta 2022 in da boste z novo podobo zadovoljni tudi uporabniki.

Lucija Miklič Cvek,
lucija.mikliccvek@ff.uni-lj.si

KO IZ MALEGA ZRASTE VELIKO

– O GEOGRAFSKEM INŠTITUTU ANTONA MELIKA ZRC SAZU

Izveček

Geografski inštitut je leta 1946 ustanovila Slovenska akademija znanosti in umetnosti in ga leta 1976 poimenovala po največjem slovenskem geografu Antonu Meliku. Od leta 1981 je sestavni del Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti (ZRC SAZU). Leta 2002 sta se inštitutu priključila Inštitut za geografijo, ustanovljen leta 1962, in Zemljepisni muzej Slovenije, ustanovljen leta 1946. Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU je danes največja geografska ustanova v Sloveniji.

Ključne besede: geografija, Geografski inštitut Antona Melika, Zemljepisni muzej, ZRC SAZU

O inštitutu

Geografski inštitut je leta 1946 ustanovila Slovenska akademija znanosti in umetnosti (SAZU) in ga leta 1976 poimenovala po akademiku Antonu Meliku (1890–1966). Od leta 1981 je sestavni del Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti (ZRC SAZU). Leta 2002 sta se inštitutu priključila Inštitut za geografijo, ki je bil ustanovljen leta 1962, in Zemljepisni muzej Slovenije, ustanovljen leta 1946.

Geografski inštitut Anton Melika ZRC SAZU (slika 1) se je iz skromnih začetkov leta 1946 razvil v največjo slovensko geografsko ustanovo s prek trideset zaposlenimi raziskovalci. Inštitut ima devet enot: knjižnico in muzej ter oddelke za fizično, humano in regionalno geografijo, naravne nesreče, varstvo okolja, geografski informacijski sistem in tematsko kartografijo. Pri njem je tudi sedež Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije, ki je bila ustanovljena leta 1995.

Najstarejša enota je Zemljepisni muzej (slika 2), ki je bil ustanovljen leta 1946 kot Zemljepisni muzej Slovenije (Zorn in Gašperič 2016). Oddelek za tematsko kartografijo je bil ustanovljen leta 1952 kot Kartografski zavod, Oddelek za naravne nesreče leta 1992 kot Center za multidisciplinarno preučevanje naravnih nesreč, Oddelek za fizično geografijo (sprva geoekologijo), Oddelek za regionalno geografijo in Oddelek za geografski informacijski sistem leta 1994, Oddelek za humano geografijo (sprva

Slika 1: Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU je leta 2016 praznoval sedemdeset let delovanja (fotograf: Marko Zaplatil, Arhiv GIAM ZRC SAZU).

družbeno geografijo) in Oddelek za varstvo okolja pa leta 2002 (Natek in Perko 1999; Perko in Zorn 2016).

V ognjevarnih omarah so shranjeni atlasi in druge dragocene knjige, v predalčnikih zemljevidi, vitrine

pa so namenjene razstavam. Muzej pridobiva, hrani ter ureja kartografsko, slikovno in arhivsko geografsko gradivo ter pripravlja razstave. Obsega sedem zbirk – zbirko zemljevidov, zbirko atlasov, zbirko globusov, zbirko slik, zbirko knjižnih del, zbirko kartografskih in geografskih pripomočkov ter zbirko statističnih podatkov. S hranjenjem, razstavljanjem in raziskovanjem tega gradiva sodi med najpomembnejše ohranjevalce slovenske geografske dediščine (fotograf: Marko Zaplatil, Arhiv GIAM ZRC SAZU).

Slika 2: Arhiv in pisarna Zemljepisnega muzeja Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU.

Publikacije

Inštitut izdaja sedem periodičnih znanstvenih publikacij: revijo *Acta geographica Slovenica* in šest knjižnih zbirk (*Geografija Slovenije*, *Georitem*, *Regionalni razvoj*, *GIS v Sloveniji*, *CAPACities* in *Naravne nesreče*).

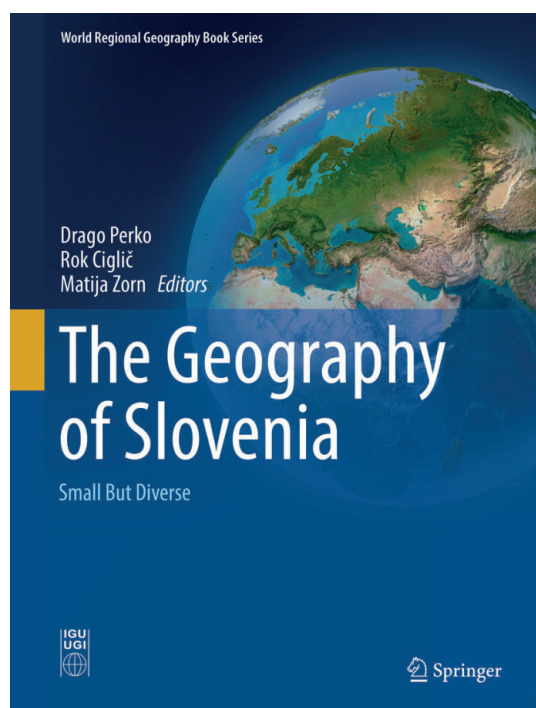
Inštitut je v zadnjega četrta stoletja izdal nekaj temeljnih slovenskih geografskih del: *Krajevni leksikon Slovenije* (1995), poljudnoznanstveni film *Slovenske pokrajine* (1997), *Kulturni atlas Slovenija* (1997), obsežno regionalnogeografsko monografijo *Slovenija – pokrajine in ljudje* (1998, ponatisa 1999 in 2001), *Geografski atlas Slovenije* (1998), *Nacionalni atlas Slovenije* (2001), ki je izšel ob desetletnici samostojnosti Slovenije v slovenskem in angleškem jeziku (*National Atlas of Slovenia*), *Popisni atlas Slovenije* (2007), *atlas Slovenia in Focus* (2004), v angleškem jeziku, za potrebe slovenskega predsedovanja Evropski uniji. Ob svoji šestdesetletnici je inštitut izdal faksimile *Atlanta*

(2005), prvega atlasa sveta v slovenskem jeziku, ob sedemdesetletnici delovanja pa monografijo v slovenskem in angleškem jeziku *Terasirane pokrajine* oziroma *Terraced Landscapes* (2016, angleška različica 2017). Inštitut je izdal še številne druge publikacije, a izpostavimo zadnjo, prvo obsežno geografsko monografijo o Sloveniji v angleškem jeziku z naslovom *The Geography of Slovenia: Small but Diverse* (2020; slika 3), ki je izšla pri ugledni tuji založbi.

Raziskovalno delo

Raziskovalci, zaposleni na inštitutu, se ukvarjajo predvsem z geografskimi raziskavami Slovenije in njenih pokrajin ter pripravo temeljnih geografskih knjig o Sloveniji. Sodelujejo pri številnih domačih in mednarodnih projektih, organizirajo znanstvena srečanja (mdr. vsako leto posvetovanje *Slovenski regionalni dnevi*, vsako drugo leto posvetovanje *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji* ter vsako tretje leto posvetovanje *Naravne nesreče v Sloveniji*), izmenjujejo znanstvene obiske, izobražujejo mlade raziskovalce in poučujejo na fakultetah (Perko in Zorn 2016).

V okviru raziskovalne dejavnosti v grobem ločimo dve obdobji, obdobje pred osamosvojitvijo Slovenije in po njej. Za prvo obdobje je značilno dolgoletno posvečanje izbranim temam. V štiridesetih in petdesetih letih 20. stoletja so tako prevladovali geomorfološke raziskave ter preučevanje planin, vzporedno pa so potekale številne regionalnogeografske raziskave slovenskih pokrajin. Izpostaviti velja leto 1946, ko se je začelo sistematično merjenje *Triglavskega ledenika* (Gabrovec in sodelavci 2014), kar inštitut izvaja še danes, tako da je preučevanje *Triglavskega ledenika* sploh najstarejši stalni znanstveni projekt v Sloveniji. Šestdeseta leta so dala nekaj temeljnih študij slovenske kvartarne geomorfologije, začelo pa se je tudi dolgotrajno preučevanje hribovskih kmetij. V sedemdesetih letih so prevladovali raziskave poplavnih območij, ki so se nadaljevale tudi v osemdesetih letih, v katerih so bile ena od osrednjih tem ponovno hribovske kmetije. Z osamosvojitvijo oziroma natančneje z začetkom projektnega financiranja raziskovalne dejavnosti v Sloveniji leta 1993 je bilo tudi konec

Slika 3: Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU je izdal več temeljnih slovenskih geografskih del. Mednje sodi tudi prva obsežna geografska monografija o Sloveniji v angleškem jeziku *The Geography of Slovenia: Small but Diverse* (2020).

dolgoročnih raziskovalnih nalog, z izjemo že omenjenega preučevanja Triglavskega ledenika. Dolgoročne raziskovalne naloge so zamenjali večinoma enoletni, dveletni ali triletni temeljni, aplikativni in ciljni projekti, ki jih je inštitut moral pridobiti na razpisih, kar je neugodno vplivalo na finančno stanje inštituta. Kot tretji mejnik pri raziskavah pa lahko izpostavimo začetek 21. stoletja. Leta 2002 se je namreč inštitut močno kadrovsko okrepil, kar je bila posledica pridružitve nekdanjega Inštituta za geografijo, ter zasuk od domačih razpisov za projekte k mednarodnim razpisom, predvsem v okviru različnih finančnih mehanizmov Evropske unije. Na inštitutu je leta 2018 potekalo kar dvajset mednarodnih projektov (Perko in Zorn 2016; Perko 2019).

Namesto sklepa

Natančnejše delovanje prvih pet desetletij inštituta je opisano v knjigi *50 let Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU* (Natek in Perko 1999), več o zadnjih dveh desetletjih delovanja pa v članku *Sedemdeset let raziskovanj na Geografskem inštitutu Antona Melika ZRC SAZU*

(Perko in Zorn 2016). Delovanju Zemljepisnega muzeja Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU pa je posvečen članek *Geografska dediščina – sedem desetletij Zemljepisnega muzeja* (Zorn in Gašperič 2016). Aktualne dogodke povezane z delovanjem inštituta je mogoče dobiti na inštitutski spletni strani: <https://giam.zrc-sazu.si/>, ter na inštitutskem facebook: <https://www.facebook.com/GIAM.ZRC.SAZU/> in twitter profilu: <https://twitter.com/geoinstitut>.

Literatura

- Gabrovec, M., Hrvatina, M., Komac, B., Ortar, J., Pavšek, M., Topole, M., Triglav Čekada, M., Zorn, M. 2014: Triglavski ledenik. *Geografija Slovenije* 30. Ljubljana, Založba ZRC, 252 str.
- Natek, M., Perko, D. 1999: 50 let Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU. *Geografija Slovenije* 1. Ljubljana, Založba ZRC, 175 str.
- Perko, D. 2019: Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU v letu 2018. *Geografski vestnik*, 91-1.
- Perko, D., Zorn, M. 2016: Sedemdeset let raziskovanj na Geografskem inštitutu Antona Melika ZRC SAZU. *Geografski vestnik*, 88-2, str. 133–162.
- Zorn, M., Gašperič, P. 2016: Geografska dediščina – sedem desetletij Zemljepisnega muzeja. *Geografski vestnik*, 88-1, str. 97–120.

Matija Zorn

matija.zorn@zrc-sazu.si

O NASTAJANJU MONOGRAFIJE ZGODOVINA GEOGRAFIJE NA SLOVENSKEM –

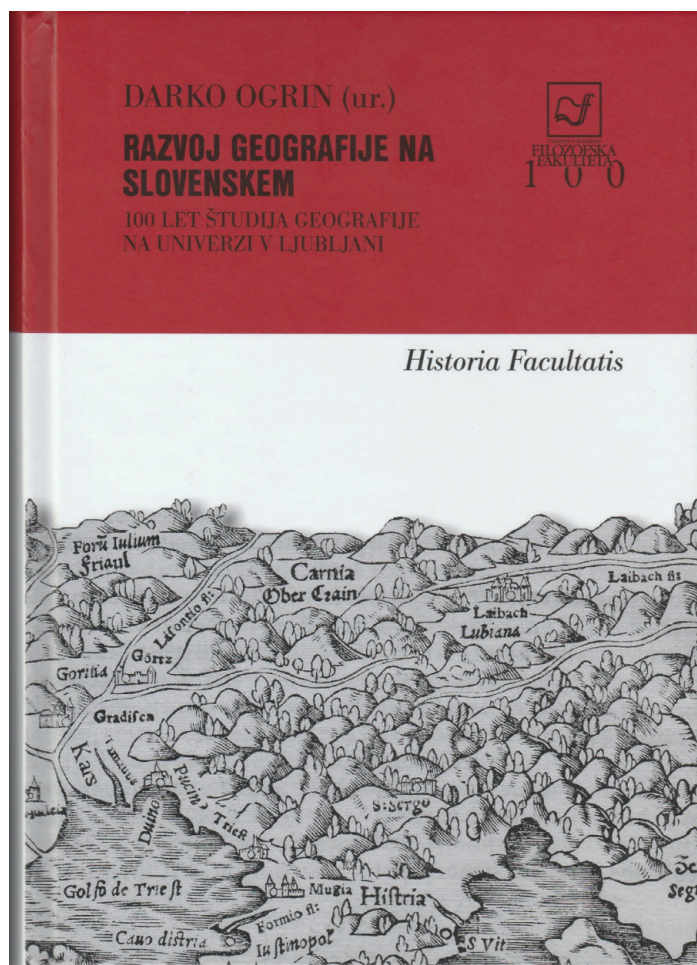
100 let študija geografije na Univerzi v Ljubljani

Ob razmišljanjih, kako bo Oddelek za geografijo FF UL zaznamoval 100-letnico naše akademske geografije, je bila vseskozi ena od prioriteten zamisli priprava monografije, ki bo osvetlila prehojeno pot in današnje stanje, nakazala perspektive za naprej in utrdila spoznanje, da vsi stojimo na ramenih predhodnih generacij geografov. Monografijo smo si zamislili tudi kot darilo vsem, ki so slovensko geografijo ustvarjali in jo živeli. Dodaten motiv je bilo dejstvo, da je v zadnjih desetletjih nastalo razmeroma malo del, ki bi celovito osvetljevala zgodovino naše vede. To ni presenetljivo, saj slovenska geografija ne posveča veliko pozornosti zgodovini geografije, podobno tudi nima tradicije historične geografije. Z zgodovino geografije in njeno teorijo se je nazadnje najbolj sistematično in poglobljeno ukvarjal Svetozar Ilešič (1, 2), delno tudi Igor Vrišer za potrebe Uvoda v geografijo (3). Ilešičevo delo Zgodovina geografije (1), iz katerega je črpal tudi Vrišer, je ostalo v tipkopisu, iz naslovnice pa je razvidno, da je imel avtor namen – morda tudi že sklenjen dogovor – besedilo izdati pri takratni Državni založbi Slovenije, vendar do uresničitve ideje ni prišlo. Pionirsko delo s področja zgodovine geografije na Slovenskem je članek Geografija v Slovencih, ki ga je kmalu po začetku naše akademske geografije objavil Valter Bohinec v prvi številki Geografskega vestnika (4). Prispevek je bil kasneje osnova za preostale preglede razvoja slovenske geografije, tudi tiste, ki so izšli kot samostojni članki in kot prispevki v zbornikih ob okroglih obletnicah Univerze v Ljubljani oziroma Filozofske fakultete (5, 6, 7, 8, 9, 10, 11).

Uresničitev zamisli, da bi 100-letnico študija geografije zaznamovali z ambicioznejšim delom, kakor so bila dosedanja na to temo, je časovno in logistično zahtevna, zato je Oddelek za geografijo FF UL naredil prve korake k njej že jeseni 2014. Soavtor prispevka sem na eni od

sej Kolegija predstojnika predstavil zamisel in grobi osnutek koncepta monografije, ki ga je potem v naslednjih mesecih dograjevala in na oddelčnih sejah preverjala komisija v sestavi: Katja Vintar Mally, Lucija Miklič, Dejan Cigale in Darko Ogrin. Komisija je predlagala tudi pisce posameznih poglavij, pri čemer je upoštevala predvsem načeli strokovne bližine in enakomerne obremenitve vseh članov oddelka. K pisanju oziroma ustvarjanju monografije smo pritegnili tudi nekatere upokojene sodelavce in geografe iz drugih ustanov. Spomladi 2015 je bil koncept s pisci poglavij in njihov okvirni obseg sprejet in potrjen. Določen je bil tudi urednik monografije (D. Ogrin) in rok za oddajo prispevkov, to je januar 2017. Strinjali smo se, da je slabi dve leti dovolj časa za analizo virov in literature, za morebitno delo v arhivih, za pripravo kakega študentskega zaključnega dela na temo zgodovine slovenske geografije in pripravo besedil. Kot urednik sem tudi želel, da je od pridobitve prispevkov do izdaje monografije (načrtovali smo jo za pomlad 2019) dovolj časa za vsebinsko in tehnično usklajevanje prispevkov, dopolnjevanje vrzeli in pripravo monografije za tisk, saj sem se glede na izkušnje pri podobnih delih zavedal, da tako obsežno delo z velikim številom avtorjev zahteva veliko časa, in tudi, da so zamude pri pripravi prispevkov neizogibne.

V začetku leta 2017 pogled na prispelle prispevke ni bil razveseljujoč. Bilo jih je premalo, da bi lahko začeli z resnim uredniškim delom. Projekt monografija se je spet pojavil na dnevnem redu Kolegijev predstojnika. Razmišljali smo tudi o manj ambiciozni zasnovi, vendar je prevladalo prepričanje, da ostanemo, z določenimi avtorskimi in vsebinskimi spremembami in dopolnitvami, pri prvotnem konceptu. Zavezali smo se k večji disciplini pri pripravi prispevkov in določili nov rok za njihovo oddajo, to je september 2018. Proti koncu leta 2018 so

Slika 1: Naslovna stran monografije *Razvoj geografije na Slovenskem – 100 let študija geografije na Univerzi v Ljubljani* (12).

začeli prispevki prihajati v večjem številu, kar je omogočilo začetek uredniškega dela. Slednje in načrtovanje ter realizacija prireditev ob praznovanju 100-letnice študija geografije v začetku leta 2019 so porodili nove zamisli o dopolnitvah monografije, npr. s pričevanji geografov različnih generacij in seznamom del, pomembnih za razvoj svetovne in domače geografije. Precej zahtevno uredniško delo se je zavleklo v poletje 2019, ko so se vzporedno z njim začele tudi priprave za tisk. Velika zahvala gre zaposlenim v Znanstveni založbi Filozofske fakultete, da je bila knjiga v mesecu dni pripravljena za tisk in natisnjena dobesedno na dan Srečanja generacij 20. 9. 2019, ko smo jo z velikim zadovoljstvom razdelili med kolege.

Monografija »Razvoj geografije na Slovenskem – 100 let študija geografije na Univerzi v

Ljubljani« je izšla v zbirki Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani *Historia facultatis*. Izdajo so sofinancirali Agencija Republike Slovenije za raziskovalno dejavnost, Znanstvena založba Filozofske fakultete in Oddelek za geografijo FF UL. Prispevke v obsegu 553 strani je napisalo 37 avtorjev različnih generacij: 22 zaposlenih na oddelku, 5 upokojenih sodelavcev in 10 drugih članov geografske skupnosti. Vsebinsko je knjiga razdeljena na pet poglavij (Geografska misel od antike do 19. stoletja, Razvoj moderne geografije v 19. in začetku 20. stoletja, Šolska geografija na Slovenskem do 2. svetovne vojne, Študij geografije na Univerzi v Ljubljani, Zaključne misli – geografija v perspektivi družbenega razvoja v 21. stoletju), ki v časovnem loku sledijo razvoju geografske misli v svetu in njegovim odmevom v Sloveniji. Monografijo zaključuje zgoščen povzetek v slovenskem in angleškem jeziku, obsežen seznam uporabljenih virov in literature, kazalo slik in preglednic, imensko kazalo in seznam avtorjev.

Uvodna poglavja sistematično, z veliko mero strokovne kritičnosti in občutka za pregled ter primerjavo različnih virov nakazujejo razvoj geografske misli in so ključna za razumevanje razvoja geografije kot znanstvene in pedagoške discipline. Avtorji so z uporabo kritično-primerjalne metode preučili vire iz različnih kulturno-civilizacijskih krogov in časovnih okvirjev. Veliko časa in naporov je bilo vložena v pripravo obsežnega osrednjega poglavja o študiju geografije na Univerzi v Ljubljani, ki obsega več kot 300 strani. Pri njem so sodelovali praktično vsi sedanji in tudi nekaj nekdanjih sodelavcev Oddelka za geografijo FF UL. V poglavju *Strokovna podpora delu in vitalnosti Oddelka za geografijo FF UL* je tudi sestavek o delovanju Društva mladih geografov Slovenije (12, str. 430–434). Med prispevke so umeščene »osebne zgodbe«, ki popestrijo in dodatno osvetlijo neko časovno obdobje. Za bralce bodo verjetno zanimive tudi številne fotografije in drugo slikovno gradivo, kot so skenogrami najpomembnejših geografskih del, reprodukcije zemljevidov, razglednice z geografsko vsebino ipd., ki popestri in obogati osnovno besedilo.

Slika 133: Športne igre Alumni kluba geografov Univerze v Ljubljani v Osilnici leta 2004 (Arhiv AGUL).

4.5.5 Društvo mladih geografov Slovenije

Lovro Ječ

Društvo mladih geografov Slovenije (DMGS) je društvo, ki povezuje študente geografije, geografe po izobrazbi in geografske navdušence. Velika večina članov je študentov na Oddelku za geografijo Univerze v Ljubljani, a to ni pogoj za članstvo. Trenutno DMGS šteje okoli 90 članov. Skupaj z ostalimi slovenskimi geografskimi društvi je povezano v Zvezo geografov Slovenije. Je tudi član mednarodne organizacije **EGEA – European Geography Association**, ki povezuje najrazličnejša društva študentov geografije iz Evrope.

Cilji društva so: spodbujanje in izvajanje občudijskih dejavnosti, povečevanje mobilnosti, povezovanje študentov geografije in mladih geografov, sodelovanje z mednarodnimi in domačimi študentskimi in strokovnimi organizacijami, spodbujanje objav strokovnih in drugih prispevkov z izdajanjem študentskega glasila, medsebojna pomoč študentov in krepitev stanovske pripadnosti.

430

Slika 2: Stran v monografiji z uvodnimi odstavki prispevka o delovanju Društva mladih geografov Slovenije (12, str. 430).

Člani Oddelka za geografijo FF UL smo ponosni, da nam je uspelo uresničiti zastavljeni cilj, ki je bil vse prej kot lahko dosegljiv. Toliko bolj, ker so prvi odzivi na knjigo pozitivni, dosežek nam zavidajo tudi mnogo starejši in številčno (po številu pedagoških delavcev, raziskovalcev in študentov) močnejši geografski oddelki po svetu. Ključen pa ni izid same monografije in pregled razvoja geografske misli, predvsem so ključna številna spoznanja o razvoju geografske stroke, ki so bila slabše poznana ali celo nepoznana, zapisano pa bo lahko pomemben temelj in pomoč pri razvoju kritične geografske stroke in misli tudi prihodnjim generacijam. Kljub obsežnosti pa monografija ni mogla zajeti vseh vidikov razvoja geografije

na Univerzi v Ljubljani: snovalci monografije se zavedamo, da je marsikaj ostalo prezrto in naj knjiga zato služi tudi kot spodbuda geografom, med njimi tudi študentom geografije, za angažiranje na področju raziskovanja in kritičnega vrednotenja zgodovine naše vede.

Darko Ogrin

e-pošta: darko.ogrin@ff.uni-lj.si

Irma Potočnik Slavič

e-pošta: irma.potocnik@ff.uni-lj.si

Viri in literatura

1. Ilešič, S., 1950. Zgodovina geografije [tipkopis]. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Prirodoslovno matematična fakulteta, Oddelek za geografijo, 79 str.
2. Ilešič, S., 1979. Pogledi na geografijo. Teoretsko-metodološki prispevki, razprave in poročila. Ljubljana, Partizanska knjiga, 612 str.
3. Vrišer, I., 2002. Uvod v geografijo. Ljubljana, Oddelek za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 414 str.
4. Bohinec, V., 1925. Razvoj geografije v Slovencih. Geografski vestnik, 1, str. 1–21.
5. Ilešič, S., 1950. Slovenska geografija v 30 letih ljubljanske univerze. Geografski vestnik, 22, str. 215–218.
6. Kranjec, S., 1964. Geografija. V: Bernik, F., Melik, A., Kranjec, S., Murko, V. (ur.). Slovenska matica, 1864–1964, Zbornik razprav in člankov. Ljubljana, Slovenska matica, str. 195–219.
7. Ilešič, S., 1969. Geografija. V: Modic, T. (ur.). Petdeset let slovenske univerze v Ljubljani 1919–1969. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, str. 231–242.
8. Klemenčič, V., 1989. Oddelek za geografijo. V: Melik, V. in sod. (ur.). Zbornik Filozofske fakultete v Ljubljani. Ljubljana, Filozofska fakulteta, str. 113–117.
9. Plut, D., 1989. Ob 70-letnici poučevanja in raziskovanja geografije na ljubljanski univerzi. Dela, 6, str. 1–8.
10. Klemenčič, M. M., Klemenčič, V., 2000. Oddelek za geografijo. V: Šumi, J. (ur.). Zbornik Filozofske fakultete 1919–1999. Ljubljana, Filozofska fakulteta, str. 191–223.
11. Resnik Planinc, T., 2009. Oddelek za geografijo. V: Zbornik Filozofske Fakultete Univerze v Ljubljani, 1919–2009. Ljubljana, Filozofska fakulteta, str. 167–189.
12. Ogrin, D. (ur.), 2019. Razvoj geografije na Slovenskem – 100 let študija geografije na Univerzi v Ljubljani. Ljubljana, Znanstvena založba FF UL, 553 str.

ZGODOVINA KARTOGRAFSKIH PRIKAZOV NA SLOVENSKEM

Izvleček

Ozemlje Slovenije je prikazano že na najstarejših evropskih zemljevidih. Njen položaj na stiku različnih regij je vplival na njen prometni in mejni položaj. Območje Slovenije se na zemljevidih dolga stoletja prikazuje nenatančno in kot del drugih državnih enot. Z razvojem kartografske stroke in uveljavitvijo kartografije na naših tleh pa se v 16. stoletju, zlasti pa od 17. stoletja dalje prek domačih in tujih posameznikov slovenski prostor enakovredno prikazuje na zemljevidih tistega časa. Sprva prevladujejo zemljevidi posameznih slovenskih pokrajin, od srede 19. stoletja naprej pa prikazi celotnega slovenskega ozemlja. Kartografska dela tako postanejo tudi način izražanja narodovih zahtev in želja.

Članek podaja pregled najpomembnejših kartografskih del, ki so vplivala na razvoj kartografije na ozemlju današnje Slovenije.

Ključne besede

Kartografija, stari zemljevidi, zgodovina, ozemlje Slovenije

1 Uvod

Želja po risanju oziroma upodabljanju je znana že iz prazgodovine. Pračlovek se je že pred več kot 30.000 leti izražal s simboli oziroma znaki (30). Takratni kartografski prikazi so bolj skice ali podobe kot zemljevidi. Prve znanstvene temelje risanju zemljevidov in kartografiji so dali stari Grki, saj so se številni učenjaki tistega časa ukvarjali z ugotavljanjem oblike Zemlje ter njeno velikostjo in upodabljanjem.

2 Prikazi ozemlja Slovenije v antiki

Iz antike zaradi majhnega števila izdelanih zemljevidov in dolžine obdobja ni ohranjeno veliko kartografskega gradiva. Slovenski prostor je bil v tem zgodnjem kartografskem obdobju prikazan le kot del širšega območja, pojavlja se tudi v rimskih itinerarijih. Najbolj znani deli tega obdobja sta Geōgraphikḗ Hyphégēsis (Geografski priročnik) in zemljevid Tabula Peutingeriana. Ptolemajev Geografski priročnik iz 2. stoletja je sestavljen iz osmih delov, v zadnjem so zbrani zemljevidi takrat znanega sveta (23). Tabula Peutingeriana je srednjeveška kopija zemljevida iz prvih stoletij po Kr. in prikazuje ceste in poti z razdaljami med kraji v rimskih miljah. Prikazuje tudi območja Slovenije in nekatere kraje, kot so Logatec (Longatico), Vrhnika (Nauportus) in Ljubljana (Emona) (22).

3 Prikazi ozemlja Slovenije v srednjem veku

Najbolj znana kartografska dela srednjega veka so zemljevidi sveta in portolanski zemljevidi. Srednjeveški zemljevidi sveta (latinsko *mappa mundi*) so zelo preprosti in prepoznavni po legi celin okoli »svetega« središča, kot je Jeruzalem, imenovani T-O zemljevidi (latinsko *orbis terrarum*), in vzhodno orientirani (7). Svet razdelijo na tri dele: v zgornji polovici krogle leži Azija, v spodnji levi polovici Evropa, v spodnji desni pa Afrika. Mejo med Evropo in Afriko (v smeri sever–jug) predstavlja Sredozemsko morje, mejo med Azijo in spodnjo polovico krogle (v smeri vzhod–zahod) pa na primer reka Don. Obe ločnici med celinami oblikujeta črko T, njuno stičišče pa sovpada z lego Svete dežele. Oblika zemljevida ter morje, ki obdaja kopno, imajo obliko črke O (5). V 12. stoletju je v Evropi prišlo do kartografskega preporoda (36), ki je temeljil na iznajdbi kompasa, odkrivanju sveta in Ptolemajevih delih ter portolanih. Slednji predstavljajo prve prave zemljevide, ki so jih mornarji in trgovci uporabljali za plovbo (4).

V srednjem veku je bilo slovensko ozemlje prikazano le kot del širšega območja. Med najkakovostnejšimi arabskimi kartografskimi

deli je zemljevid sveta, ki ga je izdelal Mohamed al Idrisi iz leta 1154 (1), ki je izšel v Palermu in je sestavljen iz sedemdesetih barvnih listov, orientiranih proti jugu (10). Po zaslugi arabskih mornarjev in trgovcev so obale na zemljevidu prikazane že dokaj natančno. V Evropi je iz tega časa znan Ebstorfski zemljevid sveta, naslikan okrog leta 1235 v istoimenskem samostanu v Nemčiji. Velja za največji znani zemljevid srednjega veka, saj je meril 3,58 x 3,56 metra, orientiran je proti vzhodu z Jeruzalemom v sredini (31). Na njem je prvič naveden izraz Carinthia za Koroško (12).

4 Prikazi ozemlja Slovenije v 16. stoletju

Večji razmah je kartografija dosegla v dobi odkritij, ko je prišlo do izboljšanja tehnike izdelave zemljevidov in iznajdbe tiska. Ti zemljevidi imajo številne napake zaradi nepoznavanja ozemlja, uporabe nepreverjenih podatkov, nekakovostnih kartografskih tehnik ter omejene natančnosti pri graviranju in tisku (6). V tem času prevladujejo zemljevidi Evrope ali njenih delov v srednjem in malem merilu. Eno od najpomembnejših del je zemljevid Istre kartografa Pietra Coppo iz leta 1525. Coppo je velik del svojega življenja preživel v Izoli in je prvi kartograf s tega dela Jadrana, ki je izdal tiskano zbirko zemljevidov (15). Gre za najstarejši zemljevid (le) istrskega polotoka ter najstarejši podrobni prikaz dela slovenskega ozemlja (35). Natančno prikazuje obale, popačenost pa se veča z oddaljenostjo od morja. Original hranijo v Pomorskem muzeju "Sergej Mašera" Piran.

Sredi 16. stoletja je Sebastian Münster izdelal zemljevid *Descriptio totius Illyridis* (Opis celotne Ilirije), ki je bil dodan njegovi *Kozmografiji*. Orientiran je proti jugu in prikazuje dele Slovenije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine ter severnega Jadrana z otoki. Izstopa gozdni pas v obliki drevoreda, ki ponazarja sklenjeno gozdnato hribovje od Trnovskega gozda do Bosne. Prikaz ozemlja je zelo preprost, vsebuje pa večje število krajevnih imen na ozemlju današnje Slovenije, na primer Piron za Piran, Gafers za Koper, Sittich za Stično.

Med slikovitejšimi je *Ducatus Carniolae et Histriae una cum Marcha Windorum* (Vojvodina Kranjska in Istra s Slovensko marko), ki ga je leta 1561 v zbirki zemljevidov izdal začetnik avstrijske kartografije Wolfgang Lazius (17; 11) in je prvi znani samostojni prikaz vojvodine Kranjske. Kot zgodovinarju so mu zemljevidi služili za ilustrirano podobo dežel, kartografska točnost pa je pogosto zanemarjena (31).

To je tudi obdobje prvih pravih atlasov, od katerih izstopa Ortelijev iz leta 1570, zelo pomemben pa je Mercatorjev iz leta 1595, pri katerem je na naslovnici upodobljen grški mitološki velikan Atlant oziroma Atlas, ki je bil povod za imena kasnejših atlasov (25).

5 Prikazi ozemlja Slovenije v 17. stoletju

Od 17. stoletja dalje se povečuje kakovost kartografskega prikaza, a so zemljevidi še nenatančni in izdelani površno.

Sredi stoletja je francoski kartograf Nicolas Sanson izdelal zemljevid *Hertzogthüber Steyer, Karnten, Krain & c. Duchés de Stirie, Carinthie, Carniole* (Vojvodine Štajerska, Koroška in Kranjska). Prikazuje območje med Zgornjo Štajersko in Istro ter med reko Piavo in Blatnim jezerom. Pri prikazu našega ozemlja se pozna vpliv netočnosti Laziusovih zemljevidov (2; 31), izstopa posplošena, elipsoidna upodobitev Cerknškega jezera.

Kartografski presežek tega obdobja je leta 1678 natisnjeni zemljevid *Styriae Ducatus Fertilissimi Nova Geographica Descriptio* (Novi geografski opis najplodovitejše vojvodine Štajerske), ki ga je naredil duhovnik in kartograf Georg Matthäus Vischer. Zemljevid meri 123 x 135 centimetrov.

Zaradi zelo velikega merila, približno 1 : 170.000, zelo podrobno prikazuje ozemlje, zemljevid bogatijo ilustracije in besedila, ki zapolnjujejo prazen prostor (32).

Daleč najpomembnejše delo 17. stoletja je takratni bestseller (33) *Die Ehre deß Hertzogthums Crain* (Slava vojvodine Kranjske) kranjskega polihistorja Janeza Vajkarda Valvasorja iz leta 1689. V drugi knjigi tega dela je objavljen zemljevid Carniolia, Karstia, Histria et Windorum Marchia (Kranjska, Kras, Istra in Slovenska marka), čigar odlika je predvsem pomoč bralcu knjige pri prostorski predstavi.

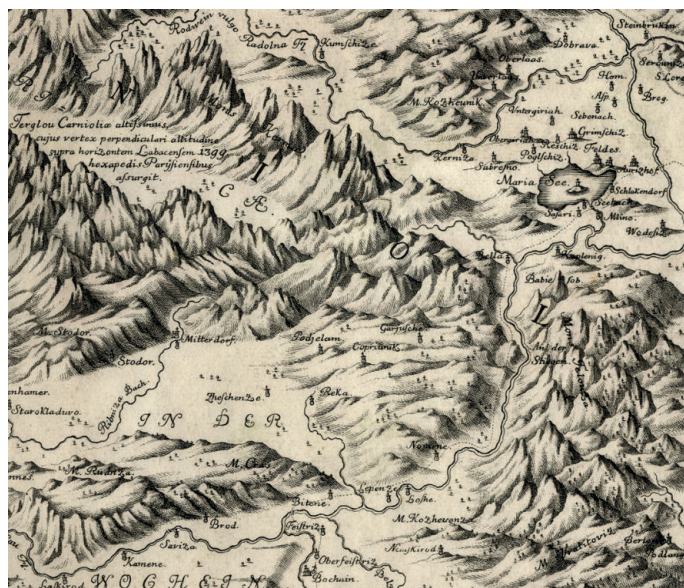
6 Prikazi ozemlja Slovenije v 18. stoletju

V 18. stoletju kartografska stroka močno napreduje zaradi vojaške in civilne nuje po natančnih izmerah in prikazih ozemelj. To je tudi čas izumov pripomočkov za merjenje in določanje lege ter začetek triangulacijskih metod za izmero površja, kar je močno povečalo natančnost zemljevidov. Pod vplivom merkantilistične politike se na našem ozemlju izvajajo številna dela in kartiranja – obnove cest ter regulacije rek in Ljubljanskega barja – ob katerih so nastali številni zemljevidi, načrti in skice (14).

Najprepoznavnejši zemljevid je *Tabula Ducatus Carnioliae, Vindorum Marchiae et Histriae* (Zemljevid vojvodine Kranjske, Slovenske marke in Istre), ki ga je nemški kartograf Johann Baptist Homann izdelal med letoma 1714 in 1724. Temelji na Valvasorjevih podatkih (16) in je doživel številne ponatise zaradi poenostavljenega prikaza ozemlja ter vedute Ljubljane in zemljevida Cerkniskega jezera (8).

Največji domači kartografski dosežek 18. stoletja je monumentalni zemljevid *Ducatus Carnioliae tabula chorographica* (Horografski zemljevid vojvodine Kranjske), ki ga je leta 1744

izdal duhovnik Janez Dizma Florjančič. Ta 180 x 188 cm velik zemljevid v merilu približno 1 : 100.000 je najkakovostnejši in najpopolnejši zemljevid Kranjske tega obdobja, ki ga zaradi izredno plastičnega prikaza oblikovanosti površja uvrščamo na vrh grafične umetnosti (29).

Med letoma 1763 in 1787 je bila narejena prva sistematična vojaška topografska izmera oziroma posamezni listi *Josephinische Landesaufnahme*, jožefinskega vojaškega zemljevida v merilu 1 : 28.800. Je med najboljšimi kartografskimi deli druge polovice 18. stoletja, na njem je z natančnim risanjem in uporabo barv nazorno predstavljen predvsem relief (28).

Baltazar Hacquet je v prvem zvezku *Oriktografije* iz leta 1778 objavil zemljevid *Mappa Litho: Hydrographica Nationis Slavicae* (Litološko-hidrografskega zemljevida slovanskih narodov). Posebnost so označena rudna nahajališča in navedba krajevnih imen s slovenskimi ali dvojezičnimi izrazi (34). Hacquetovi zemljevidi so prvi tematski geološki zemljevidi na Slovenskem (20). Dramatik Anton Tomaž Linhart pa je svojemu delu *Poskus zgodovine Kranjske* dodal štiri zemljevide iz različnih zgodovinskih obdobj (19).

7 Prikazi ozemlja Slovenije v 19. stoletju

Odlična avstrijska kartografija iz tega obdobja je pustila pečat tudi v Sloveniji. Pojavijo se slovenski ali dvojezični zemljevidi v velikem merilu in zemljevidi slovenskega etničnega ozemlja.

Ozemlje Slovenije je bilo prvič v celoti natančno kartirano. Leta 1818 se je začelo kartiranje tako imenovanega franciscejskega katastra, ki je za slovensko ozemlje (z izjemo Prekmurja) trajalo do 1828. Večji del je bil izdelan v merilu 1 : 2880, težko dostopni kraji 1 : 5760, območje nekaterih večjih naselij pa 1 : 1440 ali 1 : 720 (9). Zaradi zemljiškodavčne reforme leta 1869 je med letoma 1869 in 1887 nastajal tako imenovani reambulančni kataster. Leta 1896 je sledila še revizija (26).

Med letoma 1844 in 1846 je botanik Henrik Freyer izdal Special-Karte des Herzogthums Krain (Specialni zemljevid vojvodine Kranjske) v merilu 1 : 113.500, ki je poln slovenskih krajevnih imen, označena so nahajališča kamnin, rudnin in rudarskih objektov. To je prvi slovenski stenski zemljevid, a z nemškim naslovom. Je izpopolnjeni naslednik Hacquetovega zemljevida in najboljšo delo slovenske kartografije pred Kozlerjem (18; 24).

Najbolj znan zemljevid 19. stoletja je Zemljevid slovenske dežele in pokrajin Petra Kozlerja, ki je bil natisnjen leta 1852, a ima letnico 1853. Prikazuje območja Kranjske, Koroške, Primorske, Štajersko do Gradca, Prekmurje, Beneško Slovenijo in del Hrvaške v merilu 1 : 576.000. Je prvi zemljevid slovenskega etničnega ozemlja s krajevnimi imeni izključno v slovenskem jeziku (13) ter številnimi ponatisi.

V 60. letih 19. stoletja je bil zelo dejaven Blaž Kocen, geograf in kartograf slovenskega

rodu. Znan je po šolskih atlasih in geografskih učbenikih pa tudi po stenskih in ročnih zemljevidih slovenskih dežel Kranjske, Štajerske in Koroške (37; 3).

Od leta 1873 so izhajali Specialkarte der österreichisch-ungarischen Monarchie (Specialni zemljevidi avstro-ogrske monarhije) v merilu 1 : 75.000, ki jih je izdelal Vojnogeografski inštitut na Dunaju. Služili pa so vojaškemu in civilnemu namenu ter bili podlaga številnim kasnejšim topografskim in tematskim zemljevidom (21; 27).

8 Namesto zaključka

V 20. stoletju sta se vsebina in količina kartografskega gradiva zelo povečali, poenotili so se načini kartografskega prikaza. Slovenska kartografija je samostojno zaživela šele ob koncu 19. stoletja. Izstopajo Zemljevid slovenskega ozemlja v merilu 1 : 200.000, ki ga je leta 1921 izdala Slovenska matica ter številni domači kartografi: vojaški topograf Edvard Orel, Alojzij Knafelc z zanimivimi grebenskimi planinskimi zemljevidi, Slavoj Dimnik, France Planina in Valter Bohinec na področju šolskih zemljevidov ter splošno geografskih prikazov, Ivan Selan kot samouk in eden najvidnejših slovenskih kartografov ter Marko Žerovnik, ki je nadaljeval s Selanovim kartografskim ustvarjanjem. Kartografski prikazi ozemlja današnje Republike

Slovenije prikazujejo in dokazujejo vrhunsko kartografsko znanje, ki gre v korak z najnovjšimi sodobnimi trendi, zlasti na področju tematske in digitalne kartografije.

9 Viri in literatura

- 1 Ahmad, S. M., 1992. Cartography of al-Sharif al-Idrisi. V: Harley, J. B., Woodward, D. (ur.). *The History Of Cartography 1: Cartography in the Traditional Islamic and South Asian Societies*. Chicago, London, The University of Chicago Press, str. 156–174.
- 2 Bohinec, V., 1969. Slovenske dežele na zemljevidih od 16. do 18. stoletja. Ljubljana, Cankarjeva založba, Trubarjev antikvariat, 13 str.
- 3 Bratec Mrvar, R., Birsak, L., Fridl, J., Kladnik, D., Kunaver, J., 2011. Kocenov srednješolski atlas kot didaktična prelomnica. *Geografija Slovenije 22*. Ljubljana, Založba ZRC, 120 str.
- 4 Campbell, T., 1987. Portolan Charts from the Late Thirteenth Century to 1500. V: Harley, J. B., Woodward, D. (ur.). *The History Of Cartography 1: Cartography in Prehistoric, Ancient, and Medieval Europe and Mediterranean*. Chicago, London, The University of Chicago Press, str. 371–463.
- 5 Fridl, J., 1999. Metodologija tematske kartografije nacionalnega atlas Slovenije. *Geografija Slovenije 2*. Ljubljana, Založba ZRC, 136 str.
- 6 Fridl, J., Šolar, R. 2011. Vpliv razvoja kartografskih tehnik na podobe zemljevidov slovenskega ozemlja od 16. do 19. stoletja. V: Vodopivec, I. (ur.). *Zgodovina knjige in bralne kulture na Slovenskem*. Ljubljana, Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, Narodna in univerzitetna knjižnica, str. 205–221.
- 7 Gašperič, P., 2007. Kartografske upodobitve Slovenije skozi čas. *Acta Geographica Slovenica*, 47, 2, str. 245–273. DOI: 10.3986/AGS47205.
- 8 Gašperič, P., Zorn, M., 2011. Vzpeti svet na starih zemljevidih ozemlja Slovenije in okolice. *Planinski vestnik* 116, 12, str. 5–9.
- 9 Golec, B., 2010. Zemljiški katastri 18. in 19. stoletja kot vir za stavbno, gradbeno in urbanistično zgodovino slovenskega ozemlja – 2. del. *Arhivi*, 33, 2, str. 339–396.
- 10 Henry Davis Consulting. 1998. *World Maps of al-Idrisi*. Cartographic Images. URL: <http://www.henry-davis.com/MAPS/EMwebpages/219mono.html> (Citirano 20. 11. 2019).
- 11 Holzer, G., Newby, V., Svatek, P., Zotti, G. (ur.). 2015. *A World of Innovation: Cartography in the Time of Gerhard Mercator*. Newcastle, Cambridge Scholars Publishing, 280 str.
- 12 Höck, J., Leitner, F. W., 1984. Kärnten in alten Landkarten bis 1809: Ausstellung anläßlich der 100-Jahr-Feier des Landesmuseums für Kärnten 1884–1984. Klagenfurt, Landesmuseum für Kärnten, 43 str.
- 13 Kordiš, I., Škufca, I., 1996. Peter Kozler in prvi zemljevid slovenskega ozemlja. *Kočevje, Muzej*, 72 str.
- 14 Korošec, B., 1978. Naš prostor v času in projekciji. Ljubljana, Geodetski zavod SR Slovenije, Geodetska uprava SRS, 180 str.
- 15 Kozličić, M., 1995. Kartografski spomenici hrvatskoga Jadrana. Izbor karata, planova i veduta od kraja 17. stoljeća. Zagreb, AGM, 392 str.
- 16 Lago, L., 1996. Stare karte Jadrana. Pula, C.A.S.H., 189 str.
- 17 Lazius, W., 1972. *Typi chorographici prouin: Austriae*. *Theatrum orbis terrarum, series of atlases in facsimile 6*. Amsterdam, *Theatrum Orbis Terrarum*.
- 18 Leban, V., 1954. Henrik Karel Freyer in njegova karta Kranjske. *Geografski vestnik*, 26, str. 131–146.
- 19 Linhart, A. T., 1981. Poskus zgodovine Kranjske in ostalih dežel južnih Slovanov Avstrije. Ljubljana, Slovenska Matica, 400 str.
- 20 Longyka, I., 1999. Prikazi slovenskega ozemlja. V: Vidic, m. (ur.). *Ilustrirana zgodovina Slovencev*. Ljubljana, Mladinska knjiga, str. 443–483.
- 21 Marković, M., 1993. *Descriptio Croatiae*. Hrvatske zemlje na geografskim kartama od najstarijih vremena do pojave prvih topografskih karata. Zagreb, Naprijed, 372 str.
- 22 Mihevc, B., 1998. Slovenija na starejših zemljevidih. V: Jerneja Fridl, J., Kladnik, D., Orožen Adamič, M., Perko, D. (ur.). *Geografski atlas Slovenije*. Ljubljana, Državna založba Slovenije, str. 38–49.
- 23 Ogrin, D., 2017. Geografija v antiki in prikazi slovenskega ozemlja iz tega časa. *Dela*, 48, str. 95–114.
- 24 Orožen, F., 1901. Nekoliko o zemljevidih slovenskih pokrajin v prejšnjem in sedanjem času. V: Pintar, L. (ur.). *Zbornik znanstvenih in poučnih spisov*. Ljubljana, Slovenska Matica, str. 23–51.
- 25 Perko, D., 2002. Atlasi, kartografija in geografija. V: Hrvatin, M., Perko, D. *Družinski atlas sveta*. 2. izdaja. Ljubljana, Slovenska knjiga, str. 208.
- 26 Petek, F., Urbanc, M., 2004. Franciscejski kataster kot ključ za razumevanje kulturne pokrajine v Sloveniji v 19. stoletju. *Acta Geographica Slovenica*, 44, 1, str. 89–113. DOI: 10.3986/AGS44104.
- 27 Peterca, M., Radošević, N., Milisavljević, S., Racetin, F., 1974. *Kartografija*. Beograd, Vojnogeografski institut, 745 str.
- 28 Rajšp, V., Ficko, M., 1994. Spremnna beseda. V: Vincenc, R. (ur.). *Slovensko ozemlje na vojaškem zemljevidu iz druge polovice 18. stoletja*, str. 3–4.
- 29 Reisp, B., 1995. Florjančičev veliki zemljevid Kranjske iz leta 1744. V: Žnideršič, M. (ur.). *Ducatus Carnioliae tabula chorographica*. *Monumenta Slovenica 6*. Ljubljana, Slovenska knjiga, str. 5–36.
- 30 Robinson, A. H., Morrison, J. L., Muehrcke, P. C., Kimerling, A. J., Guptill, S. C., 1995. *Elements of Cartography*. New York, John Wiley & Sons, 674 str.
- 31 Slovenci v svetu: slikovite predstavitve slovenskih dežel in sveta na starih zemljevidih. 1986. *Katalog razstave*. Ljubljana, Narodna in univerzitetna knjižnica, 33 str.
- 32 Stopar, I., 2006. Zemljevid vojvodine Štajerske. V: Premzl, P. (ur.). *Topographia Ducatus Stiriae*. Maribor, Umetniški kabinet Primož Premzl, str. 34–50.
- 33 Štuhec, M. 1995: Rdeča postelja, ščurki in solze vdove Prešeren. Ljubljana, *Studia Humanitatis*, 201 str.
- 34 Wawrik, F., Zeilinger, E. (ur.). 1989. *Austria picta: Österreich auf alten Karten und Ansichten*. Graz, Akademische Druck- u. Verlagsanstalt, 414 str.
- 35 Terčon, N., Bonin, F., Čerče, P. 2006: Uvod. *Petrus Coppus fecit: De summa totius orbis*. Piran, Pomorski muzej "Sergej Mašera", str. 7–24.
- 36 Woodward, D., 1987. *Medieval Mappaemundi*. V: Harley, J. B., Woodward, D. (ur.). *The History Of Cartography 1: Cartography in Prehistoric, Ancient, and Medieval Europe and Mediterranean*. Chicago, London, The University of Chicago Press, str. 286–370.
- 37 Žagar, M., 1973. Razgledi: Blaž Kocen (1821–1871). *Geografski vestnik*, 45, str. 87–90.
- 38 Lago, L., Rossit, C., 1984. *Pietro Coppo: Le »Tabulae«*. (1524–1526) una preziosa raccolta cartografica custodita a Pirano. Trieste, Lint, 79 str.

Slika 1: Zemljevid Istre Izolčana Pietra Coppa iz leta 1525 (vir: 38)

Slika 2: Izrez iz zemljevida Štajerske Georga Matthäusa Vischerja iz leta 1678 (vir: Zemljepisni muzeja GIAM ZRC SAZU)

Slika 3: Izrez iz zemljevida Kranjske Janez Dizme Florjančiča iz leta 1744 (vir: Zemljepisni muzeja GIAM ZRC SAZU)

Slika 4: Izrez iz zemljevida Kranjske, ki ga je med letoma 1844

in 1846 izdelal Henrik Freyer (vir: Zemljepisni muzeja GIAM ZRC SAZU)

Slika 5: Zemljovid slovenske dežele in pokrajin Petra Kozlerja z letnico 1853 (Vir: Zemljepisni muzeja GIAM ZRC SAZU)

Dr. Primož Gašperič
ZRC SAZU, Geografski inštitut Antona
Melika, Zemljepisni muzej
primoz.gasperic@zrc-sazu.si

GEOMIX XYZ

Ko sem prejel povabilo za pisanje uvodnika v obletnično številko novega GEOmixa, sem se moral kar malo zamisliti. SvetaMatiPomagavka7križevintežav! Je res minilo že toliko let, odkar sem bil zelen in nadobuden študent? Ha, ampak nisem še tako star! Obletnica številke, ki sem si jo takrat zamislil, spisal, v celoti natipkal in nerodno oblikoval ter postavil, je stran še celo leto in mesec (kisel nasmeh pisca). Sodeloval sem namreč pri jubilejni drugi, t. i. Z ali Zeleni številki. Kaj vse in koliko se je od takrat spremenilo? OMB, pa saj ne moreš verjeti.

Številka je bila natipkana med božično-novoletnimi prazniki 1995 in shranjena na 3,5 palčno mehko disketo ali Floppy Disk. Te so povsem izginile. Sled za njimi je ostala le še v ikonah za shranjevanje . Datoteka se je ohranila na zapečenem CD-RW-ploščku, ki so tik pred tem, da tudi povsem izumrejo.

Celotna številka je bila narejena, oblikovana in amatersko postavljena v urejevalniku besedil Word Perfect, ki je nastal že davnega leta 1979. V 90-ih letih prejšnjega stoletja je bil glavno orodje za oblikovanje besedil in edina prava konkurenca okornemu WordStaru. Potem je prišel Microsoft z Wordom in WP je postal kot pošast iz jezera Ness. Baje obstaja, a ga že dolgo nihče ni videl. Prva in druga številka sta bili kar klasično fotokopirani, ker je bilo le tako finančno dostopno za nas. Barvna tiska si nista mogli

privoščiti niti resni reviji, kot sta bila Obzornik in Vestnik. Današnji GEOmix je na ravni takratnega National Geographica.

Računalnike smo poznali, a so bile njihove zmogljivosti primerljive s sušilnikom za lase. Internet je bil prav tako komajda prisoten. Na podlagi telefonske ankete naj bi ga takrat uporabljalo 5 % gospodinjestev, a ocenjujejo, da verjetno niti pol toliko ne.

Obe prvi številki sta, tako kot ena od zadnjih v letu 2019, vsebovali lestvice TOP 5. Le ena sama oseba s tistih seznamov je na oddelku pedagoško aktivna še danes – takratni mladi asistent Darko Ogrin. Ostali so v pokoju, večina zelo aktivnih, nekaterih žal ni več z nami (profesorja Vrišer in Radinja) – kar me navdaja kar z malce nelagodja, kako hitro teče čas.

V tistem času se je ravno začel prijemat študijski program samostojne geografije, kot ga poznamo danes. Študij je zdaj povsem drugačen, bolonjski. Geografski informacijski sistemi so bili še vedno v povojih, predvsem zato, ker ni bilo na voljo prav nikakršnih podatkov. Kot avto brez goriva. Vendar so po zaslugi mladega Marka Krevsa začeli pridobivati veljavo. Predmet kartografija je kot končni izdelek še predvideval karto, izrisano in pobarvano na roke preko fotokopirane podlage. Marsikaj je vseeno ostalo isto. Skrbel nas je socialni status in prehrana, bolj ali manj uspešno smo krmarili med izpiti, kolokviji, pisnimi in seminarškimi nalogami, se navduševali nad terenskimi vajami in ekskurzijami. Že takrat smo sanjali, da bi izšli dve številki GEOmixa na leto. Prvo številko GEOmixa je krasila črka X, ki se je nanašala na generacijo X (rojene med leti 1965 in 1980), ki je bila takrat na vrhuncu fizične moči. In vendar nismo želeli imeti opravka s »ta starimi«. Preskočili smo nekaj generacijskih oznak in smo želeli biti kar Z. Ali kot citiram uvodničarja, študenta B. Repeta: »Z kot zelo zanesenjaški, zvedavi in zagrizeni zeleni zelenci.« Danes smo seveda oboji ubogi starčki. Po starosti bi bil GEOmix milenijec oziroma Generacija Y. Danes pa nam vlada/te prava Generacija Z, ki v času prvih GEOmixov niti še niste bili rojeni. Ampak prav je tako. Koliko vas, ki se sedaj uspešno trudite okoli pričujoče revije in DMGS-ja, bo naprošenih, da čez 25 let napišete uvodnik

GEOmixa ob 50-letnici? Takrat bom (menda, upam) že/še v penziji. In bom z nasmehom na ustih in očali za na blizu prebiral in se spominjal kolega Tonija, ki je takrat opravil isto delo, kot ga jaz sedaj.

Zemljepis z vami! Za vedno! (Gosar, 1996)

doc. dr. Blaž Repe

PREHOJENA ČETRSTOLETNA POT!

GEOmix ni od večno. Od svojega nastanka pa do sedanjih dni je prehodil raznoliko, a sorazmerno zelo konstantno, utrjeno pot. Lahko bi rekli, da je že vse od začetka pod vplivom "publicistične" evolucije. Sedanja pretežno strokovna publikacija z moderno podobo ima popolnoma drugačne predhodnike. Kakšno pot ima torej za seboj naš GEOmix?

Evforični začetki

Med sedanjim in začetnim geografskim študentskim glasilom bi lahko zatrdno potegnili vzporednico le z dejstvom, da gre za geografsko revijo. Društvo mladih geografov Slovenije še ni obstajalo – revijo je tako izdala Študentska sekcija Ljubljanskega geografskega društva, in to daljnega leta 1994. Drobna knjižica A5-formata, z nepovoščenimi stranmi, papirnatim ovojem iz zelenega trdega papirja, ročno izdelana naslovnica z narisano karikaturo ... bolj prvinske prve številke revije si ne bi mogli zamisliti. Celo ime je bilo drugo, tedaj so brali še GEOMIKS generacije X. Očitno je močna volja tedanje generacije povzročila integracijo svojega X-a v sedanji GEOmix. Vendar pa so neusmiljeni stroški izdelave (ali pa morda podjetniška žilica?) zahtevali svoje: cena revije je bila postavljena na 100 tedanjih tolarjev – približno 40 sedanjih evrskih centov.

Odgovornega urednika tedaj še ni bilo. Ali, bolje rečeno, odgovorni urednik je bil celoten uredniški odbor. Največji vpliv pa je verjetno pri tem imel predsednik Študentske sekcije Gorazd Čad. Že Geomiks generacije X pa je imel svoje začetke drugje. Bil je evlucijska stopnja »VODIČA za izgubljene na oddelku za geografijo« iz leta 1989, glasila tedaj novoustanovljene Študentske sekcije LGD (ki je, mimogrede, nastala pod duhovnim vodstvom našega profesorja Marka Krevsa). Devet prispevkov; potopisi, poročila ekskurzij, križanka, anketa o top profesorjih in geografski horoskop (geo-horor-skop). To je ponosen zametek revije oddelka za geografijo. Naslednja številka, ki jo skriva arhiv geografske knjižnice, je izšla januarja 1996, in to s prvopodpisanim Blažem Repetom, novim predsednikom geografskega študentskega društva. Uredniški odbor pa je razkril še eno znano ime, in sicer Katjo Vintar (tedaj še ne Mally).

Tudi ta je ohranila formalne lastnosti prve številke, od ročno ustvarjene zelene platnice do A5-formata. Pojavi pa se nova informacija, in sicer o nakladi, ki je znašala 300 izvodov. Zato je seveda morala izpasti informacija o ceni. Med prvo in drugo številko je prišlo do generacijskega preloma. Geomiks generacije X je zamenjala generacija Z. Z za zvedavost, zanesenjaškost, zagrizenost. In top predmeti? Za 3. in 4. letnike Hidrogeografija, Geologija za 1. in Geomorfologija za 2. letnike. Fizičnogeografska študentarija torej.

Ustvarjanje moderne podobe

Če je bila prejšnja številka generacijsko prelomna, je bila naslednja definitivno formalno. Maj 1996 pomeni nastanek prototipa današnje podobe revije. A4-format z velikim GEOmix-logotipom in naslovno sliko, kazalom na prvi strani in uvodnikom. Prvič doslej so revijo poimenovali GEOmix in svoje ime je ohranila do danes. Uredniški odbor se je še razširil, 300 izvodov pa je ŠS LGD ponujala po 100 SIT. Februarja je sledila nova, prva z odgovornim urednikom – odgovorno urednico pravzaprav, ki je postala Martina Pečnik z desno roko Katje Vintar. Inflacija je naredila svoje, zato se je prostovoljni prispevek povišal na 200 SIT. Število

prispevkov se je s prejšnjih 11 kar podvojilo. Med drugim je vsebovala intervju z vrhunskim alpinistom Tomom Križnarjem, geostrip in prispevek o ekskurziji v NEK.

Evolucija je neumorno delovala in prinesla prvo številko s povoščeno, plastificirano platnico, ki je izšla v lokalno in nacionalno razburljivem času. Opravljena in spisana je bila analiza tedanjih državnozborskih volitev, študentje pa so bili soočeni s finančno izgubo oddelka in plačilom 2000 tolarjev za kopije. Prenovljena je bila kartografska zbirka, študentka Urška pa je spesnila GEO-himno! In o kom piše prispevek o vzhajajočih sončkah na oddelku za geografijo aka asistentih? O dveh Dejanih – Cigaletu in Reberniku, ki ju sedaj prav dobro poznamo pod drugim profesorskim stažem.

Študentska sekcija se je prelevila v društvo zaradi praktičnih, predvsem finančnih razlogov, in tudi Katja Vintar, sicer nova predsednica društva, je polna upanja zapisala, da si želi, da bi GEOmix prenehal delati izgubo (tega si polno upanja želi tudi sedanji uredniški odbor). Podpredsednik pa je postal Boštjan Rogelj. Prvič je bil uveden geološki tabor v sodelovanju z geografi – torej zametki sedanjega geo-geo tabora, to pa je bil tudi čas uvajanja novega šolskega programa celo v višjih letnikih, ki ga je Janez Nared v prispevku ostro kritiziral in ga primerjal z juho, narejeno po dveh receptih.

Kritične osti pa niso letele le na državnike. Že v naslednji številki je GEOmix prejel zanimivo pismo iz Univerze v Mariboru, v katerem je bil predstavljen študij geografije na mariborski Pedagoški fakulteti kot alternativa ljubljanskemu. Ali z avtorjevimi besedami: »Mnogi mislijo, da je v Sloveniji možen študij geografije le na FF v Ljubljani, ali pa trdijo, da je to edino pravo mesto za študij te vede pri nas, kar pa ne drži.«

Tudi maj 1999 ni skoparil s kritiko. Brez dlake na jeziku je bil tokrat študent Mitja Matoh, ki je analitično razpredal o tem, zakaj so študentje geografije tekom študija čedalje bolj nezainteresirani in apatični. Vzrok? Slabo pripravljena in pomanjkljiva predavanja, ki od študija odvrnejo že bruce.

V tem času je GEOmix doživel enega svojih vrhov, tako po vsebini (vrednotenje geografskega

študija s strani profesorjev in študentov, angleški prispevki za študentske kolege iz tujine, prevod ameriškega članka o 130 poklicih, ki jih lahko opravlja geograf ...) kot popularnosti: na željo tistih, ki so študij že končali, so uvedli naročanje na revijo. GEOmix je postal iskana in brana revija ter kot možnost izražanja pomislekov in podajanja informacij nepogrešljiv del oddelka. Kot ironična opozicija kvalitativne in kvantitativne rasti se zrcali naslovnica, na kateri je pismo učenk 7. razreda, ki se opravičujeta za svoje neprimerno vedenje.

Angažirano v novo tisočletje

Čas preloma tisočletja je bil čas publicistične angažiranosti. Že na naslovnici decembra 1999 se sarkastično sprašujejo: »Bo z modernizacijo vrat na Filozofski fakulteti tudi pot do diplome lažja?« Drugačen pogled od današnjega, ko se večina strinja, da smo diplomo uspešno razvrednotili. Hkrati tudi čas polemичne aktivnosti, ki si jo močno želimo tudi sedaj; na pisanje Matoha se je ostro odzval prof. Jurij Kunaver in zavrnil njegove teze o nekakovostnih profesorjih ter navrgel, da malo samokritike ne škodi nobenemu. Ob takih in drugačnih pretresih je 80. obletnica oddelka za geografijo skoraj neopazno smuknila mimo ...

Stašo Mesec je na uredniškem stolčku zamenjala Berta Mrak, afera o (ne)kakovosti študija pa je odmevala še naprej in rodila nove odzive, denimo premišljanje o pravici do drugačnosti, v kateri se Tanja Brenčič sprašuje, »ali je res tako težko pozdraviti profesorja na ulici ali na hodniku, čeprav si pri njem že tretjič padel?« Vprašanje, ki je še kako aktualno tudi danes. Študentka Mrak pa je vzela prof. Kunaverja v bran in podala nasproten pogled na njegova predavanja. Polemiko je obširno povzel in analiziral prof. Anton Gosar, ki je pohvalil izpostavljanje posameznikov, saj so s tem dolgo zatajevane travme le prišle na dan. Hkrati pa opozoril študente, da vnašajo poleg neakademskega načina učenja tudi malomeščansko miselnost in srednješolsko organiziranost. Skratka, da namesto kakovostnega študiranja raje hlastamo za ocenami in se jokamo predvsem zaradi izpitov. Z eno frazo: bobu bob.

Naslednja številka je prinesla zanimivost z lektorskega izhodišča, ki izpostavlja morda na prvi pogled nevidnejšo plat uredniškega procesa. Prof. Gosar se je namreč pisno pritožil, da so njegov prispevek v prejšnjem GEOmixu objavili brez njegove avtorizacije. In zato objavili tudi napačne podatke. Da pa se vrnemo še k oblikovalskim značilnostim – leta 2001 je uredovanje in oblikovanje prevzela Alenka Sever in se »vrnila k naravi«; naslovnica je zopet postala papirnata, in ne plastificirana. Med drugim je bil objavljen tudi intervju z vidnim slovenskim politikom Lojzeto Peterletom, sicer geografom po izobrazbi, in pa vsem študentom simpatične analize anket o priljubljenosti profesorjev. Prednjačila sta prof. Gosar in danes sveže upokojeni prof. Natek.

Decembra je bil čas za predstavitev novih asistentov. V geografski profesorski rod sta vstopila (tedaj) asist. Simon Kušar in asist. Katja Vintar, doktorski naziv in naziv docenta pa je uspešno pridobila prof. dr. Tatjana Planinc Resnik. Za resnejše tone je poskrbela objava o mnenjih slovenskih udeležencev Poletne univerze treh sosednjih dežel – Slovenije, Italije in Avstrije, na kateri so udeleženci predvidevali, da bomo Slovenci izgubili nacionalno identiteto.

Aprila 2002 se je na naslovnici pojavila simpatična napaka, in sicer da gre za deveto številko 8. letnika. Morda pa je do aprila res izšlo že osem števil, vendar so utonile v vrtincu zgodovine ... Predstojnica oddelka prof. dr. Ana Vovk Korže je napisala prispevek o počasnem reševanju problemov kreditnega sistema študija, ki se je tedaj počasi uvajal v Sloveniji. Nekdaj si študentje namreč niso mogli prosto izbirati predmetov. Anketa o kakovosti oddelčne knjižnice pa je pokazala, da imajo njeni obiskovalci o njej zelo pozitivno mnenje in to lahko potrdimo tudi v današnjem času.

Konec leta 2002 so uvedli logično, a za prihodnji razvoj revije precej pomembno novost – skupinjenje člankov na razdelke. Imena in tematike so se do danes že spremenila, ostale so le še društvene drobtinice. Obseg GEOmixa se je povečal na 63 strani, poskočila pa je tudi naklada, in sicer za več kot dvakrat – na danes neulovljivih 470 izvodov! Le cena je ostala pri 250

tolarjih. To je bila številka, ki je profesorju Natku gotovo pogrela srce: prispevek o Marsu se je poigral z idejo, da na njem obstaja voda. Že naslednje leto so se unesli in izdali 300 izvodov manj, število prispevkov pa se je povečalo na zelo spodobnih 32.

December 2003 se ponaša z megalomanskimi 530 izvodi, znotraj pa se skriva intervju še z drugim slavnim študentom geografije – Tomijem Megličem, pevcem alterrock skupine Siddharta, ki je razkril svojo ljubezen do matematične geografije in dokazal, da je zares chad fizični geograf. Spraševal ga je drugi geografski roker po duši, Blaž Repe.

Po prvem desetletju

10. obletnico GEOmixa je pospremila znova plastificirana naslovnica in po novem plastificirane tudi strani, a bolj kot te je zanimiva retrospektiva revije, ki so jo natisnili na recikliranem papirju in tako predstavlja predhodnico pozneje uvedene sredice. Je pravzaprav revija v reviji, z odlomki prispevkov iz vseh prejšnjih izdaj, na koncu pa s statistiko našega ljubljena: takratnih 19 števil, 4210 izvodov, 668 strani, 181 avtorjev prispevkov, ki so jih na posebni strani našteji po abecednem vrstnem redu ... že tedaj impozantno.

Naja Marot se je decembra 2004 pogovarjala s prof. Krevsom in prof. Rebernikom, ki sta ravno prevzela predstojništvo oddelka, in o njem povedala, da se ga vsi profesorji otepajo. V času predstojništva namreč opravljaš dve službi za eno plačo, zaradi stalnih birokratskih obveznosti pa trpi pedagoško in raziskovalno delo. Revijo so popestrili tudi z duhovitimi izjavami profesorjev, med katerimi kajpak izstopa legendarni prof. Natek z ugotovitvijo o dojenčkih, ki od vseh najpogosteje preživijo rušilni potres: »Dojenčki so neverjetno trdoživa bitja, ko jih enkrat dobiš, se jih zlepa ne znebiš.«

Naslednji GEOmix je bil megalomanski po svojem obsegu, prispevkov se je nabralo za kar 79 strani. Računalniški prelom, kot se je tedaj reklo oblikovanju, je prevzela nam vsem poznana Helena Ilc, ki je delo vestno opravljala do konca 2007. Poleg sponzorjev, ki so pomagali prijokati na svet tej številki s finančnimi sredstvi,

so prijazno sodelovali tudi donatorji praktičnih nagrad. Tedaj so namreč bralci revije glasovali za tri najboljše prispevke, ki so bili nagrajeni s praktičnimi nagradami Mladinske knjige, Geodetske uprave RS in Banke Zasavje. Nagrade pa so se delile tudi za pravilno izpolnjen GEOkviz po Sloveniji, ki je vseboval splošna vprašanja o geografskih značilnostih Slovenije, za katera pa se na koncu izkaže, da tudi za geografe niso najbolj preprosta. Morda kdo ve, katera od občin Radlje ob Dravi, Osilnica in Hodoš ima najmanj prebivalcev v Sloveniji?

April 2006 je pomenil nov evolucijski korak v razvoju grafične podobe študentskega geografskega glasila. Črnobelo plastificirano ovojnico je zamenjala barvna, narisane karikature pa so zamenjale fotografije. Ta številka je torej prva takšne podobe, ki izhaja še danes. Podoba sovpada z začetkom sodelovanja Filozofske fakultete z Birografiko Bori, ki nam še danes tiska in dobavlja publikacije. V luči pridobivanja nove, evropske valute je bila cena izvoda prvič v oklepaju napisana v evrih (2,09 eur), cena pa je sicer, kot se ob inflaciji spodobi, narasla na 500 tolarjev. Petra Šajn je v povzetku seminarske predstavila proces osamosvojitve Slovenije, zopet so bralci imeli priložnost GEOkviz rešiti in s tem praktične nagrade dobiti, na Egeinem kongresu Vzhodne regije pa so se, kot je mogoč prebrati, ukvarjali z rusko letalsko in vesoljsko industrijo. V decembrski številki, ki se lahko pohvali s kar 41 prispevki, so obširno predstavili rezultate ankete o mnenjih o oddelku za geografijo. Več kot 90 % študentov se je strinjalo, da je študij zanimiv, vendar je bila večina skeptična do tega, da poveča možnosti za zaposlitev. Asistentom in profesorjem so namenili zelo prijazne ocene, pa tudi o sebi niso imeli ravno slabega mnenja; najpogostejši odgovor na vprašanje, ali ste bili v letu 2005 izjemen letnik, je bil »vsekakor«.

Sredica, nepogrešljiv del revije

Maj 2007 je zelo pomemben, ker je uvedel še zadnjo večjo novost, brez katere si današnjega GEOmixa ne znamo predstavljati. To je nov razdelek sredica, v kateri so na določeno geografsko temo zbrani strokovni prispevki. Predstavlja potrditev razvoja in profesionalizacije revije, po drugi strani pa počasen odmik od

specifično študentskih tem. Z uvedbo sredice je bila načrtovana pot, ki jo GEOmix premaguje še danes. Prva sredica, Destinacija: VGO – varstvo geografskega okolja, je zbrala kar 12 prispevkov, od strokovnih analiz in povzetkov raziskav, do ekokviza in kolumne, ki je v luči okoljevarstva zanimiva še danes: študentki so na vprašanje o tem, zakaj se na oddelku odpadkov ne zbira ločeno, odgovorili, da »to ni možno«.

Naslednja številka je stopila korak nazaj, saj sredice v njej ni moč najti, je pa cena ponovno narasla na (za študente še zdaj visokih) 2,5 evra. Tudi majska je ohranila ceno, je pa uvedla sredico nazaj, in sicer o obletnici alma mater revije, društvu DMGS. Društvo mladih geografov je praznovalo deset let, v ta namen pa so mu namenili petnajst strani. Tu so sredico prvič ločili od preostalega dela revije, saj je bil njen ovoj natisnjen na drugačnem, neplastificiranem papirju. Danes je sredica v celoti natisnjena na recikliranem papirju. Podobno so storili že daleč nazaj ob prvi polni obletnici GEOmixa.

Sredico o DMGS je tvoril zgodovinski pregled njegovega delovanja: zemljevidi, na katerih so bile označene lokacije do tedaj izvedenih raziskovalnih taborov, ekskurzij po Sloveniji in egeinih izmenjav po Evropi. Pogovarjali so se s prvo predsednico DMGS Katjo Vintar in sestavili grafični prikaz vseh izdanih zbornikov taborov DMGS in številke GEOmixov. Dodali so celo seznam vseh logotipov na majicah društva. Decembra 2008, zopet brez sredice, so se pogovarjali z nekdanjim podpredsednikom DMGS in glavnim koordinatorjem regionalnega kongresa EGEA na Pohorju, tedaj novopečenim asistentom, nam pa sedaj priljubljenim hidrogeografom Tajanom Trobcem. Zelo dobro je povzel temeljno značilnost geografov: »Večina geografov, ki jih poznam, so predvsem face v najbolj simpatičnem pomenu besede.« In še ena zanimivost: po lastnih besedah naj bi bil težji od dveh vreč cementa.

To je tudi prva brezplačna številka naše revije, ki je taka ostala vse do današnjih dni. Od prispevkov pa bi bilo vredno omeniti kolumno o žalostnem stanju slovenskega jezika v praksi. Avtorica je izražala začudenje nad pravopisnimi napakami v navodilih nalog in celo na izpitih,

pomembnost upoštevanja slovničnih pravil pa utemeljila z znano uganko »pomilostiti ne usmrtili« – pravopis pripomore k jasnemu izražanju namena.

Sredico naslednje številke so posvetili tematiki, ki jih je očitno tedaj zelo vznemirjala, – in sicer z naslovom Kje geograf službo dobi? V ta namen so pridobili opise delovnih mest devetih izšolanih geografov v različnih poklicih, od SURS do inštitutov in občinskih stolčkov. Papir je sicer bil plastificiran, a drugačne kvalitete od preostalega dela, tudi font pisave so spremenili. Nekdanjo rubriko Brez dlake na jeziku je zamenjala Trn v peti, ki je ponudila prostor občin etičnim razmislekom, neodvisnim od geografije. Tako sta avtorja spisala kolumni o prekomernem zapravljanju za praznike in neupoštevanju varnostne razdalje.

Gotovo pa je vsebovala bolj geografske teme v naslednji številki. Dragan Vučenović je provokativno napadel samo bistvo geografskih metod raziskovanja. Geografijo je opredelil za površno vedo, a jo površno v še večji meri povzročamo geografi sami, in sklenil, da je bolje biti strokovnjak na enem kot površni geograf na številnih področjih. Jaroš Obu ga je v majski številki zavrnil in poudaril – kot vemo iz uvoda v geografijo – da je proučevanje in povezovanje vseh aspektov Zemljinega površja bogastvo geografije, in ne njena slabost, saj da druge vede tega ne zmorejo v takšni meri, kot naša.

Tudi majska sredica se je osredotočala na DMGS-jevsko problematiko, in sicer z zelo zanimivega zornega kota: spisalo jo je kar uredništvo društva, v kateri so predstavili svoje dejavnosti in opisali proces načrtovanja in izvedbe motivacijskega vikenda, ekskurzije, mednarodne EGEA izmenjave, raziskovalnega geografskega tabora ter GEOMixa.

Leto 2010 je bilo mednarodno leto biotske raznovrstnosti. Novo uredništvo revije se mu je decembra poklonilo s sredico in v ta namen zbralo šest prispevkov ter celo pripravilo biodiverzitetni kviz. Ker so opazili, da zanimanje za društvene aktivnosti upada – kar opažamo tudi v sedanjem času – pa so se maja posvetili prostovoljstvu in njegovi vlogi v družbi. V trnu v peti so lahko brali premislek o avtonomiji

slovenskih univerz in (ne)kakovosti sveže uvedenega bolonjskega študijskega sistema. Uredništvo s Teo Erjavec na čelu je izdalo še dve številki s poudarkom na trajnostnem razvoju in samooskrbnosti ter mednarodnem letu gozdov.

Kvantitativni vrhunec

Konec leta 2012 je vajeti v roke prevzel Borut Stojilković in uvedel moderno strukturo razdelkov: po uvodniku in besedi predsednika sledijo drobtinice, zatem pride na vrsto sredica, za njo pa preostali strokovni prispevki, ki ne spadajo v kvoto sredične tematike. Proti koncu se zvrstijo potopisi ter zabavni program. Prav tako so v tej številki prvič predstavljena in izdana navodila za pisanje prispevkov za GEOMix, sredica pa je posvečena v geografiji po krivem pogosto prezrti tematiki, verovanju in religiji. V ta namen so poleg strokovnih prispevkov opravili intervju z vikarjem Opus Dei v Sloveniji, dr. Rafaelom Ariasom. Majska številka 2013 je še danes legendarna predvsem zaradi zadnje strani na ovoju, na katerih so predstavljene fotografije naših profesorjev, ko so bili še mladež. Nekateri so se drastično spremenili, za druge spet ne vemo, ali so zares oddali svojo mladostniško sliko. Fotografije spremljajo krajša utemeljevanja profesorjev na vprašanje, zakaj so se odločili za študij geografije.

Pričelo se je obdobje najobsežnejših revij dotlej, decembrska kar z 92 stranmi. GEOMix je praznoval 20 let obstoja, vendar pa se obletnici niso posebej posvetili, ampak so sredico posvetili široko zastavljenemu pojmu – Sloveniji – in zbrali kar devet strokovnih besedil. Naslednje glasilo je obravnavalo zanimiv, zelo pomemben vidik, ki ga zaradi samoumevnosti pogosto strokovno prezremo; to je didaktika. Avtorji so poslali sedem strokovnih prispevkov, med drugim o razvoju in pomenu didaktike geografije, uporabe didaktičnih iger pri pouku geografije, ali postajajo grafični zapisi zapisi prihodnosti ... obvezno branje za nadobudne profesorje!

Naslednje glasilo je postavilo rekord v obsegu, ki velja še danes – 96 strani. Urednica Barbara Žabota je postavila na tnilo vedno aktualne, geografom zelo ljube naravne nesreče. Kajpak je uvod spisal prof. Karel Natek s pomenljivim

naslovom Preživeti z naravnimi nesrečami. Odločitev za to tematiko se je ponujala kar sama, saj vremenske razmere leta 2014 niso bile naklonjene Sloveniji, med drugim so jo ohromile hude poplave in žledolom, kakršnega nismo pomnili do takrat; oba naravna dogodka sta seveda v sredici tudi analizirana.

Maja 2015 so številko posvetili GIS-om, orodjem, ki najočitneje dokazujejo uporabnost geografskega znanja, decembra pa so v obzir vzeli pedogeografijo, zakaj obeleževali smo mednarodno leto prsti. Leto za prof. Repeta, bi lahko rekli. Poleg razraščajoče strokovnosti pa zabavni kotichek še ni izumrl: maja so sestavili interaktiven geokviz/rebus z izjavami profesorjev. Ugotoviti, kdo je izjavil filozofsko »bistvo smisla je v iskanju smotra« je že na precej visoki ravni, za izjavo »sifon je požrl jamarje in so postali eno s krasom« pa verjetno vsi vemo, od koga prihaja. Lahko bi trdili, da so bili to zlati časi GEOmixa. A tudi zlati časi se morajo končati in debele krave nadomestijo suhe. Obdobje osemdesetstranskih revij in naklad s 500 izvodi se je zaključilo, številke so začele počasi upadati in se do sedaj ustavile pri 150 izvodih in povprečno 60 straneh. Kronološko gledano so se v sredici po 2015 znašli mobilnost, turizem, regionalni razvoj in regionalno planiranje, ponovno naravne nesreče, meje in migracije, gore, geodiverziteti in sedaj 100. obletnica geografije na univerzi v Sloveniji. Polje neizkoriščenih geografskih tematik se nezadržno krči, a rezerve je (na srečo) še veliko in tudi vedno bo, saj se vede neprestano širijo, razvijajo in nadgrajujejo ter povezujejo med sabo. Edina tematika, ki je bila obravnavana dvakrat, so bile naravne nesreče, kar glede na zanimanje, ki so je deležne tudi v laični javnosti, ni nič čudnega. Zaradi zapletov imamo tudi eno dvojno številko, in sicer decembra 2018, ko so se majske »meje in migracije« primaknile k zimi in povzročile nemalo preglavic večšim oddelčnim knjižničarkam.

GEOmix vztraja

GEOmix je torej prehodil in še naprej trmasto vztraja na zanimivi in bogati poti. Od drobne papirnate knjižice A5 formata, nabite s študentsko energijo, se je razvil v sodobno,

čedalje bolj strokovno geografsko revijo. A to je dvorezen meč. Strokovnih geografskih revij je namreč v Sloveniji precej, začenši z Geografskim zbornikom in Geografskim obzornikom. Na drugi strani pa je le GEOmix tisti, ki je namenjen študentom geografije. Zato ne smemo nikoli izpustiti izpred oči bralske populacije – trudimo se, da bi uvedli nazaj tiste elemente revije, zaradi katerih je GEOmix nekoč že bil tako priljubljen – kratkočasje, oddih od predavateljske znanstvenosti, z eno besedo: študentskost. Poleg najočitnejše vloge geografskega glasila, to je podajanje takih in drugačnih geografskih in študentskih informacij, opravlja GEOmix še vrsto drugih, zelo pomembnih, a hkrati nevidnih vlog: študentje se urijo v pisanju publicističnih in strokovnih prispevkov, revija je svojevrstna reklama tako za društvene dejavnosti DMGS kot za študij geografije in prinaša v svet zavest o pomembnosti in uporabnosti geografske vede. Je medij za sodelovanje med študentje in profesorji. Je možnost za izražanje mnenj. Skrbi za podrobnejši vpogled v študijsko snov. Je zakladnica izkušenj za uredniški odbor, ki v dveletnem mandatu spoznava študentsko politično kuhinjo (pri pridobivanju sredstev), zakonska določila v zvezi s financami in mediji, uči se sodelovati z društvom, geografi, študentje, profesorji, oddelki, fakulteto in med seboj. Zaradi njega se urijo grafični oblikovalci in lektorji. In še in še in še.

GEOmix je bogastvo.

Miha Sever

Statistika

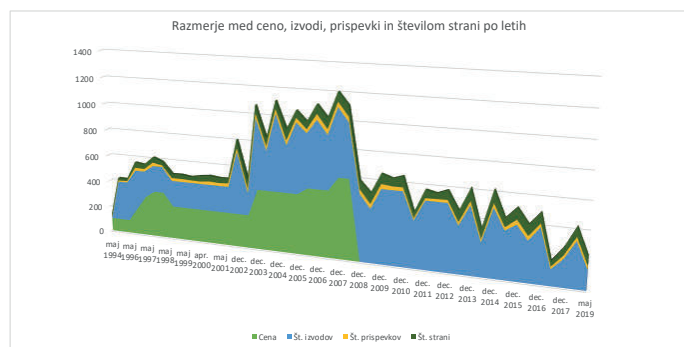
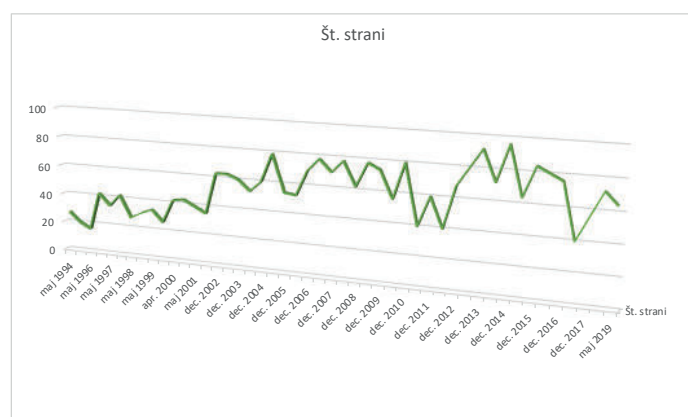
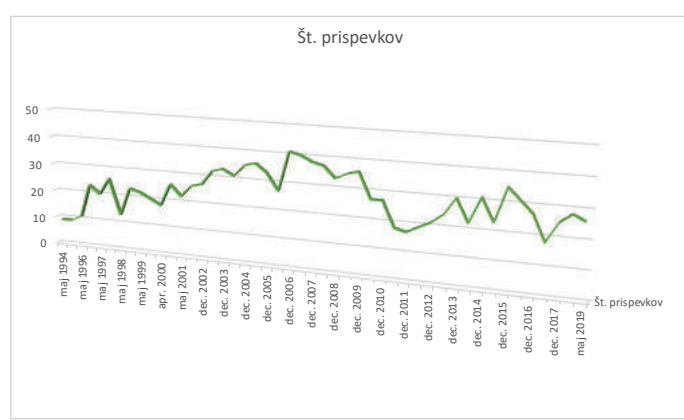
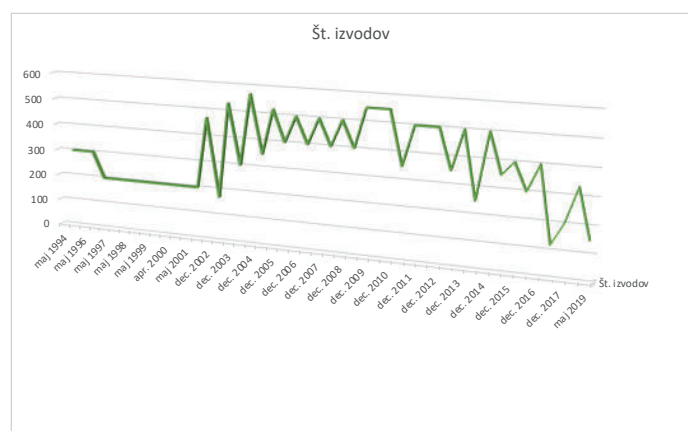
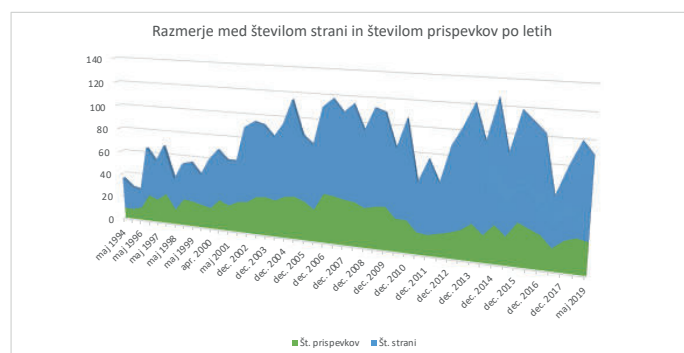
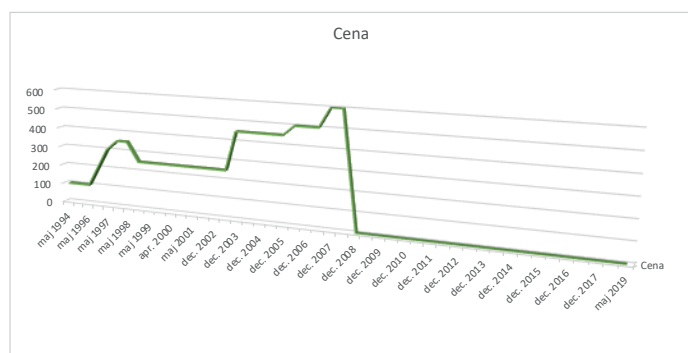

Foto 4: Jutranji pohod na sončni vzhod (avtor: Chaanah Muscat, EGEA Malta)

srečali, saj smo štiri naključne osebe, Chaanah iz Malte (EGEA Malta), Tim iz Belgije (EGEA Ghent), Dmitry iz Rusije (EGEA Moskva) in Slovenka ob šestih zjutraj rinili v hrib sredi avstrijskih Alp. Z nenehnimi postanki za fotografiranje smo se nato odpravili nazaj, saj smo imeli zajtrk ob devetih, potem pa še zadnjo delavnico. Na delavnici smo potok (isti kot prejšnji dan) po angleški klasifikaciji poizkusili klasificirati in mu s terenskimi meritvami določili lastnosti. Po kosilu je sledila ekskurzija, zaradi katere se je večina udeležencev odločila za udeležbo na dogodku; izlet na ledenik Kaunertal. Skupaj smo se odpeljali do ledenika, po gorski cesti, ki pripelje vse do smučišča na 2750 m. Ker sem ledenik prvič videla v živo, najprej sploh nisem ugotovila, da se na njem že nahajam, saj je bil po vrhu popolnoma prekrit z gruščem. Dobro uro smo se sprehajali po ledeniku, s Chaanah pa sva, kot običajno za naju, imeli s seboj tudi kopalke, a sva na sami lokaciji ugotovili, da je

voda morda le premrzla in si v njej zgolj namočili noge. Zanimiva izkušnja je bilo tudi raziskovanje tunelov pod ledenikom, ki jih je ustvaril potok, ki teče pod njim. Na poti nazaj smo se ustavili še na eni razgledni točki, kjer je včasih potekal ledenik, na travnatih zaplatah pa ni manjkalo niti borovnic. Za večerjo smo pekli na žaru, ob igrici ugani osebo (z listkom na čelu) pa smo se prav vsi nasmejali, nekateri celo do solz.

Zjutraj je za nekatere že v jutranjih urah sledilo slovo, ostali pa smo še do konca pospravili kočo in se odpeljali nazaj do Innsbrucka. Ker sem imela prevoz spet v večernih urah (načrtno), v mestu pa še šest ur časa, sem Nilsa prosila, če mi lahko predlaga, kam se mi v razpoložljivem času najbolj splača. Ker je imel tudi on prosto popoldne, sva pri njemu pustila prtljago ter se kar iz mesta odpravila v hribe. Če še nisem omenila, mi je najljubše dejstvo o Innsbrucku to,

da se na jug dvigajo Centralne Alpe, na sever Severne apneniške Alpe – izhodišče za oboje pa je lahko kar mesto. Odločila sva se za apneniške ter že po dobrih desetih minutah prispela do roba mesta. Ob potoku sva se povzpela do bližnje gorske kočice in po drugi poti nazaj dol. Ker pa tudi Nilsu niso všeč obljudene poti, se je odločil, da mi pokaže bolj odmaknjeno, po kateri se je nazadnje sprehajal prejšnje leto. Izkazala se je za že precej zaraščeno, a je bila izkušnja zato še bolj avanturistična. Po povratku sem imela prevoz nazaj do Ljubljane, kamor sem prispela ob osmih zjutraj, ob desetih pa sem že bila nazaj na faksu, in sicer na sprejemu Erasmus študentov. Na podobnih dogodkih toplo priporočam udeležbo. Z manjšim številom udeležencev, a še vedno veliki pestrosti, idilični lokaciji in programom je bil dogodek eden od, če ne prav moj najljubši!

Polona Zakrajšek
zakrajsekpln@gmail.com

Foto 5: Pogled iz tunela pod ledenikom (avtor: Jeroen Zethof, EGEA Amsterdam)

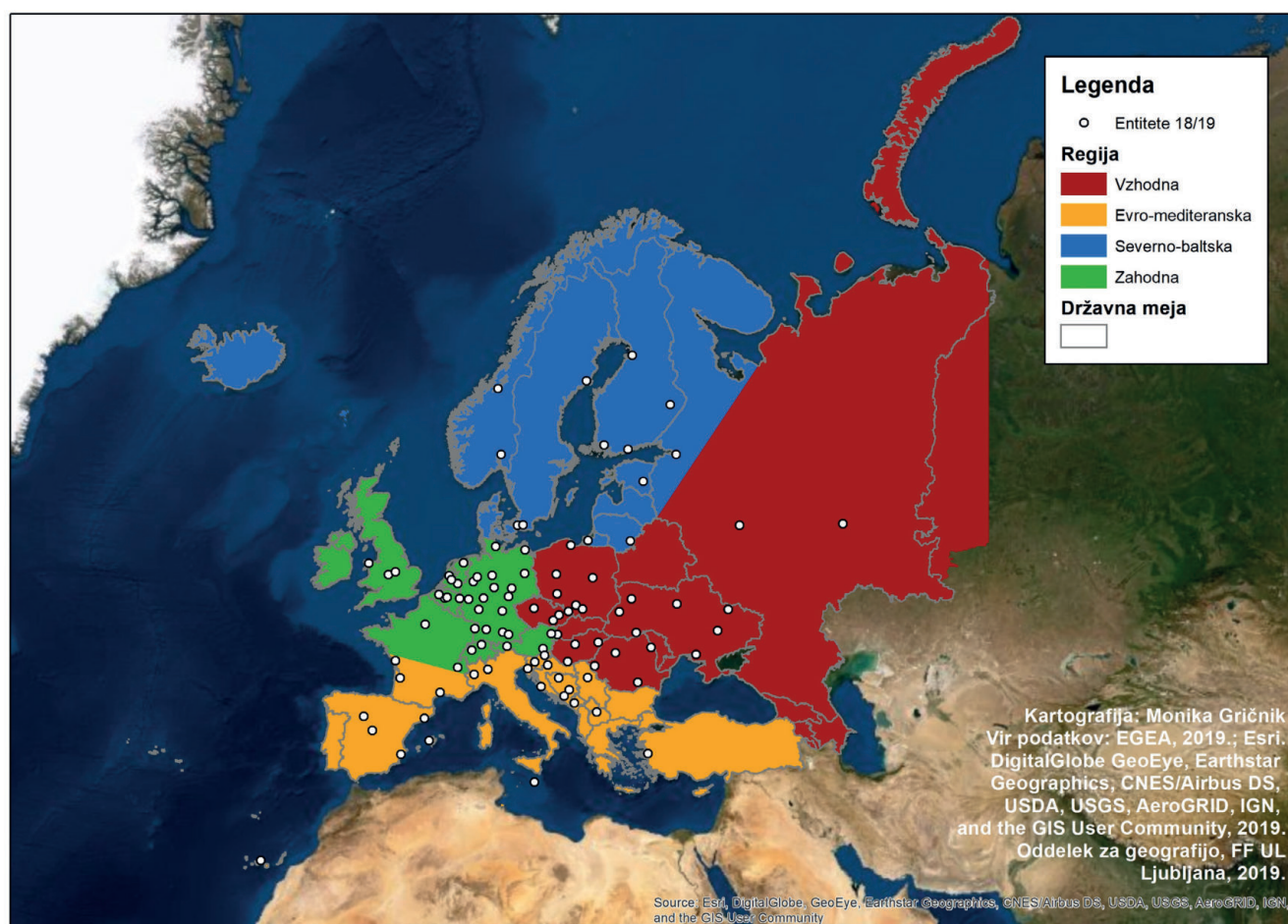
KAKO NAENKRAT ZAOBJETI LJUDI OD PORTUGALSKE DO TURČIJE

– mojih leto dni opravljanja funkcije Regionalne kontaktne osebe Evromediteranske regije aka RCP EuroMed

EGEA je kratica za European Geography Association for students and young geographers. Organizacija povezuje približno 5.000 študentov in je za lažje upravljanje razdeljena na štiri regije – Severno-baltsko, Zahodno, Vzhodno in Evromediteransko regijo. V študijskem letu 2018/19 sem vodila našo – Evromediteransko – regijo kot Regionalna kontaktna oseba, na mednarodni ravni bolj znano kot RCP EuroMed. Za učinkovitejše koordiniranje regije sem si izbrala dva regionalna asistenta (RA) – Dina Horvata iz EGEA Zadar ter Elio Vettorato iz EGEA Torino, s katerima smo tvorili regionalno ekipo (RT).

Slika 1: Udeleženci regionalnega kongresa Evromediteranske regije na Malti (vir: osebni arhiv Nathana Grecha, 2019).

Slika 2: Prostorski prikaz regij s posameznimi entitetami v letu 2018/19

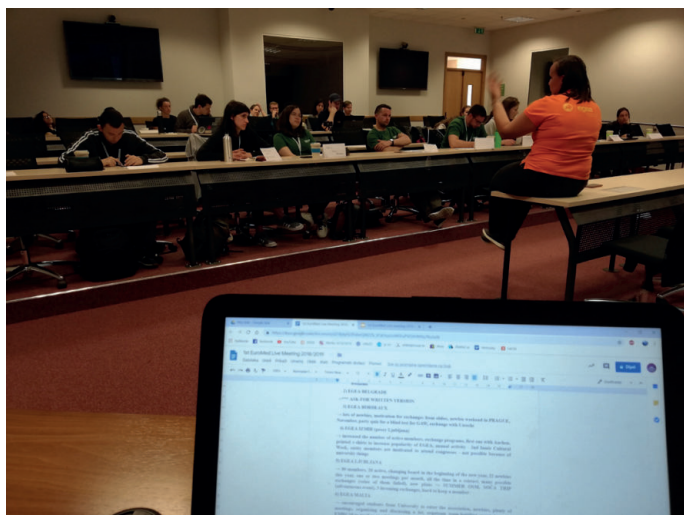
Pri Rusiji ne gre za državno mejo, temveč za evropski del ozemlja, ki je del EGEA EuroMed regija je v letu 2018/19 operirala z:

- 22 entitetami (EGEA Alicante, EGEA Balearic Islands, EGEA Banja Luka, EGEA Barcelona, EGEA Beograd, EGEA Bordeaux, EGEA Izmir, EGEA Koper, EGEA La Rochelle, EGEA Ljubljana, EGEA Madrid, EGEA Malta, EGEA Maribor, EGEA Milano, EGEA Montpellier, EGEA Mostar, EGEA Sarajevo, EGEA Skopje, EGEA Tenerife, EGEA Valladolid, EGEA Zadar in EGEA Zagreb;
- 2 nominiranima kandidatoma (EGEA Nikšić in EGEA Torino) ter
- 8 perspektivnimi kandidati (EGEA Girona, EGEA Lisbon, EGEA Niš, EGEA Novi Sad, EGEA Prishtina, EGEA Patras, EGEA Santiago de Compostela in EGEA Tirana.

Zaradi velikega obsega entitet smo si jih na začetku leta razdelili, tako da je vsak od RT individualno komuniciral z nekaj entitetami. Moja

glavna naloga je bila, da skrbim za svoje entitete ter pridobim informacije o ostalih entitetah preko svojih asistentov. V praksi so se entitete večkrat obrnile name, saj sem jim bila bolj poznana. Preden sem namreč postala RCP, sem bila najprej v naši entiteti (EGEA Ljubljana) eno leto pomočnica kontaktne osebe (CP2), potem dve leti kontaktna oseba (CP1), isto leto še predstavnica Zelenega komiteja (EGEA Green), leto za tem pa sem postala RCP. Vse to pomeni, da sem že kot CP sodelovala s kontaktnimi osebami drugih entitet, pridobivala izkušnje, tako da so mi bolj zaupali. Pomembna naloga RCP je tudi predajanje informacij o dogajanju in odločitvah na ravni cele organizacije, pomoč entitetam pri lokalnem koordiniranju študentov ter večji prepoznavnosti entitete na fakulteti. Tekom leta sem za vse entitete izvedla pet sestankov prek skypa ter dva sestanka v živo (enega na regionalnem kongresu na Malti ter enega na letnem kongresu na Češkem). Na

sestanke so bili vedno povabljeni člani upravnega odbora EGEA, komiteji ter predstavniki različnih projektov, da predstavijo svoje dotedanje delo, s čimer kontaktne osebe (CP) dobijo nabor informacij, ki jih nato posredujejo svojim članom. Seveda smo vsi trije člani RT sestankovali tudi individualno z entitetami ter sproti razreševali morebitne probleme.

Slika 3: Regionalni sestanek na Malti (vir: osebni arhiv Dina Horvata, 2019).

Moje leto kot RCP se je začelo z izvolitvijo julija 2018. V avgustu sem si izbrala še dva asistenta ter se spoznala z ostalimi RCP drugih regij. Skupaj smo zasnovali letni program z našimi nalogami in cilji, ki smo si jih zadali za naše leto. Septembra 2018 smo na letnem kongresu v Selcah na Hrvaškem uradno prevzeli svojo funkcijo ter začeli z delom. Oktobra sem se udeležila regionalnega Newbie Weekenda v Bardači (Bosna in Hercegovina), kjer sva skupaj z Valentino (takratno podpredsednico EGEA) predstavili našo organizacijo ter naše aktivnosti novim članom. Novembra smo se z ostalimi RCP dobili na prvem sestanku v živo v Pragi, kjer smo nadgradili naš program ter dodelali naše načrte za prvo polovico leta. To je bilo eno izmed najbolj stresnih obdobij mojega leta kot RCP, saj smo se prijavljali na evropski razpis za finančna sredstva – največ dela in odgovornosti je imel upravni odbor, naloga nas RCP pa je bila, da od vseh entitet pridobimo načrtovane dogodke za celo leto ter njihove zapise pretvorimo v EU jezik (strokovno izražanje) – ogromno dela. V decembru smo izvedli Zimski organizacijski in strateški sestanek

(Winter OSM) v Lvivu (Ukrajina), kamor zaradi družinskega dogodka nisem mogla potovati, so mi pa za čas sestankov uredili live stream, tako da sem lahko sodelovala preko skypa. V drugi polovici decembra smo izvedli še projekt Secret Santa, kar je pomenilo, da so sodelujoče

entitete podarile paket drugi, skrivni entiteti. Ob oddaji in prejemu pošiljke so naredili video in fotografije, ki smo jih kasneje sestavili v skupen video.

V začetku leta 2019 smo izdelali polletno poročilo dosedanjega dela in intenzivneje začeli komunicirati z organizatorji regionalnih kongresov. To je bil čas CP vikendov – nekakšnih vikend treningov za CP-je – za kar nam na žalost ni uspelo najti organizacijske entitete, vendar smo to delo zato izvedli na individualni ravni. Prišel je čas kongresov in aprila je nastopil naš regionalni kongres, ki se je odvijal v Ħal Liji na Malti, kjer sem med drugim vodila regionalni sestanek.

Sledilo je poletje, ki je bilo namenjeno pisanju letnega poročila EGEA, letnega regionalnega poročila ter seveda oddiha. Julija 2019 je bil izvoljen moj naslednik, David Botko iz EGEA Zagreb, s katerim sem vstopila v kontakt in ga počasi seznanjala z nalogami RCP. V drugi polovici julija je v Ljubljani potekal Poletni organizacijski in strateški sestanek (Summer OSM), kamor so bili povabljeni tudi novoizvoljeni nasledniki upravnega odbora ter RCP-ji, sestanki pa so se navezovali na prihodnost EGEA. Septembra 2019 sem na letnem kongresu vodila še zadnji sestanek, uradno predala svoj položaj svojemu nasledniku ter po kongresu še za tri dni odpotovala v Katowice (Poljska) na Tranzicijski sestanek s svojim naslednikom, kjer sva dorekla še zadnje finese, da je njegovo leto lahko zaživelo v polnosti.

Če povzamem; moje leto kot RCP je bilo precej naporno, a mi niti za trenutek ni žal, da sem si zadala ta izziv. Dalo mi je zelo veliko izkušenj o koordinaciji velikega števila ljudi, organizaciji dela, načinu komuniciranja, spopadanju s stresnimi situacijami; izboljšala sem svoje znanje angleščine, obenem pa sem bila obkrožena z

Slika 4: Vsi štiri RCP ob izvolitvi septembra 2018 (vir: osebni arhiv Marina Radoša, 2019).

motiviranimi študenti, s katerimi skupaj stremimo k boljši prihodnosti. Če te zanima vodenje skupin in si pripravljen/-a prevzeti določeno odgovornost nase, ne čakaj in zagrabi priložnost, pa naj bo to položaj znotraj DMGS, EGEA ali kakršenkoli drugi projekt, se spleča!

Monika Gričnik
monika.gricnik@gmail.com

Slika 5: Stara in nova regionalna ekipa (vir: osebni arhiv Daniele Kebertove, 2019).

INTERVJU Z BIVŠIMI UREDNIKI: BERTA MRAK

(Urednica apr. in dec. 2000 in april 2002)

1. Menite, da vam je urednikovanje revije GEOmix koristilo pri študiju oz. kasneje v življenju? Vas je naučilo česa, česar vas študij ne bi?

Vse obštudijske dejavnosti so bile najlepši del študija, da se mi kar malo toži po njih. Urednikovanje te obogati s praktičnimi izkušnjami, te pa so kasneje pri iskanju službe veliko vredne. Nauči te samostojnosti in odgovornosti. Motivacija narediti super številko, ki jo bodo z veseljem prebirali številni, ni ista motivaciji opraviti izpit z 10. Urednikovanje je poseben izziv, kjer na neki način tekmuješ sam s sabo oziroma s svojo prejšnjo številko. Kasneje sem uredila še en zbornik v okviru projekta, ki sem ga organizirala s kolegi AEGEE. Danes nimam časa za kaj podobnega, bi se pa kdaj kasneje v življenju z veseljem lotila česa podobnega.

2. Spremljate delo GEOmixa tudi danes, ko niste več urednica?

Ne več, saj sem bila službeno daljši čas odsotna v tujini in sem stik z geografijo malo izgubila.

3. Ste bili dvopredmetna ali enopredmetna študentka?

Dvopredmetna.

4. Imate danes kakšno idejo, za katero si želite, da bi jo uvedli v GEOmix, ko ste še bili urednica?

Vedno obstaja prostor za nove ideje, a se bojim, da sem sedaj premalo povezana z geografijo, da bi lahko kaj koristnega predlagala. Spomnim se, da sem si takrat želela vzpostaviti povezavo z zaposlenimi geografi. Le-ti si po zaključenem študiju običajno najdejo različne zaposlitve in se mi je zdelo, da bi bilo za tiste, ki še študirajo, zanimivo prebrati, kaj vse se lahko počne v življenju z geografijo. Mislim, da sem razmišljala o neke vrste rubriki, ki bi bila stalnica vsake številke in bi povezovala študij s kasnejšo zaposlitvijo. Sedaj se resnično ne spomnim več, ali mi je potem v kateri izmed številčk to tudi uspelo izpeljati ali je ideja ostala le na papirju. Vsekakor je bila ta ideja za takratne čase, ko vsa ta družbena omrežja še niso obstajala, precejšen logističen izziv.

5. Kako to, da ste bili urednica GEOmixa kar dva mandata?

Mislim, da je bila prekinitev povezana z mojim odhodom v Pariz, kot Erasmus - študentka na Sorbonne IV, in sem za tisti čas našla nekoga, ki je prevzel uredništvo. Vsekakor mi je bilo urednikovanje v veselje in izziv.

6. Zaupajte nam kaj zabavnih, nepričakovanih, pretresljivih ... dogodkov, ki so se vam zgodili v času urejanja GEOmixa.

Prva izdaja je bila zagotovo malo kaotična, še posebej zato, ker sem takrat povsem na novo vzpostavljala uredniški odbor (lektorja, grafičnega oblikovalca). Nekako se mi je zdelo, da sama nimam oz. nisem imela vsega tega znanja, da pa vsaka revija to nujno potrebuje. Če se pravilno spomnim, sem bila takrat sočasno predstavnica enega od domov v Rožni dolini, kjer smo bili ena luštna družčina. Tako mi je kolegico slavistko Karmen Šemrl uspelo prepričati, da je postala lektorica GEOmixa, Primoža Brankoviča pa navdušila, da je postal grafični oblikovalec. Kasneje sem odkrila, da geograf Marko Premelč riše zelo dobre karikature in jih je moral kar nekaj narisati za GEOmix. :-)

Spominjam se nabiranja idej, katere teme bi lahko vključili v GEOmix, da bi bilo za bralce zanimivo. Spominjam se prebiranja prejetih prispevkov in potem sortiranja – kam naj katera zadeva paše (takrat sem si že približno izdelala sliko v glavi, kako naj bi revija izgledala). Spominjam se iskanja kreativnih rešitev pri oblikovanju revije, da bi ta bila dovolj zračna in s tem privlačna za branje (postavitve slik, karikatur, različnih vsebinskih poudarkov, udarnih naslovov ipd.).

Po spominu Primoža Brankoviča, s katerim sem ob pisanju teh odgovorov po dolgem času kontaktirala, je imela revija takrat tehnične omejitve: število strani, nič ni smelo v »živ rob« (fotografije ali grafike čisto do roba strani), revija je bila črno-bela in v zelo grobem rastru, nekaj takega kot stari časopisi. Mislim, da sva s Primožem eno številko spravila skupaj v 2–3 dneh. To so bili zabavni časi, še posebej zato, ker smo stanovali v istem bloku in je potem še kdo od sostanovalcev pripomogel k dobri atmosferi.

7. Koliko časa vam je vzelo ustvarjanje ene revije? Ste stvari urejali sproti in pravočasno ali lovili zadnje trenutke pred rokom za izdajo?

Z vsako naslednjo številko je bilo upravljanje časa bolj predvidljivo, a mislim, da je bila vsaka številka izdana tik pred zdajci. To je bilo povezano tudi s tem, da urednikovanje ni bila edina zadolžitev, ki sem jih imela poleg rednega študija. Se pa spomnim zadovoljstva, ko sem sveže natisnjene GEOmixe lahko razdelila na oddelku in kako so se ga kolegi razveselili in radi prebirali, še posebej, če je bilo v njem kaj novega ali posebno zanimivega.

8. S katerimi težavami ste se ukvarjali v času svojega urednikovanja?

Izdaja prve številke je bila tehnološki izziv. S Primožem B. sva vse lepo postavila in shranila v pdf-obliki za tisk. Ko je Primož odnesel nekaj disket (op.: ja, takrat so bile še diskete in zaradi obsega je bila revija shranjena na več disketah! :-)) v tiskarno, se je izkazalo, da želi tiskarna sprintan original na formatu A4, ker je bilo to cenovno sprejemljivejše. Primož je celo noč tiskal pole na izredno počasnem inkjet tiskalniku in šele na koncu ugotovil, da so vse pole zaradi neke

tehnične nekompatibilnosti neuporabne. Zadevo smo potem rešili tako, da je Primož časopis natisnil v tiskarni na ustrezni opremi, ki je bila takrat študentom nedosegljiva.

9. Menite, da ste zaradi GEOmixa postali bolj aktivni v DMGS?

Ne vem, mogoče je bilo ravno obratno. :-)

10. V katerem letniku študija ste postali urednica revije?

Nekje na sredi študija.

Dodatno vprašanje za vse: Opišite se v nekaj povedih (kaj počnete danes, je vaša zaposlitev povezana z geografijo in/ali GEOmixom ipd.).

Po zaključenem študiju geografije in francoskega jezika sem opravila podiplomski študij na "College of Europe" v povezavi s pravom, ekonomijo in politologijo EU. Kot štipendistka vlade RS sem se potem zaposlila na takratnem SVREZ – Službi vlade za EU-zadeve in bila kmalu po opravljenem pripravništvu premeščena na Stalno Predstavništvo RS pri EU v Bruselj. Tam sem med slovenskim predsedovanjem Svetu EU spremljala zakonodajno delo Evropskega parlamenta, potem pa zunanjepolitične vsebine. Potem sem bila na razpisu EEAS – Evropske službe za zunanje zadeve – izbrana za svetovalca za institucionalne odnose, kjer sem bila med drugim pristojna za pripravo internega EEAS-priročnika o izpolnjevanju obveznosti Visoke predstavnice za zunanjo politiko do Evropskega Parlamenta, ko se pogajajo mednarodni sporazumi s tretjimi državami. Po zaključenem štiriletnem mandatu sem bila dve leti nacionalna predstavnica v delovni skupini Sveta EU COEST, kjer sem zagovarjala interese RS do držav vzhodnega partnerstva, Srednje Azije in Rusije. Avgusta letos sem se vrnila v notranjo službo na Ministrstvo za zunanje zadeve, kjer sem vodja Sektorja za Vzhodno Evropo, Južni Kavkaz, Srednjo Azijo in Arktiko.

Kar zadeva povezanost sedanje zaposlitve z geografijo ali GEOmix-om – težko rečem. Pri svojem delu sem povezana bolj z geopolitičnimi vsebinami, so pa bila vsa priučena znanja, tako na predavanjih kot pri urejanju GEOmix-a,

kasneje v življenju zelo koristna. Je pa res, da trenutno pripravljam neke vrste "template opomnika". Od kolegov namreč dobim gradiva, ki se po vsebinski in vizualni plati razlikujejo, zato skupaj s kolegi v sektorju pripravljamo neke vrste okostje, da bodo imeli vsi enotno izhodišče za pripravo gradiv. Mogoče je to malo povezano z nekdanjim urednikovanjem GEOMix-a. :-)

INTERVJU Z BIVŠIMI UREDNIKI: ANJA SKUBIC (rojena Frišek)

(dec. 2006 – maj 2008)

1. Kako ste prišli na funkcijo urednice? Kaj vas je pritegnilo? Ste odločitev kdaj obžalovali?
Glede na to da sem bila že članica uredniškega odbora in sem študirala dvopredmetno geografijo v povezavi z novinarstvom na FDV-ju, je bilo to, da postanem urednica, skoraj neizbežno. Kot članica uredniškega odbora sem občudovala svojo predhodnico, Kristino, potem pa sem ob pomoči Sabine, ki je bila moja namestnica, zbrala pogum in naredila odločilni korak. Dela

je bilo malo več, a svoje odločitve nisem nikoli obžalovala.

2. V času vašega urednikovanja ste uvedli sredico, kako ste se odločili zanjo? Se mogoče spomnite, kako ste izbrali temo prve sredice?

V času urednikovanja smo uvedli sredico in barvno naslovnico. Ideja za sredico se je kar sama nekako pojavila med članicami uredniškega odbora, saj se je vsako leto izkazalo, da je prispevkov na določeno temo več kot drugih. Ker nismo vedele, kam bi jih uvrstile pod druge rubrike, smo se odločile za novo rubriko. Izkazalo se je, da je tematsko obarvan GEOMix bolj privlačen tudi za študente, ki imajo tako določeno tematiko pokrito z aktualnimi prispevki v eni reviji.

3. V katerem letniku študija ste postali urednica revije?

Ravno prav, v tretjem letniku.

4. Kako ste izbrali svoj uredniški odbor?

Začele smo punce, ki smo bile skupaj že prej v uredniškem odboru in tudi prijateljice med seboj. Potem pa se je vsako leto uredniškemu odboru pridružila kakšna mlajša članica, ki je nadaljevala našo pot. Spomnim se, da smo enkrat naredile tudi »reklamo« za zbiranje novih članic – zmiksaj se! GEOMix nas je združeval in povezoval. V času študija sva se močno povezali s Sabino, čeprav naju je potem pot odpeljala po svoje.

5. Menite, da ste zaradi GEOMixa postali aktivnejši v DMGS? Kako so profesorji v času vašega urednikovanja podpirali GEOMix in aktivnost v DMGS-ju?

Jaz osebno v DMGS-ju na drugih področjih razen pri GEOMixu nisem bila tako aktivna, saj sem morala povezovati dva faksa in še svojo drugo ljubezen, glasbo. Vsekakor so nas profesorji podpirali in se vključevali s svojimi prispevki. Ne bom pozabila nekega profesorja, ki mi je rekel, da ga, ko dobi nov izvod GEOMixa, najprej prelista in prebere, ali je kakšna njegova zanimiva izjava notri.

6. Se je zaradi GEOMixa spremenilo vaše razmerje do profesorjev? Če se je, kako?

Čeprav takrat tega nisem tako jemala, mislim, da nas je takratni GEOMix s profesorji tesneje povezal, saj smo skupaj delovali k istemu cilju – izidu nove številke glasila. Vsekakor sem s profesorji stopila v stik tudi zunaj okvirov predavanj in jih prosila za pomoč pri prispevkih. Vedno sem dobila pozitivni odziv, in mislim, da so bili ponosni na nas, kajti izdati dve številki študentskega časopisa na tako kakovostni ravni seveda ni mačji kašelj.

7. Je bilo težko pripraviti študente k pisanju prispevkov?

Ne spomnim se, da bi imela večje težave. Zagotovo pa so potrebovali spodbudo in predvsem opozarjanje na zadnji rok. To pa se po mojem ni nič spremenilo. Študentje imajo ponavadi vedno dobre ideje za prispevek, vedno lovijo zadnje roke ali še malo čez, tebe pa že čaka lektor, oblikovalec, tisk in datum izida glasila. Nedokončana zgodba.

8. Na kakšen način ste oglaševali GEOMix?

Predvsem osebno in s plakati. Dober glas še vedno seže v deveto vas, najdlje.

9. Imate danes kakšno idejo, ki si zanjo želite, da bi jo uvedli v GEOMixu, ko ste bila še urednica?

V bistvu ne. Ko sem »svoje« GEOMixe danes po dolgem času ponovno prelistala, sem ugotovila, da jih sedaj gledam na drugačen, zrelejši način, vendar sem ponosna na naše takratno delo, ki je bilo kakovostno. Vsak prispevek, vsaka slika, vsaka beseda je bila v GEOMix vključena z namenom in je bralcu nekaj sporočala. Glede na to da so bili to moji prvi stiki z mediji, smo delali dobro. Predvsem pa se skozi moje uvodnike še danes čuti osebna nota in naša medsebojna povezanost.

10. Zaupajte nam razlog, zakaj je dobro biti v uredniškem odboru GEOMixa.

S sodelovanjem v uredniškem odboru GEOMixa pridobiš pomembne življenjske izkušnje, ki ti bodo vedno prišle prav – ustvarjalnost, timsko sodelovanje, inovativnost, vestnost in iznajdljivost, ko ti voda že močno teče v grlo.

Dodatno vprašanje za vse: Opišite se v nekaj stavkih (kaj počnete danes, je vaša zaposlitev povezana z geografijo in/ali GEOMixom ipd.).

Po kratkotrajnem delu v medijih sem po prekvalifikaciji na Pedagoški fakulteti v Ljubljani postala dipl. vzgojiteljica in se zaposlila v vrtcu. Trenutno svoje geografsko znanje prenašam na najmlajše, ki ga z vsemi svojimi čutili srkajo vase. Vsekakor se moja geografska duša vsak dan krepi, a na drugačen način. Izkušnje z GEOMixom uspešno nadgrajujem, saj sem že peto leto odgovorna urednica Prvih korakov, glasila VVZ Kekec Grosuplje, ki je namenjeno predvsem zaposlenim, vzgojiteljski stroki in staršem otrok. Tudi glasba ni ostala pozabljena, saj vodim svoj Otroški pevski zbor Pevčki. Prepričana sem, da me bo geografija nekako spremljala še naprej, vsekakor pa spomin na študentska leta, tudi zaradi GEOMixa, ostaja nepozaben.

INTERVJU Z BIVŠIMI UREDNIKI: BORUT STOJILKOVIĆ

(dec. 2012–maj 2014)

Med obiskom krone inkovske države

1. Je bilo težko pripraviti študente do pisanja prispevkov?

Pozdravljeni, bralci GEOmix-a.

Od decembra 2012 do maja 2014 se je v izdajah društvene publikacije zvrstilo veliko odličnih člankov in z nami sodelovalo mnogo motiviranih avtorjev – študentov in zunanjih strokovnjakov. V uredniškem odboru smo bili vedno veseli samoiniciativnosti in prispevkov ali pobud, ki so prišle do nas. Bodisi za strokovno sredico bodisi za druge sestavne dele GEOmix-a je bilo vedno dovolj kakovostnih člankov, da s tem ni bilo težav. V tistem obdobju so bili člani društva zelo dejavni na različnih področjih in pri vsaki dejavnosti smo promovirali tudi povzetek posamezne dejavnosti za našo revijo. Tako je slednja rastla in nastajala.

2. Ste v času svojega urednikovanja uvedli kakšno novo rubriko?

V tistem obdobju popolnoma novih rubrik nismo uvajali, smo pa določene rubrike ali dele GEOmix-a dodali priložnostno, če so za te prišli prispevki ali kakšne druge zanimivosti ali novičke. V tistem obdobju smo posodobili, nadgradili in dodelali stilsko podobo revije, se trudili utrditi stalnost in relevantnost določenih rubrik (na primer intervjuja), kar se oboje uporablja še danes.

3. Na kakšen način ste propagirali GEOmix?

GEOmix smo propagirali na klasične načine z obvestili o izidu, izidi na datume drugih geografsko obarvanih dogodkov, kot je denimo geografska prednovoletna čajanka, z obvestili po različnih mailing listah, s sodelovanjem z Ljubljanskim geografskim društvom, katerega člani so prav tako prejeli našo publikacijo ...

4. Ste v času svojega urednikovanja bistveno spremenili revijo ali ste ostali pri obliki prejšnjih uredništev?

Pomemben mejnik tistega obdobja je objava barvne spletne različice revije na portalu Weebly, da je GEOmix dosegel kar največji krog bralcev. V posebno pomoč in podporo je bil naš tehnični urednik Miha, ki je portal tudi vzdrževal.

5. Ali ste GEOmix kdaj priporočili tudi svojim

negeografskim kolegom?

GEOmix najbolj kroži med študenti geografije (žal večinoma zgolj ljubljanske univerze) in ravno tukaj vidim potencial za povezovanje s kolegi iz primorskih in štajerskih krajev. Po reviji z veseljem posegajo prav tako drugi geografi, kroži pa tudi širše – še posebej odmevna je bila številka z intervjujem vikarja Opus Dei, saj smo prejeli kar precej zanimivih komentarjev na objavljen intervju od negeografov.

6. Menite, da je GEOmix kakovostna revija DMGS, ali bi jo izboljšali (bolj strokovna, bolj zabavna ...)?

Revija je vsekakor kakovostna, vanjo mnogi vlagajo veliko truda, je pa vedno povsod prostor za izboljšave. Bolj kot izboljšave pa se mi zdi pomembno vzdrževanje kakovosti – lektoriranja, recenziranja strokovnih prispevkov, izbora aktualnih tematik za sredico, kartografije (tako pri strokovnih člankih kot pri potopisih in drugod) in izbora kakovostnih fotografij.

7. Na kakšen način ste izbirali temo sredice?

Teme sredice so bile v našem obdobju zasnovane glede na trenutne geografske dogodke in glede na pojavljanje tem v preteklih številkah. V prvi številki smo obravnavali verovanja in religije, saj je do tistega časa nastalo precej kakovostnih nalog s področja kulturne in socialne geografije na to temo; v drugi številki smo se ob obisku prof. Michaela Woodsa na FF odločili za obravnavo podeželja v geografski perspektivi; nato je GEOmix zapustil najstniška leta in praznoval 20. rojstni dan, sredico pa smo posvetili Sloveniji. Zadnjo številko pa smo namenili didaktiki geografije, ki je izjemno pomembna geografska disciplina, vendar pogosto zapostavljena.

8. Spremljate delo GEOmixa tudi danes, ko niste več urednik?

Vsekakor rad posežem po reviji, ki sem jo z veseljem soustvarjal, priložnostno ali ob povabilu pa še danes napišem kakšen prispevek zanjo. Ob izidu jo vedno prelistam in preberem izbrane dele.

9. Menite, da je GEOmix kaj prispeval k vašemu

študiju?

Urjenje v pisanju prispevkov in učenje strpnosti in popravljanja v fazi objavljavanja koristi vsakemu, ki se tega loti. Zato je tovrstna revija odličen trening za bodoče objavljane v drugih publikacijah, pri pisanju zaključnih del ali pa kot možnost za objavo svojih dognanj iz študijskih raziskav. Zaradi tega velja tovrstno študentsko objavljavanje spodbujati in podpirati, saj od tega profitiramo vsi – tako pisci kot bralci.

10. Imate kakšen nasvet za zdajšnji uredniški odbor?

Zdajšnjemu uredniškemu odboru bi rad čestital, da tako dobro in premišljeno nadaljuje delo predhodnikov. Nasvet, ki bi ga imel izhajajoč iz lastnih izkušenj, pa je, da bo, ko bo nastopil čas predaje štafete mlajši nadebudni generaciji, tem kolegom stal ob strani in jih usmerjal, saj so pretekle izkušnje in usmeritve v teh vlogah neprecenljive.

Prav tako bi na tem mestu rad poudaril, kako pomembni so različni člani odbora – od tehničnega urednika, kartografa, lektorjev, urednikov in drugih – ter se ob tej priložnosti zahvalil "svojemu" uredniškemu odboru, ki je gojil to skupno stvaritev v vseh obdobjih njenega nastajanja. Brez vas nobena od štirih izdanih števil ne bi bila takšna, kot je bila.

Dodatno vprašanje za vse: Opišite se v nekaj povedih (kaj počnete danes, je vaša zaposlitev povezana z geografijo in/ali GEOmixom ipd.).

Po koncu študija sem delal kot učitelj geografije in angleščine, danes pa sem zaposlen na Zavodu RS za šolstvo kot višji svetovalec za področje geografije; tako s stroko ostajam v tesnem stiku, poseben poudarek pri tem pa ima didaktika geografije, ki omogoča prenos strokovnih in znanstvenih dognanj na različne ravni pedagoške vertikale. Kljub temu moja študijska pot še ni končana, saj se še ukvarjam z disertacijo. Prostočasne dejavnosti pa ostajajo iste kot nekoč: pokrajinska fotografija, hribi, strokovno raziskovanje in uživanje v leposlovju ter, kot pri drugih geografih, odkrivanje znanih in manj znanih kotičkov domovine in sveta. Za zaključek naj ustvarjalcem GEOmix-a zaželim

veliko idej in energije pri njenem ustvarjanju, njegovim bralcem pa mnogo prijetnih uric ob branju. In za konec: vse najboljše, GEOmix, ter še na mnoga leta!

INTERVJU Z BIVŠIMI UREDNIKI: PETER POLJŠAK KLAUS

(dec. 2016–maj 2018)

Peter Poljšak Klaus (Šentrupert 2016)

1. S katerimi težavami ste se ukvarjali v času svojega urednikovanja? Je bilo funkcijo urednika težko prevzeti?

Z večnim pomanjkanjem prispevkov in vztrajno časovno stisko. Prevzeti je ni bilo težko, izvajati pa toliko teže.

2. Kako pogosto ste imeli sestanke z uredniškim odborom?

Morda enkrat na mesec, večino dela smo opravili po raznih elektronskih komunikacijah.

3. Ste GEOmix poznali že pred prihodom na fakulteto ali ste se z njim spoznali v času študija?

V času študija.

4. Koliko časa vam je vzelo ustvarjanje ene revije? Ste stvari urejali sproti in pravočasno ali ste lovili zadnje trenutke pred rokom za izdajo? Nekaj mesecev, tako zgoščeno je to približno

en mesec. Trudili smo se biti zgodnji, a smo na koncu vedno lovili zadnje trenutke (in jih kdaj tudi zamudili ...).

5. Menite, da branje GEOMixa dobro vpliva na bralce, njihov študij in njihovo nadaljnjo karierno pot?

Res ne bi vedel, upam pa, da jih ne spravlja v slabo voljo.

6. Zaupajte nam razlog, zakaj je dobro biti v uredniškem odboru GEOMixa.

Najboljše strokovne članke sezone prebereš prvi.

7. Imate danes kakšno idejo, ki si zanjo želite, da bi jo uvedli v GEOMixu, ko ste bili še urednik?

Malo več zabavne vsebine, ki je sicer že prisotna, a večinoma v zelo majhnem obsegu.

8. Ste bili dvopredmetni ali enopredmetni študent? V katerem letniku študija ste postali urednik revije?

Začel sem dvopredmetno (geografija in zgodovina), na drugi stopnji sem nadaljeval enopredmetno geografijo. Urednik sem postal v 2. letniku 2. stopnje.

9. Menite, da je GEOMix kakovostna revija, ali bi jo izboljšali (bolj strokovna, bolj zabavna ...)?

GEOMix je kakovostna revija, vedno pa je prostor za izboljšave; v obe navedeni smeri.

10. Na kakšen način ste izbirali temo sredice?

Običajno smo se v uredniškem odboru pomenili o aktualnih temah in izbrali tisto, ki se nam je zdela najprimernejša in najbolj plodovita za pisce. Prvo temo (turizem) sem izbral zato, ker je tisto leto Slovenija postala zelena destinacija.

Dodatno vprašanje za vse: Opišite se v nekaj povedih (kaj počnete danes, je vaša zaposlitev povezana z geografijo in/ali GEOMixom ipd.).

Danes sem zaposlen v podjetju Realis, d. o. o., in delam z GIS na sistemu PISO, kar je dovolj blizu geografiji in v veliki meri posledica študija na Oddelku za geografijo.

SPOMINI STARIH GEOMIXOV

O
d
m
v
i

svoje - razširijo po Sloveniji.

Scena 3: *Notranjska. Starši: "Take profesorje da imate. Fej in fuj".*

Scena 4: *Informacija dospje v Moskvo in Washington. Od tam poroma k protagonistu.*

Scena 5: *Protagonist beži. Iščo azil. Nova Zelandija. Nova epizoda.*

Gornje bi lahko bilo res. Študentom, ki na TV gledajo "Prijatelje" in v kinodvoranah "Prebujeno ven", se navdušujejo nad intrigami v nadaljevanjih, filmih in realnosti doma in po svetu, bi lahko pripisali gornje. Kot GEOMIX TV scenarij: odlično! Kot resnica - glej Plaval! Lani sem bil avtor tega zapisa - (odsotni) protagonist v gornjem scenariju - imenovan (tudi po zaslugi odlične ocene študentov!) v najvišji akademski naziv - rednega profesorja in prejel najvišjo nagrado, ki jo podeljuje fakulteta - zlato plaketo. Hvala vam, študenti! Hvala! Obrekovanja, sumničavost in ustvarjena klima nezapiranja me je zato tembol presenetila in razalostila.

HELP

Poleg neakademkega načina učenja vnašajo študentje v zadnjih letih na univerzo tudi malo-mečansko miselnost (zavist, "gangovstvo", postavljanje, traumatičnost, ...) in srednješkolsko organiziranost. Na eno stran se postavljajo kot dijaki (študentje) in računajo na moč in pritiske, ki jih omogoča njih število. Na drugo stran pa postavljajo

učitelja, ki mu prednostno pripisujejo vlogo preverjalca znanja. Ki izkazuje svojo moč v številkah od 1-5 (in malo manj pri 6-10). Izterjevalec dolgov. In ne kolega, ki pomaga v stiski. Videnje policaja. Slovensko. Profesor - tvoj prijatelj, zaveznik, dobitnik in pomočnik? Dajte no, dajte! Menijo študentje. Slovenski. V povprečju. Izjeme potrjujejo pravilo.

Študentje vedno pogosteje enačijo študij izključno z izpitom. Če se na izpitu kaj zalomi, najprej nastopi depresija. Globoka. Nato upanje. Gotovo bomo

Če se na izpitu kaj zalomi, najprej nastopi depresija.

pisali še enkrat, saj nas je več kot polovica padla. Kot v srednji šoli. Nato protest. Skladno s pravili: najprej preverba preverbe profesorja. Pogled v testno polo. Aha, 46 %. Upanje. Še so šanse. Za pozitivno. Za 51%. Balkanska tržnica! Ali ni ta odgovor popoln? Einsteinovski. Pa samo točka. To je krivica. Kaj, da ni popoln? ... Aha, da, ja, aha ... Res, veliko zahtevate. Preveč. Dve knjigi. Zapiske. Vaje. Pa celih 14 dni sem študiral. Imate me na piki. (Zaj... me/nas). Pa samo 60 minut časa smo imeli. Pa dvoumna vprašanja so bila. Pritožili se bom ... Pritožili se bom. Predstojniku. Na Svet. Dekanu. Ministru. Predsedniku ... (In so se.)

YELLOW SUBMARINE

Vse gornje že doživeto.

Poden. Kako brezvezno. Nevredno intelektualca. (Pričakovano po srednješkolski izobrazbi.) Za šestico! In ne za iz devetke na deseterko. Kar bi podprl. Z obema rokama. Dal. Z lahko pristal. Ob ustreznih dokazilih. Res, ne sodim med tiste profesorje, pri katerih študentje opravijo izpit med vožnjo z dvigalom iz pritličja v peto nadstropje Filozofske fakultete. (Vem, naši lifti so počasni!) Obenem pa ne sodim med tiste profesorje, ki bi jih negodovanje študentov - izraženo z njih maso/številom - naredilo pohlevnega, prestrašena. Spratujem pa se, zakaj je tako, kot je. Kaj je narobe z mojim predavanjem, izpiti in ocenami? Zakaj so bile lanskoletne ocene pri mojih izpizih v povprečju izražene le z "db (7,4)" (upoštevaje le pozitivne)?! V katerem segmentu pedagoške dela sem ga polomil? Zakaj nisem deloval promotivno? Za geografijo.

Sprašujem se tudi, zakaj sedanje generacije študentov protestirajo v glavnem le zaradi (načina/težavnosti) izpizov ali (obstoja/neobstoja) prehrambenih bonov. Ne zgodi pa se, razen pri meni (kjer sem študente na to napeljal, z navedbo primerov iz ZDA), da bi študentje protestirali zaradi izpiza pedagoških ur (in zahtevali povrniti denar), neskladja študijskega programa z realno izvedbo letnega ali ker FF nima menze ... ali ker se po svetu kratijo človekove pravice, suverenosti države ... itd. Se denimo pritožili, ker se usmeritveni predmeti v popolnosti ne izvajajo (ni

GEOMIX, april 2000

RUBRIKA ODDELKA ZA GEOGRAFIJO V MARIBORU

31

1. LETNIK	PREDMET	ŠTEVILO UR									
		zimski semester					poletni semester				
		PR	SE	SV	TE	PR	SE	SV	TE	KT	
1.	Uvod v metodologijo znanstveno-raziskovalnega dela	15	15			15	15				
2.	Pedagogika	15	15			15	15			3 (6)	
3.	Uvod v geografijo	45	35	5						3 (6)	
4.	Geomorfologija in klimatologija	40	15	5		40	10	10		3,5	
5.	Hidrografija					30	15	5		12	
6.	Geografija prebivalstva					40	15	5		5	
										6	

2. LETNIK	PREDMET	ŠTEVILO UR									
		zimski semester					poletni semester				
		PR	SE	SV	TE	PR	SE	SV	TE	LV	KT
1.	Psihologija	30	15			30	15				4,5 (9)
2.	Didaktika	30	15			30	15				4,5 (9)
3.	Multimedija					15				15	1,5 (3)
4.	Pedogeografija in biogeografija	40	10	10							6
5.	Ekonomska geografija					50	15	10			7,5
6.	Regionalna geografija Evrope					50	15	10			7,5
7.	Navtične metode - statistika		10								4,5

3. LETNIK	PREDMET	ŠTEVILO UR									
		zimski semester					poletni semester				
		PR	SE	SV	TE	PR	SE	SV	TE	KT	
1.	Multimedija	15				15				1,5 (3)	
2.	Geografija turizma, prometa	45	10	5		45	10	5		12	
3.	Regionalna geografija Afrike in Azije	50	25							7,5	
4.	Regionalna geografija Amerike in Avstralije					50	10			6,0	
5.	Didaktika geografije I	20	15							10	
6.	Geografski seminar					20				1,5	
	Prosta izbira									4,5	

4. LETNIK	PREDMET	ŠTEVILO UR									
		zimski semester					poletni semester				
		PR	SE	SV	TE	PR	SE	SV	TE	KT	
1.	Regionalna geografija Slovenije	45	15			50	20	15	20	10,5	
2.	Geografija mest	45	10							12	
3.	Ekološka geografija			5		30	5	5		4,5	
4.	Geografija podnebja	30	10	5						5,0	
5.	Didaktika geografije II	20	20	5		20	40			10	
	Prosta izbira									10	

SKUPAJ 1. LETNIK	Število ur					Skupaj				
	PR	SE	SV	TE	LV	Število ur	KT			
195	30	120	30			375	37,5			

SKUPAJ 2. LETNIK	250		80	30	10	375	37,5
SKUPAJ 3. LETNIK	245	15	110	15		385	38,5
SKUPAJ 4. LETNIK	195	35	110	35		395	39,5

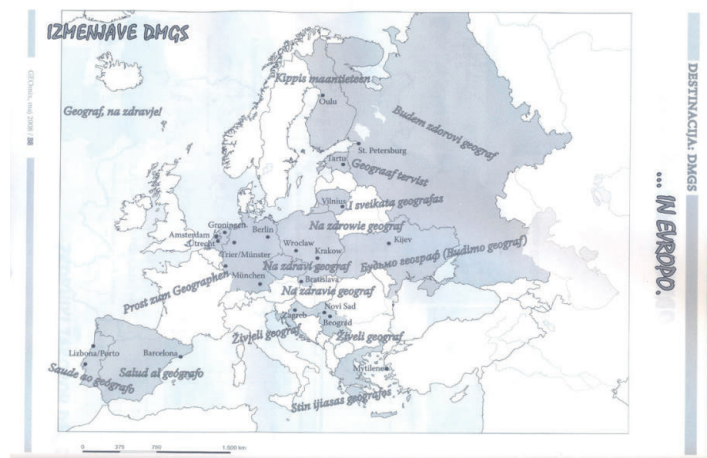
koncu izkazali 30 kreditnih točk. Druga težava pa je ta, da nimamo dovolj izbirnih predmetov, ki bi jih ponudili v nabor izbirnih predmetov, zato se pogosto zgodi, da so vsi predmeti obvezni ali sta izbirna le dva ali trije. No, to pa že ni pravi kreditni študij, bodo pomislili moberitni tuji študentje, ki bi se odločili na slovenski univerzi poslušati kakšen izbirni predmet. V prispevku predstavljam trenutno veljavni predmetnik Oddelka za

geografijo Pedagoške fakultete v Mariboru ter ovrednotenje predmetov s kreditnimi točkami. Še vedno se oblikujejo različna stališča, katere kreditne točke uporabiti, ali KT, torej kreditne točke, ki so le računski prikaz števila ur, saj se število ur le deli z 10, ali ECTS - evropsko primerljive kreditne točke, ki kažejo dejansko težo predmeta. Prihodnji predmetnik za nakazuje v uvodu pojasnjen problem, to je, da obstoječi predmetniki niso prilago-

jeni preračunu v KT. Morda bi bilo porabljene manj časa in bi bolj produktivno prišli do kreditnih točk, če bi geografske predmetnike oblikovali povsem na novo. Žal se, da je po več desetletjih že čas za tovrstne spremembe, ki bodo koristne le, če si jih bodo želeli tako študentje kot profesorji in asistenti.

Predstojnica Oddelka za geografijo
izr. prof. dr. Ana VOVK KORŽE

GEOMIX, 2002

POGLEJ NAZAJ

GEOmix v številkah ali tudi GEOmix ne more brez kvantitativnih metod	
Kdaj je izšla prva številka?	maj 1994
Koliko števil smo izdali?	19 (vključno z zadnjo številko)
Koliko izvodov smo natisnili?	4210 + št. izvodov prvega GEOmixa
Koliko strani bi imel GEOmix, če bi vse številke zvezali skupaj?	668 (brez zadnje številke)
Koliko strani v povprečju bi imel en GEOmix?	37,1 (brez zadnje številke)
Koliko različnih avtorjev je napisalo članke?	181 (vključno z zadnjo številko)
Kdo so zvezde stalnice GEOmixa – prispevali članke v največ števil?	Nataša Ravbar (10), Martina Pečnik (10), Primož Pipan (9), Staša Mesec (9) in Igor Malý (8)
Koliko urednikov je zamenjalo stolčke?	5
Koliko tiskarjev smo zamenjali?	6
Koliko oblikovalcev je izgubljalo živce?	11
Koliko se jih je bojevalo s slovničnimi napakami?	3 - tiskarski škratje

retzaGEOmix, maj 2004

DESTINACIJA: DMGS

KOLEKCIJA DMGS

Logotipi na majicah Društva mladih geografov Slovenije ter društvenih projektov.

GEOmix, maj 2006 / 66

26 GEO - HOROR - SKOP

OVEN
Ne rini z glavo skozi zid, saj se ti lahko maščuje. Premisli katera predavanja boš obiskoval in katera ne, na vsak način pa ne vsch, saj te lahko zasvojijo.
Srečni kamen je kremenov konglomerat, podnebeje pa subarktično.

BIK
Živš v svetu kulminacij sonca te čini. To ne pomeni nič dobrega. Lahko te retijo le vznemirljiva predavanja prof. Paka. Na nočno omarico si postavi koček kakšne breče, uživaj pa zmerno toplo - podnebeje.

DVOJČKA
Tvoja desna polovica bi rada na predavanje, leva pa v McFaksi. Seveda veš, da boš izbral McFaksi, na predavanje graš lahko kasneje. Tvoj kamen je gnajš, podnebeje pa celinsko.

RAK
Zadnji dnevi so te zelo utrudili. Privoči si počitek in preberi knjigo: "Vpliv morskih členonožcev na mikroklimo". Pomagala ti bo prebroditi tvoje slabo stanje. Kamen si izberi sam in pazi na oseko, ki včasih zajame geografski oddelek.

LEV
Kot drugje, si tudi tu kralj, kralj geografov. Pazi le, da ne zaides na tanek led pri kakšnem profesorju, ki je tudi lev. Rjavolaska bo čakala pod kipom Antona Melika. Srečni kamen je glinasti skrilavec, podnebeje pa semiarično.

DEVICA
Pridno obiskuj predavanja prof. Radinje, saj bo tja prišel skriven znak iz onostranstva. Če pa ne, predavanja ti itak ne morejo škoditi. In slednjič: varuj se oceanskega podnebeja in pečenjakov.

GEO - HOROR - SKOP 27

TEHTAČA
Vem da tehtaš: Krevs ali Ogrin, Ogrim ali Krevs. Odloči se za oba (večja tudi za moške) pazi le, da ne ostaneš praznih rok, kot se rado zgodi v takih primerih. Na predavanjih iz Specialne didaktike lahko še kdaj spiš. Srečni kamen je dolomitiziran apnenec.

ŠKORPIJON
Plaziš se po tleh oddelka. Dvigni že vendar glavo in povej kaj misliš. Odleglo ti bo in vsem okoli tebe. Pri reliefu Savinjske doline te bo čakalo presenečenje. Izogibaj se premočne insolacije.

STRELEC
Tvoje puščice sicer še švigajo po oddelku, a dolgo ne bodo. Matematična geografija zna biti včasih zoprna zadeva, zato pazi na to. Ob solsticiju se bo morda obrnilo na bolje, samo izogibaj se raznih granitov.

KOZOROČ
V Logarski dolini se je včeraj sprožil kamniti plaz. Toje slab znak za kozorože. Posvetuj se s prof. Kunaverjem o tem in počakaj kaj bo.. Srečni kamen je andezit, podnebeje pa gorsko.

VODNAR
Tvoje počutje je odvisno od temperature vode, ki jo spuščajo iz JE Krško. Pridno obiskuj Varstvo okolja in redno hodi na sestanke Mestnega Vodovoda. Opazuj gladino počtalnice na Ljubljanskem polju.

REB
Dokaj varno pluješ med črnimi v obliki profsorskih kabinetov. Zaidne plimovanje je sicer to varnost malo zamajalo, zato se posvetuj z prof. Vrižerjem o ekonomski smiselosti uvajanja plimskih elektraren. Tvoj kamen je prodnik, obraščen z algami.

VEDEŽUJE IN PREROKUJE: **ASTRADANVICUS NEXCUS CRUS**

SREDICA

razpisne dokumentacije. Pri sponzorjih in donatorjih lahko organizatorji zaprosijo tudi za materialne dobrine, v obliki hrane ali uporabnih predmetov. Skupni odhodki se po navadi gibljejo med 4000 € in 7000 €, odvisno od nastanitve in oblike zbornika, in predstavljajo le najmanjši stroški: bivanje, prehrano, izdajo zbornika, stroške prevoza in ostali material (papir, konvolute, pošilne storitve ...).

Ko so temeljni kamni postavljeni, lahko organizatorji začnejo promovirati tabor in pozivati zainteresirane k prijavi – prijave naj bodo odprte dovolj časa. Če je potrebno (v primeru premalo prijav ali primanjkljaja dobrih generacij) naj organizatorji opravijo nekaj predstavitev tabora po letnikih, saj je dovolj številna in raznovrstna (študentje od prvega letnika do absoventov) populacija zaželena za kakovostnejšo izvedbo tabora. Kmalu po zbiranju prijav, organizatorjem priporočam sestanki s prijavitelji – namenjen naj bo predstavitvi pataka tabora in ostalih podrobnosti. Prijavitelje je potrebno seznaniti tudi z nosilci strokovnih članov, pravili prevzemanja naslovov ter pisanjem strokovnih besedil. Organizatorji naj poleg naslovov članov tudi opredelijo vsebine članov, da pripravijo naporetne poročila, oblikovne lastnosti besedila, način in datume oddaje dokumentov.

Tisk tabora je zaželeno, da ob večerih poteka družabni program, preko katerega se udeleženci spoznavajo, hitri pa skozi igre organizatorji prejemajo informacije in mnenja udeležencev, ki bodo organizatorjem služile pri končnem ovrednotenju projekta. Mesečne evalvacije, evalvacije udeležencev tabora in sodelavcev pri projektu bodo organizatorjem služile pri končni evalvaciji, pisanju delnih poročil za razpis, na katerih so uspehi, in bodo pomembni viri informacij naslednjim organizacijskim ekipam. Prav tako, pa organizatorjem priporočam dosledno pisanje zapisnikov sestankov.

Zadnji dan izvedbe tabora poteka javna predstavitev rezultatov in ugotovitev raziskovalnih delavcev. Na predstavitev je potrebno povabiti vse, ki so kakorkoli omogočili ali pripomogli k izvedbi tabora ter lokalno prebivalstvo in medije. Organizatorji naj ne pozabijo na pozdravne nagovore gostujočih.

Po zaključku tabora sledi recenziranje in lektoriranje strokovnih članov – organizatorji naj pravočasno pošljejo ustrezna recenziranja in lektorja. Oblikovanje zbornika predstavlja dolgaen strošek, zato pripravljati, da se eden od organizatorjev nauči uporabljati enega izmed zložitvenih programov in oblikuje zbornik. Pred tiskom knjige je potrebno predvideti naklado in pri Narodni univerzitetni knjižnici pridobiti ustrezne katalogske zapise.

Zgornji recept je le del vsega, kar čaka bodoče organizatorje, pri tem pa naj upoštevajo, da so vedno zaželeni nove ideje in inovativnost organizatorjev, če te pripravljajo k še kakovostnejši izvedbi tabora.

Avtor recepta: Tamara Klar
tamara.klar@gmail.com

5. recept (ali sladica) GEOmix – glasilo Društva mladih geografov Slovenije

Kdaj? oktober – december in marec – maj

Kje? Redakcije potekajo običajno na fakulteti, večinih kje zunaj ... članki pa prihajajo od vsehovod :

Čas trajanja? 3 mesece na posamezno številko

Število udeležencev? Uredniški odbor + 200 članov DMGS-ja

Na koncu menija ali kakšne kuharske knjige je seveda na vrsti sladica ... GEOmix!

Generacije geografov ga berejo že okoli 15 let dvakrat letno in najbrž je že marsikoga zanimalo kaj vse se dogaja pred izdajo, kdo ga vse ustvarja ali po razmišljate o tem da bi se nam pridružili. Super! Pa poglejmo kako dela pataka.

1. Sestava uredniškega odbora

Vsako, ki je rojeden in ga zanima delo s tiskanimi mediji, okusi malo novinarstva, ima rad izizev ter ustvarjalno delo lahko postane član uredniškega odbora. Urednik ima vlogo koordinatorja in običajno razdeli naloge in dolžnosti med ostale člane, glede na interes, znanja oziroma odvisno od količine dela. Ko se ekipa sestavi je dobro najti termin za redakcije in prostor kjer bodo le-te potekale.

2. Plan in začetek dela

Prva redakcija poteka tri mesece pred izdajo glasila. Torej okoli oktobra, če gre za decembrsko izdajo ali pa marca-aprila za spomladansko številko. Na prvi in vseh naslednjih redakcijah začnemo zbirati ideje, predloge kaj vse bi lahko objavili ali raziskali, da bi bilo našim bralcem zanimivo in koristno branje. Učinkovita je metoda anevitite možganov, saj prinese vedno zanimive in izvirne ideje. Te lahko uporabimo v večjem obsegu ali pa za posamezen članek – v obliki opravljenega intervjuja z določeno osebo morda ustanovo ... možnosti je velik! In če vemo, da bi nekdo zaradi boljše poznavanja specifične teme, znal več napisati o tem, se pozanimamo za sodelovanje – lahko je to sošolec, kolega ali pa profesor. Prav tako se odločamo o barvnih straneh GEOmix-a, ki so dragocene za objavo slik ali kaj bolj tehnično bogatega saj jih imamo le štiri (z naslovnico vred).

GEOmix, maj 2010 / 31

Kako so bili videti študentke in študentje geografije nekoč? Jih prepoznaš?

Damijan Bec

Dejan Cigale **Mojca Ilc Klun** **Marko Krevs** **Barbara Lampič**

Irena Mrak **Karel Natek** **Darko Ogrin** **Matej Ogrin**

Dušan Plut **Irma Potačnik Slavič** **Blaž Repe** **Tajana Rosnik Planinc**

Uroš Stepišnik **Metka Špes** **Tajan Trobec** **Jernej Zupančič**

SREDICA

3. Poziv za članke, fotonatečaj, motiviranje ...

Drugi mesec se začne akcija! To pomeni, da uredništvo objavi poziv za članke prek elektronske pošte in na oglašni deski, ki običajno traja okoli mesec dni. Sledijo je prvi čas za spodbujanje in motiviranje geografskih kolegov, da napišejo kaj o svojem samostojnem delu, izkušnjah na terenu, ekskurzijah, izmenjavah, taboru ...

Istočasno se pošlje tudi obvestilo o fotonatečaju s temotiko, ki ga določijo uredništvo. Interes za pošiljanje fotografij je vedno velik in tako se vedno najde primeren motiv s terena, potovanj ali kar domače okolice, ki krasi naslovnico GEOmix-a.

4. Lektoriranje, urejanje člankov ...

Ko začnejo prihajati članki pridejo v ospredje naše lektorice, ki s svojim ostrim očesom iščejo napake v slovnici in če ima avtor članke sročev bo v avtorizaciji prejel precej skromno rdečo obkrožen članek! Torej članek je narejen za objavo ko prestane lektoriranje, urednik pregleda če je oblika oziroma struktura primerna, kako kvaliteten so slike in zadnji korak – članek s popravki prejme avtor v avtorizaciji. Urednik/ica mora nujno imeti jasno označene in shranjene lektorirane in že avtorizirane članke – za objavo, saj delo zahteva natančnost in določeno mero organiziranosti.

5. Oblikovanje glasila in tisk

V drugem mesecu sledi pošiljanje povpraševanja za tisk različnim tiskarnam širom Ljubljane. Cena vsake številke se spreminja glede na želje – od tisa oziroma lastnosti papirja, števila strani in kakih drugih dodatkov. Treba se je pozanimati koliko časa bo predvidoma tisk trajal – december zna biti zelo obsegen mesec in bo čakanje zato daljše kot običajno. Pred samim tiskom gredo vsi zbrani podatki, članki in zadnje oblikovanje – tu daje vso od sebe naši notranji ali zunanji sodelavci, ki so spretni s programom InDesign. Po kakem tednu dni je že narejen za tisk!

Ko se le določi datum izida se prek elektronske pošte obvesti vse člane društva o izidu glasila in navede kraj ter uro deljenja izvodov. Kot urednik lahko rečem, da je pravi balzam za dušo, ko vzameš v roke že vedno po tisku dilet GEOmix in vidiš sodne trimesečne delo uredništva. Ves čas je popoln, ko opaziš zadovoljne bralce in veselje ob izidu.

6. Kaj pa finance?

Financa sem pritrnila kar za konec, saj je to domena urednika in namestnika, da izkoristijo že poznane vire ali pa poiščejo nove. Mesec dni pred tiskom vedno zaprosimo za sredstva ŠŠF in ŠOF, kjer običajno vedno prejmemo finančno podporo. Prav tako smo podprti s strani ŠOU, ljubljanskega geografskega društva in po novem nam močno olajša večino finančno stisko – Ministrstvo za šolstvo in šport. Pri vseh protih in razpisih je potrebno temeljito prebrati navodila,

pagode in upoštevati roke za oddajo! Zamujena priložnost pomeni da je tisk glasila pod vprašajem, zato je nujno potrebno imeti urejen in jasno označen koledar/planer.

7. Sprostitev ...

Ko so vse skrbje z administracijo – financami, članki in tiskom že za nami sledi najljubši del – prebiranje GEOmix-a ... po čep rav že v tretje! Vendar je velika razlika brati print verzijo v pdf formatu ali pa ga brati v rokah ... takrat imaš le eno misel v glavi: »Ujelo nam je!«

Avtor recepta: Jerneja Milost
jerneja.milost@gmail.com

GEOmix, maj 2010 / 32

udarniško

NAPREJ ZASTAVA SLAVE!

Časi, ko je bilo petje udarnih himen nuja, so že minili. Podobe mladenk in mladcev, ki v težkih pogojih, s slabim orodjem, garajo za žarom v obeh in edino željo, da bi z združenimi močmi prispevali čimveč h graditvi novega, boljšega jutri, in zraven še prepevajo, take podobe so nam bolj ali manj nejasne in nerazumljive. V glavnem jih klasificiramo med pravilice naših dedov-udarnikov ali med težbe naših profesorjev po dobrih starih 'zainteresiranih' študentih.

A sem in tja svojo pot na plano prebije kakšen drobec te zavesti v takni ali drugačni obliki. PLANICA '95 je tako rodila novo himno. Njena vrednost je predvsem v elementih, ki smo jih prevzeli iz naše zgodovine in jih nadgradili z novo funkcijo. Izraža občutke pripadnosti, borbivosti, premoč nad lastnimi slabostmi in propagira moč geografskega velleuma. Primerna je za popevanje med kopanjem profilov na terenskih vajah, moljanje pred in med izpitom, dretnje na geozbirih, ubrano petje na oddelčnih proslavah, ...

GEO HIMNA

Kdo pa so ti mladi fantje, ki korakajo skozi vas? Kdo pa so ti mladi fantje, ki jim tak žari obraz?

To so mladi geografi, neupogljivega duha. To so mladi geografi, boreci novega sveta.

Kdo pa so dekleta mlada, ruzak majo na ramah? Kdo pa so dekleta mlada, ali ni jih prav nič strah?

To so mlade geografke, slušale so glas srca. To so mlade geografke, strah pustile so doma.

Kakšna je to geo-handa, ki zapeta je skozi vas? Kakšna je to mlada vojska, druga vsa kot prejšnji čas?

To je prava naša vojska, to je silna naša moč. To je vojska geografska, jutro znani nam pojoc.

Na morje se odpravlja družinica: očka, mamica in sinko. Že med postavljanjem sotora jih napadejo in pilkajo komarji. Ko se zmrača, zagleda sinko krenice in prestrašeno zavpije: "Bežimo od tod, zdaj so nas začeli iskati še s svetilkami!"

"Zakaj ne delaš?" vpraša delovodja pomožnega delavca na gradbišču. "Ne morem, me treste mrzlica!" "Odlčno!" vzklikne delovodja, "potem pa lahko seješ pesek!"

Soseda kosita travo na vrhu hriba. Nenadoma se eden ustavi, se zarez v daljavo in vpraša: "Ti, a tvoji konji kadijo?" "Ne..." "Potem ti pa štala gori!"

Urlika

Turist tava po Vatikanskem muzeju, nazadnje pa zagleda skupino turistov z vodičem, se ji priključi in povpraša najbližjega: "Bi mi, prosim, lahko povedali, kje je Laokontova skupina?" "Ne vem, mi smo s Kompasom."

PRELJUBE MI GEOGRAFKE IN GEOGRAFI!

Poet tvoj nov Slovincem (beri Geografom) venec vije....ne čisto.

Melik novo monografijo o Sloveniji piše.....zelo verjetno ne.

Profesorja Lovrečaka zadnji prispevek k pedološki regionalizaciji Slovenije.....skoraj.

Aha, že vem! To bo nova (je bil pa res že skrajni čas) številka časopisa študentske sekcije (da, da to je že jubilejna druga številka).

Saj vem, rekli boste, kje pa ste hodili do sedaj (po dosedanjih raziskavah se kar 97% študentov oziroma brucov v prvem letniku odločilo za študij geografije, da bi pred vsemi ostalimi v Ljubljani, prebrali Geomix). Pa še malo resnosti: študentska sekcija ljubljanskega geografskega društva je v zadnjem letu, od kar je vodstvo prevzela sedanja zasedba, delovala bolj v ilegali. To je opravljala tako dobro, da je še sama komaj vedela, da obstaja (čisto tako ni bilo, v veliki meri pa).

V letošnjem letu pa je k meni prišli nadebudna, predvsem pa neustrašna in za delo pripravljena skupina študentov drugega letnika, ki ji je bilo dosti tega životarjenja. Stvari so se počasi začele premikati in tako zrete (kot bruc zre decembra v TTN 1: 5000 na mizi v kabinetu M.M. Klemečiča) v to, že kar redno, drugo številko GEOMIX-a, ki pa je s tem ko je dobil nov "uredniški" odbor, dobil tudi novo ime. Iz GEOMIXa X je postal GEOMIX-Z. Zakaj le? To ni le modna muha ali

zmedeni, zblojeni, zaspani, zabiti,

pa pometanje s preteklostjo; so čisto praktični razlogi zato. X je predstavljal generacijo X, kateri pa nas (razen častljivih seniorjev - četrtih letnikov) pripada bolj malo. X-u bi po logičnem sklepanju sledil Y (s čim na tem božjem beri geografskem svetu lahko povežeš Y), vendar smo se raje odločili za Z. Z kot zelo zanesenjaški zvedavi in zagrizeni zeleni zelenci.

Upamo, da ne bo ostalo samo pri tej (v tem času že legendarni) drugi številki in da bomo uspeli spraviti še kaj drugega koristnega (če vam je tole všeč, pa recimo vsaj podobnega) na svet. To pa nam bo uspelo le z vašo pomočjo. Zato vas v prihodnje vabim k sodelovanju, ker pa sam le redkokdo kaj naredi, lepo prosim, da če vas kdo prosi za kakšen prispevek, vsaj takrat ne odklonite. Hvala!

TOVARIŠKI POZDRAV

BLAŽ

zdelani, zmatrani, zrolani, zmešani,

kritično

PROFESORJEM IN ŠTUDENTOM V RAZMISLEK

Ste se že kdaj zamislili, kakšna bi bila juha, ki bi jo kuhali s pomočjo dveh različnih receptov? Pa da bo stvar še bolj banalna, bomo kuhali prvo po enem receptu, kasneje pa bomo uporabljali izključno drugega. V razveljaviteljskem študentom naj povem, da smo ta juha mi in da jo kuhajo, po istem - zgoraj navedenem principu, naši "nadrejeni". Različna recepta pa sta stari in novi študijski program.

Ta kuharska "mojstrovina" sicer toliko ne zadeva študentov prvega letnika, čeprav lahko tudi ti občutijo vsesplošno zmedo na Oddelku, je pa toliko bolj aktualna za vse ostale letnike. Uvedba novega študijskega programa je poleg zmede prinesla tudi kup nepravilnosti. S pametno in zakonom skregano je uvajanje novega študijskega programa v visjih letnikih, ki so predhodno izobraževanje opravljali po starem programu, tako da celotno izvajanje učnega procesa zahteva velik mero improvizacije.

Da mi ne bo kdo očital lažnega obtoževanja, bom navedel splošni del in prvo alinejo 66. člena Zakona o visokem šolstvu iz leta 1993, ki govori o pravicah in dolžnostih študentov in pravi: "Študenti imajo izključno pravico do vpisa in izobraževanja pod enakimi, z zakonom, statutom in študijskim programom določenimi pogoji. Pri tem se ob rednem napredovanju izobražujejo in

dokončajo študij pod pogoji, ki so veljali ob vpisu." (Bartol, 1997, str. 5). Če izhajamo iz te navedbe zakona, ki po mojem mnenju študijskega programa na Oddelku, lahko sklepamo, da je izvajanje študijskega procesa nelegitimno, vztrajanje na novih pogojih, predvsem tistih, ki zadevajo napredovanje v višji letnik, pa popolnoma brezpredmetno.

Vendar je sredi študijskega leta nesmiselno karkoli spreminjati. Čeprav bi lahko očitali Oddelku veliko neodgovornost, nam to v bistvu nič ne pomaga, saj smo v ta "zoos" že pošteno zabredli. Vendar mi nehotne pride na misel, kako je (vsaj) večina tako natančna pri izvajanju zakona, zlasti glede preverjanja znanja - npr. Členov o izpitnih rokih (zadeva se je, če sem pošten, v zadnjem času kar precej spremenila v prid študentov), po drugi strani pa sprejeda zakone, ki so ključni pri tako pomembnem dejanju kot je sprememba študijskega programa.

Kar zadeva že na začetku omenjeno improvizacijo, se bom ustavil pri predmetu Kvantitativne metode za geografje (KMZG), ki je v različnih verzijah za različne smeri (samostojni ali dvopredmetni študij) uveden v prvem letniku. Letošnji študenti drugega, tretjega in četrtega letnika bodo morali ta predmet pred zaključkom študija

vpisati v indeks pod določenimi načini pretvorb, ki so navedeni na oglasni deski. Pri tem se mi zastavlja vprašanje, kaj bo s predmeti, ki jih ni v novem študijskem programu oz. so prekategorizirani v KMZG. Za ponazoritev vzemimo moj primer. V indeks bom vpisal ta predmet (KMZG) izključno na osnovi Statistike za geografje, pri tem pa se vprašam, zakaj je to potrebno, saj če je Statistika = KMZG, je tudi KMZG = Statistika. Torej, ali se nam bo ta težko pridobljena, in ko jo dobim v indeks, težko pogrešljiva (čustveno!) Statistika izbrisala, ali nam bo, po drugi strani, skupaj z novim predmetom le zniževala povprečje! V tem primeru predlagam, da se študijske obveznosti za ta predmet v prehodnem obdobju (za sedanjih drugi, tretji in četrti letnik) "uradno izvajajo" (oz. se upošteva opravljene druge izpite; statistika, matematika, kvantitativne metode) v obliki seminarja ter se jih ovrednoti s kategorijo "opravi" (če je to mogoče), ali pa se napisše dopolnilo k študijskemu programu, ki bo predvidevalo, da za omenjene študente veljajo za opravljen izpit KMZG že opravljene obveznosti iz predmetov, ki naj bi se prekategorizirali v KMZG. Pri takšnem forsiranju KMZG se vprašam, kako sta lahko pogrešljiva izpita iz Geologije in Meteorologije pri dosedanjih

kritično

dvopredmetnih študijih, ki sta se do sedaj izvajala kot kolokvija in dalje, zakaj se tudi ta dva ne vpiše kot izpita, saj imamo tam večina precej višje ocene; in tako bi lahko razglabljali še naprej...

Pa se lotimo še novega programa. Prvi letnik je meni osebno kar všeč, zlasti bi pohvalil povečanje števila ur Geologije. Tudi drugi letnik je še kar sprejemljiv. Zaplete pa se pri usmeritvah, ki nastopijo v tretjem letniku. Poleg tega, da ni nikomur nič jasno, kaj mora kolo opraviti, je tudi tisto kar mora, v skladu s knjižico pamejto, rahlo sporno.

Kot primer bom navedel A in B program pedagoške smeri. Študentje teh smeri, poleg enotnega prvega in drugega letnika, v tretjem opravljajo obveznosti iz treh regionalnih predmetov (B samo dvoje), torej izberejo tri predmete (dva) izmed Geografije Afrike, Geografije Azije, Geografije Anglamerike in Avstralije in Geografije Latinske Amerike ter potem še Geografijo Evrope in Specialno didaktiko. Kaj je ta sporno? Po učnem programu v osnovnih in srednjih šolah (tam naj bi mi kot profesorji učili) je obvezno obravnavanje vseh kontinentov, za to pa zaradi zgoraj navedene izbirne nismo usposobljeni, kar pa je tudi v nasprotju z Mednarodno konvencijo o geografskem izobraževanju, na katero bi morali biti kot geografi ponosni.

Po drugi strani pa imamo npr. Geografijo turizma in prometa, ki ni nič kaj bolj pedagoška, za obvezen predmet. Da ne bo pomote - ta predmet sem prav z veseljem obiskoval in nimam nič proti, vendar se mi

zastavlja vprašanje, zakaj pa ni po programu npr. predmeta Politična geografija, ki z obravnavanjem držav, narodov, manjšin, meja, precej bolj spodbuja (po mojem mnenju) v šolski kontekst. Kje je rešitev? Po mojem, bi bila ena možnost zmanjšanje obsega vaj pri regionalnih predmetih, oz. da je tam možna izbira med vajami pri posameznem regionalnem predmetu in obvezna uvedba vseh štirih regionalnih predmetov (poleg Evrope). Druge rešitve, h kateri se osebno bolj nagibam, pa bi bila ponovna korenita sprememba študijskega programa, ki pa ne bi vseboval usmeritev v določanje pomena, ampak bi študentje opravljali obveznosti in usmeritve na podlagi šolskega sistema. To pomeni, da fakulteta (Oddelk) ponudi večje število predmetov (lahko tudi na drugih oddelkih in fakultetah), ki so ovrednoteni s točkami. Študent pa z opravljanjem izpitol iz teh predmetov nabira točke in se na podlagi izbranih predmetov tudi usmeri v eno smer (lahko tudi več, saj maksimalno število izpitol ne bi bilo omejeno). Za napredovanje v višji letnik in za zaključek študija pa bi moral zbrati določeno kvoto točk. To bi ukinilo ozko vezanost na usmeritve (po sedanjem sistemu namreč ne moreš, razen če ti to izjemoma dovolijo Oddelk, opravljati obveznosti iz druge usmeritve), je pa res, da bi terjalo precej več energije od Oddelka.

Tak sistem bi, ob temu primerni zainteresiranosti študentov, le-te bolj usposobil za njihovo poklicno udejstvovanje in če se pri tem navežem na misel

predstojnika iz uvodnega govora 10. Ilesčevih dnevov, moramo poskrbeti za nalo čim večjo ponudbo (pri tem dodajam - tudi ustrezno ponadbo na Oddelku), s katero bomo, če hočete, tekmovali v boju za delovna mesta in nasploh za mesto geografije v družbi.

Pa naj za konec dodam še rahlo spremenjeno misel Tati Tunga, ki delno opravičuje nov program in sicer: "če bi čakal, da postane moja knjiga (novi program) popolna, ne bi bila nikdar dokončana." in dodajam, da je stremiljenje k čim boljšemu vendarle najno potrebno.

Janez Nared

Literatura:
Bartol, A. Etal., 1997: Študentov pravni priročnik, Ljubljana, Študentska organizacija Univerze v Ljubljani, str.56

intervju

Intervju z asistentko Irmo Potočnik ali "Prosim, samo ne mene, jaz sem še čisto sveža!"

V vrsti je čakala v knjižnici, ko sem jo presenetila in preselila na intervju. Njena prva reakcija je bil odkrit nasmeh in besede: "Prosim, samo ne mene, jaz sem še čisto sveža!" Ko sem ji razložila, da bo ravno zaradi tega intervju zanimiv in objavljen, da bo no nobenih provokativnih vprašanj, je seveda privolila. In tako je po vseli ureh in zadevah med njeno govornico uro nastal tale intervju. In moram priznati, da je bil cca prijetnejši stvari istega dne, ker je Irma Potočnik zelo prijetna, zgovorna in polna življenja. Prepričana sem, da bo na geografski oddelku prinesla še veliko sonca.

Začeli bova na začetku; torej kje ste odrasli, kako ste preživljali svoje navlane dni?
Doma sem iz Šenčurja. Kot otrok sem bila zelo malo doma, ker je bila moja velika ambicija biti v družbi. Potepli smo se po bližnji in daljni okolici ter veliko igrali karte, predvsem remi.

Kaj vas je pripravilo do študija geografije?

Vedno me je zanimalo, zakaj je to tu in zakaj ni drugace. Prav zaradi tega mi je bilo nekako samoumevno, da bom študirala geografijo in zgodovino. Vedno so me zanimala potovanja in, ker na slovenski televiziji kakšnih potopisnih oddaj še ni bilo, je bilo pač treba gledati avstrijske programe. Na gimnaziju v Kranju pa me je precej usmerjal profesor Brnovc. Ko sem začela študirati, je študirati geografijo ravno postalo moderno. Sprejemnih izpitov se nisimo imeli, ker je bilo prijeto premalo. Ampak danes je študirati geografijo res moderno.

Večina vas pozna kot asistentko, četiri letnik pa le po zagovoru diplomske naloge o Šenčurju, ki smo ga poslali na terenskih vajah. Van je le-ta pomagala oz. koliko je prispevala do vašega položaja?

Diplomska naloga je bila vozovnica za delo mesto. Že ob predstavitvi je bilo nakazano, da so zainteresirani za moje delo. Usmerjena sem v socialno geografijo in me po kabinetnih vajah ali terenskih vajah poznajo vsi letniki.

Kako dejstvo, da morate biti kot asistentka vedno na voljo, vpliva na vaše raziskovalno delo?

Na oddelku sem prišla decembra in do februarja je bila mirna sezona, tako da se je nalogo dalo delati. Zdaj na račun dela raziskovalno delo zelo trpi. Ogromno dela je predvsem zaradi množičnosti študentov. V mojih študentskih letih nas je iz 1. v 2. letnik prišlo le 12. študij pa nas je začelo 44. Tudi prostori so preobremenjeni in terensko delo bi bilo z manjšim številom uspešnejše.

Kakšno se vam zdi perspektiva geografije oziroma vas te motivira študentov?

Če bi mislila, da je ni, sama ne bi šla v to. Pozitivna stvar tega študija je, da nam da kompleksno gledanje na svet in pokrajino. Kot taki smo geografi zelo uporabi pri pripravljanju strokovnih podlag na posameznih institutih. Veliko kolegov je učiteljev na

višjem nivoju, iz izkušenj (nekaj let sem učila na srednji šoli v Ljubljani) pa lahko povem, da se številno ur geografije na srednjih šolah znižuje. Možnosti zaposlitve so še v turizmu in sicer ne kot vodič, ampak načrtovalci potovanj. Izživ kak oblikovati prostor pa je v regionalnem planiranju.

Geografi smo dostikrat preveč strmežljivi, enostavno si javno ne upamo pokazati svojega znanja, kaj šele, da bi ga znali prodati. Se pa močno bojim, kam bo vsa ta množica geografov šla. Mogoče se bo v prihodnosti pokazala kakšna nova možnost, morda res turizem, na institutih gre namreč v pokaj letno 2% ljudi. Najboljša varianta se mi zdi omogočiti študentom, da bi šli potem študirati še kaj, kar je možno prodati.

Ali je to to, kar ste od dela pričakovali?

Delo je zanimivo, pestro in zaenkrat je tisto, kar sem pričakovala. Če me ne bi veselilo, bi takoj šla. Pomankljivost je le, da ni dovolj prostora, kjer bi se skoncentriral in delal. Zelo se držim pravila govornih ur, znanstveno delo pa v glavnem opravljam doma. Na fakulteti se lotim le organizacijskega dela.

Kaj pa počnete izven geografskega oddelka?

Sem človek, ki ne more biti na miru. Nujno kolesarim. Nič ne delam profesionalno, vse stvari so mi v zabavo. Moja velika ljubezen je gledališče, do neke mere kino, ples, plavanje. Obvezna so seveda potovanja, ki so vezana na počitnice. Doma mi očitajo, da preveč časa presedim na telefonu, kar skušamo s kolegi geografi ohraniti stike. Aja, pa so seveda, učim se smučati, kot Gorenjka sicer malo pozno... Zelo rada imam izletništvo in pohodništvo, poleti pa naredim eno daljšo turo.

Katero potovanje vam je ostalo v najlepšem spominu?

Zaradi razdalje najbolj Kanada. Najbolj doživeto potovanje pa je bilo na Ciper. Mogoče je to moja polkna deformacija, ker iščem identiteto. Kot Ciper...

Kakšni so vaši spomini iz študentskih let?

Najboljši spomini so na terenske vaje. Od tega, kako je naš asistent ob vnetem razlaganju o posledicah poplav padel v Kamniško Bistrico... Naše terenske vaje so bile vedno v deževnem vremenu, tako da so postale sinonim za "rain man". Terenske vaje v Tamarju naj bi se začele na isti dan kot se je začela vojna. Ker so bile pač obvezne, smo hoteli na vsak način priti do Tamarja in le tanki so jas ustavili. No, terenske vaje so prestavili na september in spominjam se kako vesel je profesor Radinja postal šele, ko je začelo deževati, češ, da je pokrajina ožvela. Sigurno pa nobenih terenskih vaj ni spremljalo toliko helikopterjev in varnostne službe. Bili smo res pod budnim očesom.

pismo iz Maribora

Življenje na oddelku za geografijo Pedagoške fakultete v Mariboru

Mnogi mislijo, da je v Sloveniji možen študij geografije le na FF v Ljubljani ali pa trdijo, da je to edino pravo mesto za študij te vede pri nas, kar pa ne drži. Res je, da ima Oddelku za geografijo v LJ daljšo tradicijo kot mariborski in da ima mogoče med predavatelji več bleščečih in že uveljavljenih imen – vendar se v Mariboru prav gotovo lahko počutimo enakovredne ljubljanskim kolegom, saj menimo da v ničemer ne zaostajamo za njimi, še najmanj pa v znanju.

Naj sprva omenim, kako poteka življenje na našem oddelku - Oddelku za geografijo v Mariboru je v bistvu primoran živeti v simbiozi z Oddelkom za zgodovino, saj imata le ta skupne predavalnice ter se tako prilagajajo temu ure predavanj in vaj, kot tudi večina ostalega dela na oddelkih. Tako si geografi delimo štiri predavalnice, poleg tega pa še imamo t.i. leščevo knjižnico, ki bi jo lahko imeli za nek zametek bodoče oddelčne knjižnice, kar je pa povsem normalno za ljubljanske kolege (na vsej fakulteti imata le oddelka za geografijo in zgodovino zametek lastnih knjižnic - kar je v bližnji prihodnosti lahko velika prednost pred ostalimi oddelki družboslovnih smeri). Poleg tega imamo tudi t.i. Geografsko risalnico, ki je v bistvu prostor za vaje in delo na računalnikih.

Torej je prostorsko stanje popolnoma drugače od tistega na Filozofski fakulteti v LJ, kot tudi opremljenost z pripomočki, vendar mislimo, da to ne vpliva bistveno na delo na oddelku, saj smo pripravljeni, da so oddelke ljudje in ne zidovi, kar tudi dokazujemo.

Brez pretiravanja moram priznati, da vlada na oddelku precejšnja mera demokratičnosti in optimizma, saj nas profesorji podpirajo v projektih, ki bi uvrstili naš oddelku v nek širši prostor, kar si tudi vsi želimo, da se naš (relativno mlad) oddelku ustvil ob bok ostalim oddelkom geografije.

24

intervju

Vitek je bil absolventski izlet na Sicilijo in Lipare. Kakšnih 7 študentov nas je skupaj skoraj vsa štiri leta in se vedno smo prijatelji.

S statistiko nimam slabih izkušenj, ker sem bila med tistimi srečniki, ki so jo naredili v prvo. Tudi glede diplomskega izpita nimam slabih izkušenj. Izkušnje kažejo, da je zadnja metoda diplomskih izpitov boljša. Res je, da bi rad za predavateljev enoletnega dela vsak raje imel več kot 20 minut, ampak vsak mora biti sposoben razmisliti o tem, kaj je res pomembno. Če bi npr. hotel kdo svoje delo prodati, ga mora biti sposoben predstaviti v dvajsetih minutah, kdo pa te bo poslušal eno uro? Tudi komisija je seveda zelo obremenjena.

Kakšni so po vašem mnenju odnosi med študenti in profesorji na oddelku?

Iz moje strani prihajajo same pozitivne izkušnje. Težko mi je le na vajah, ker od študentov težko dobim večjo aktivnost. Ko se me navadijo, pa postanejo aktivnejši. Pri nas imamo še vedno koncept srednjeevropskega stila univerze glede odnosa študent - profesor, kar pomeni čim manj stikov. Ameriški sistem npr. gradi na stikih in večji vključenosti študentov.

Kaj bi spreminili, če bi bilo to v vaši moči?

Najprej delovni prostor. Potrebovali bi drugo lokacijo, kar pa se mi zaenkrat zdi zelo idealistično. Premalo je terenskih vaj, ki bogatijo geografijo, kar pa je zaradi manjvnosti pretežno. Ja, in delati bi se moralo na večji aktivnosti študentov.

Imate kakšno sporočilo za bodoče geografje?

Naj je v času študija navezajo čimveč kontaktov, da bodo potovanja lahko čim daljša in cenejša (sem Gorenjka!). Take študentske vezi so še tako neodmenjene. Jaz sem si navedla premalo stikov, mogoče zato, ker izhajam še iz klenne dobe geografije, ko nismo imeli računalnikov in e-maila. Ko sem zaključevala študij, se je šele začelo hoditi na geografske kongrese, potem pa sem šla kmalu v službo.

Vsi skupaj moramo začeti razmišljati, kako lahko prodamo svoje znanje. Ne smemo se zapirati vase, ampak moramo širiti informacije in zaznavati procese. Kar se tiče samopriznavanja, bodite bolj pogumni, bolj glasni in stojte za svojimi razmišljanji!

Najlepša hvala!

Intervjuvala Špela Piskar

Geo-baby

Tokratni Geo-baby prav gotovo sodi med tiste geografje, za katere lahko upravičeno trdimo, da je dobro znan v širši slovenski javnosti. Ko ga pogosto zagledamo na TV ekranu, se z veseljem pohvalimo, češ ta je pa "naš". In če že ne da kakšnega intervjuja, potem je zagotovo spet napisal novo knjigo. Le-te prihajajo izpod njegovega peresa tako hitro, da jih

geo-baby

študentje sploh ne dohitavamo brati (pač ni iz tistega vira: "Draga mami, pišem ti počasi, ker vem, da ne znaš hitro brati!").

Bogstigavci, od kod izvira njegova "zelená usmeritev". Morda se iz otroštva, ko je kot fantič v bližnjem potoku raziskoval občutljivost vodotokov na nizkem kraškem ravniku, tam v (pokrajini), ki je bila zgolj pozna (v letostaji pa še to bolj slabo). Sicer pa je to človek, ki se je na prodavanju takole duhovito opravičil: "Oprostite, če bom danes nekoliko bolj fecjal kot ponavadi. Včeraj sem namreč imel prav nesoravnarven poseg v zebni ekosistem." Zgodovinarstvo je s tem dobilo za pristone posevno novo, skloško dimenzijo, tako na lokalni, regionalni kot globalni ravni.

Na predavanjih je ponavadi dobre volje, poln delovnega elana in razpoložen za diskusije vseh vrst. Edinske splošna apatija študentov ob kakšni neonstravni (beri: z biološkim ritmom skregani) jutranji uri ga napravi rahlo nesrečnega: "No, dajte, naspnite malo svoje možgančke!". Prisotni s svojim egoističnim antropocentričnim (t.j. tuhtanje, kako bi se dokopali do prve jutranje kavice) seveda ne kažejo nobenega presunljivega navdušenja za ekocentrično etiko. S številkami, ki jih stresa iz rokava, prepriča še zadnjega nejevernega Tomaža, da Zemlja prvi v prepad. In ko smo že vsi prisotni skrajno ogorčeni, osipli in potrti, nas potolaži, da ne smemo biti preveč pesimistični.

Od članov njegove družine, ki smo jih že imeli priložnost spoznati, je srca vseh najbolj ovojil ljubeč širinozni komatimec (za katerega se ne ve, ali je ime podedoval po lastniku ali po enemu izmed planetov našega osončja). Vsekakor se je na predlanskem geopolitiku do stitega najdeli lurenov in bil deležen tolikšnega crkljanja, da bi mu zaradi stalnega nadlegovanja pobegnula še zadnja bolha, če bi imel kakšno. Za bogato "nabrodno okrasje" pa se je odločil tudi lastnik omenjenega psa, pri čemer gre verjetno za zaščito pred čedalje bolj nevarnimi UV-žarki kot posledica tanjšanja ozonske plasti. Patent se očitno dobro obnese, saj ga posnema še kar nekaj drugih profesorjev na oddelku.

Pomembno je omeniti tudi njegov doprinos k razvoju enigmatike na Oddelku za geografijo. Kadarkoli se na oglasni deski pojavi na hitro napisano obvestilo na rumenem samolepljivem listku, pritegne to splošno pozornost študentov, ki jim le z velikimi miselnimi napori uspe dešifrirati napisano. Naslednjice se jim pridružijo tudi vi in odkrili boste identiteto naše tokratne bebe.

Katja

18

INTERVJU S PROFESORJEM NATKOM

1. terenske vaje Loški potok 2016; avtor: Blaž Repe

Profesor Karel Natek, ki je z letošnjim študijskim letom odšel v zasluženi pokoj, je med drugim poučeval geomorfologijo in geografijo naravnih nesreč in vseskozi ostro kritiziral človeški odnos do narave. Najin pogovor se je sukal okoli številnih tematik, od statusa geografije v družbi do oddelčnega življenja.

1. Na predavanju geomorfologije ste dejali, da geografija »deformira« geografe – jih prisili, da začnejo vse okoli sebe geografsko analizirati. Geografija vas verjetno torej še ni zapustila?

Ko postaneš geograf, si »pečen« za vedno, ne moreš je kar obesiti na klin. Geografija je moj način življenja in ne morem si predstavljati, da ne bi o svetu okrog sebe razmišljal kot geograf. Poskušam razumeti neštete zapletene povezave med vsemi temi procesi, a vedno znova naletiš na meje svojih zmožnosti razumevanja in to te žene naprej.

2. Slovenija dela številne napake pri ukrepanju proti naravnim nesrečam. Boste še naprej javno opozarjali na nesmiselne projekte v zvezi s tem?

Bom, če me bo kdo hotel poslušati. Na tem področju smo sicer zabredli tako globoko, da

cela država trepeta že pred malo močnejšim dežjem. Na srečo imamo zelo dobro organiziran in učinkovit sistem zaščite in reševanja, ki nas lahko reši v zadnjem hipu, na področju preventive oziroma sobivanja z naravnimi nesrečami smo pa povsem zašuštrali. Prostorsko načrtovanje je postalo birokratsko "usklajevanje interesov v prostoru" in dejansko ne služi ničemur, saj se lahko prostorski načrt spremeni ob vsaki "pravi" želji. Mislimo, da so podnebne spremembe problem drugih, saj je Slovenija zelo vodnata dežela in nam vode ne bo zmanjkalo, v umetne kanale "moramo" samo še spremeniti 26.000 kilometrov naših vodotokov, pa bomo za vedno rešeni tudi poplav.

3. Geomorfologijo je prevzel izvedenec za kras, prof. Uroš Stepišnik, geografijo naravnih nesreč pa – glede na to, da je Slovenija močno poplavno ogrožena – hidrogeograf, prof. Tajan Trobec. Za kakovostno izvajanje teh predmetov se torej najbrž ni treba bati?

Ne, to pa zagotovo ne! Oba sta zelo srčna geografa z obsežnim znanjem, upam le, da vas bosta še bolj gnala kot jaz – v vaše dobro, seveda.

4. Kakšna je razlika v miselnosti ljudi do naravnih nesreč nekaj desetletij nazaj? So bili tudi takrat tako občutljivi, npr. v zvezi z "vročinskimi valovi", točo, periodičnimi poplavami?

Odkar je država prevzela vso odgovornost za "upravljanje" z vsem, tudi z naravnimi nesrečami, so ji ljudje to pač prepustili, naj ima. Ko pa pride velika voda ali kaj podobnega, občine napihnejo škodo in izstavijo račun državi, čeprav je prostorsko načrtovanje v veliki meri v njihovi pristojnosti. Ljudje vse bolj živimo v nekem namišljenem svetu in kaj bi se sekirali zaradi narave, saj imamo gasilce in druge službe. Zaradi napak pri poseganju v prostor pa, kolikor vem, v naši državi ni še nihče kazensko odgovarjal.

5. Že na prelomu tisočletja je profesor Gosar

v kolumni za GEOmix zapisal, da študentje na fakulteto vnašajo poleg neakademskega načina učenja tudi malomeščansko miselnost in srednješolsko organiziranost. Se strinjate?

Kaj je kolega mislil pod »malomeščansko miselnostjo«, ne vem. Z ostalim se v celoti strinjam in res ni dobro, da večina študentov ne loči več med učenjem in študijem. Na žalost to negativno vpliva tudi na kakovost študijskega procesa, končni rezultat pa je vse bolj shematično védenje namesto celovitega obvladovanja problematike. Ali bi vi peljali avto k mehaniku, ki samo približno ve, kako deluje? Od njega pričakujemo čudež, s svojo revščino v glavi smo pa hitro zadovoljni.

So profesorji in študenti nekdanj gojili pristnejše odnose kot danes? Če so, zakaj danes več ne?

V mojih študijskih letih nismo imeli »pristnejših« odnosov s profesorji, saj so bili oni profesorji, mi pa študentje in to je bilo popolnoma jasno. Nekaterih smo se celo malo bali, a ne, ker bi bili zmaji, ampak ker so od nas veliko zahtevali. Seveda so bili tudi profesorji kdaj bolj sproščeni, npr. na terenskih vajah ali med debatami v seminarjih, ki jih danes žal ni več, ampak vloge so bile jasno razdeljene.

Oddelčna bibliotekarka Lucija Miklič Cvek je opozorila, da študentje namesto kvalitetnih knjižnih virov vedno bolj posegamo po vprašljivih spletnih virih. Je to odraz naše lenobe oz. priročnosti spleta, ali profesorji premalo navajajo študente v knjižnico?

To ni nič presenetljivega, saj so vse informacije vedno le nekaj klikov stran. Ne bi rekel, da ste bolj leni kot smo bili mi včasih, ste pa premalo vedoželjni in ambiciozni. Očitno se vam ni treba truditi, saj večina živi v izobilju, družba pa od vas zahteva samo potrdilo o zaključku študija, izobraženih delavcev in državljanov pa ne potrebuje, saj lahko prideš v parlament tudi samo z osnovno šolo. In zakaj bi se učili tuje jezike, saj imamo prevajalnike na telefonu?

Filozofska fakulteta je bila v dvajsetem stoletju tudi odmevno politično angažirana, študenti so jo dvakrat tudi zasedli. Je čas odmevnosti

Filozofske fakultete minil?

Tudi ob stoletnici fakultete je bila zasedba v 70. letih izpostavljena kot velik dosežek, a mene bo težko prepričati, da je bila povsem spontan upor, saj so bili nekateri nosilci del podmladka takratnih oblasti. Izpostavljanje tega je bilo rahlo omalovažujoče za tisoče ostalih diplomantov fakultete, ki so sicer manj odmevno, a prizadevno prispevali k razvoju naše družbe. Ampak, kaj pa bi se moralo zgoditi danes, da bi spravilo na ulice današnjo samozadovoljno mladino? Škoda, da študentje ne uporabljate svoje intelektualne in družbene moči za opozarjanje na v nebo vpijoče nepravilnosti, npr. pri poseganju v prostor.

Študentje smo z veseljem obiskovali vašo predavanja tudi zaradi vašega pregovornega cinizma. Je bil to odraz občutka, da se kljub vsem geografskim opozorilom stanja v glavah javnosti očitno ne da spremeniti?

Nisem cinik, a nimam igralskega talenta, da bi iz velikih napak znal narediti komedijo. Tudi zagret optimist nisem, a vendar je naša naloga, da izobražujemo in stalno opozarjamo javnost, kaj delamo narobe. Tako naravni kot družbeni procesi sicer vedno priskrbijo nekakšno rešitev, a moramo vseeno vnaprej opozarjati, kadar ne gremo v pravo smer, in iskati alternativne poti. Ni se nam treba odpovedati vsemu, ampak tudi mi nismo tako bogati, da bomo lahko v nedogled tako razmetavali z omejenim prostorom ter drugimi naravnimi in človeškimi viri, kot to počnemo zdaj.

Na Filozofski fakulteti smo včasih imeli tudi oddelek za biologijo, ki pa se je pozneje preselil v Rožno dolino. Geografija je ostala na Aškerčevi. Menite, da je to prednost našega oddelka? Glede na to, da pri geografiji tako poudarjamo povezovanje različnih dejavnikov, ali dvopredmetnost študentov še pripomore k takemu načinu razmišljanja?

Zaenkrat je po mojem čisto v redu, da je geografija v okviru Filozofske fakultete, ni pa to neka velika prednost. Je pa dvopredmetni študij na fakulteti po mojem mnenju zastavljen napačno, saj izhaja iz predpostavke, da mora

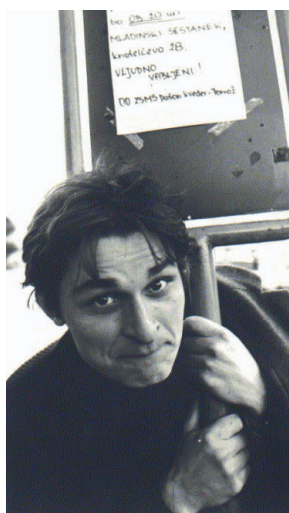
terenske vaje jezersko 2013;avtor:Blaž Repe)

biti učitelj usposobljen pedagog in didaktik, iz svoje stroke/strok pa je dovolj nekaj nadgradnje srednješolskega znanja in bo dober za učitelja. Brez temeljnega razumevanja stroke/strok ni mogoče pričakovati kakšnega povezovanja ali iskanja rešitev, za tako sformalizirano izobraževanje, kot ga imamo pri nas, pa je to več kot dovolj. In tako drsimo počasi navzdol, drugi nas pa prehitevajo ...

Hvala lepa za odgovore, želimo vam še naprej aktivno geografsko udejstvovanje v življenju!

Miha Sever

INTERVJU S PROFESORJEM KREVSOM

Ko govorimo o GEOmixu, ne moremo mimo izdajatelja; to je seveda Društvo mladih geografov Slovenije. Ne vem pa, ali je poznano, da je še pred DMGS obstajal njegov predhodnik, Študentska sekcija LGD. O njem sem povprašal profesorja Marka Krevsa, duhovnega vodjo sekcije.

1. V prvem GEOmixu, ki je izšel leta 1994, so vas opisali kot duhovnega vodjo ustanovitve Študentske sekcije LGD. Kdaj se je društvo ustanovilo?

Ja, idej sem imel vedno zelo veliko, tudi o tem, kaj bi lahko študenti geografije ustvarjalnega in zabavnega počeli. In imel sem veselje za uresničevanje teh idej. Pri tem sem bil mogoče res med bolj zagnanimi, a na srečo se nas je takih v drugi polovici 80-ih let zbralo kar nekaj. Marsičesa smo se lotili še preden smo prišli do ideje o ustanovitvi ŠS LGD – med drugim smo izvedli prvo anketo o profesorjih in asistentih na našem oddelku, predhodnico današnje prednovoletne ankete o oddelku. Prav včlanitev v EGEO je najbrž pripomogla k odločitvi, da se formalno organiziramo kot sekcija LGD leta 1988. V knjigi, ki je izšla ob 100-letnici oddelka, opažam par napačnih informacij o Sekciji. ŠS LGD se ni priključila EGEE šele leta 1996, saj je bila med dopisnimi podporniki pri ustanavljanju EGEE in med prvimi članicami njene sredozemske veje Euromed. Domnevam, da je bila ŠS LGD včlanjena v EGEO že leta 1988, saj se je nekaj članov udeležilo 1. kongresa EGEE na Poljskem februarja 1989. Leta 1990 je ŠS LGD organizirala regionalno srečanje Euromed v Ljubljani in Bohinju, o čemer priča celo nekaj videoposnetkov. A se bojim, da obstaja bolj malo pisnih dokumentov – tako pri EGEE kot pri nas. Mogoče pa bomo kak del arhiva ŠS LGD

našli ob bližnji prenovi GIKL-a. Brez arhiva pa lahko zatrdim, da nisem bil predsednik ŠS LGD (kot je zapisano v knjigo ob 100-letnici), le njen “duhovni vodja” (kot je zapisano tudi v “Vodiču za izgubljene na Oddelku za geografijo FF v Ljubljani” iz leta 1989 – dostopnem v knjižnici).

2. Kaj vas je navedlo k ideji, da bi ustanovili študentsko geografsko društvo?

To zagotovo ni bila prva ideja o tem, da bi študenti geografije naredili kaj skupaj in se organizirali. Generacije študentov pred nami so na primer organizirale prave ekspedicije, pa brucovanja s celovečernim programom, zagotovo še marsikaj, o čemer nimamo dokumentov. Kolikor je meni znano, pa je bila ŠS LGD prvi poskus formalne organizacije (v okviru LGD), ki naj bi bila trajna in odprta do vseh študentov geografije. Idej, kaj bi delali, ni manjkalo, a pri takih stvareh je bistvena okoliščina, da se poveže skupina, ki je pripravljena nameniti veliko časa in energije za uresničitev teh zanimivih, konstruktivnih, ne vedno čisto resnih idej – in pri tem vztraja. Ideje morajo biti seveda take, da pritegnejo tudi druge. Že vnaprej smo se zavedali, da dejavnost ŠS LGD ne bo mogla biti ves čas enako intenzivna in lahko celo zamre ob menjavi generacij. Kar je bil le dodaten razlog, da se nam je zdela formalna organiziranost nekakšen varnostni ukrep, ki bi omogočal taka nihanja in preprečil propad ideje geografske študentske organiziranosti.

3. Že ime – Študentska sekcija LGD – pove, da je šlo za podmladek Ljubljanskega geografskega društva. So morda tudi oni izrazili željo po nastanku študentske sekcije ali ste se tega lotili neodvisno?

Ustanovitev sekcije društva je bila takrat najlažje izvedljiva pot do neke oblike formalne organiziranosti. Ideja se je sicer porodila na študentski strani, a LGD in tudi takratna Zveza geografskih društev Slovenije (ZGDS) sta nudili moralno in organizacijsko podporo pri izvedbi ideje.

4. Kako so nastanek društva sprejeli profesorji na oddelku?

Menim, da so jim bile naše dejavnosti do neke mere všeč; kakšnega glasnejšega odobravanja se sicer ne spomnim, a so nam nudili razne oblike pomoči, tudi dostop do prostorov in računalniške opreme. S kakšno dejavnostjo smo jim najbrž šli tudi malo na živce, na primer z objavo ocen posameznih profesorjev iz naših anket na oglasni deski.

5. Je pred Študentsko sekcijo LGD obstajala kakšna drugačna oblika povezovanja in druženja geografskih študentov?

Težko si predstavljam, da povezovanje in druženje med geografskimi študenti ne bi obstajalo. Je pa o tem bolj malo zapisanega.

6. So vaši študentski kolegi pozdravili nastanek društva – je bil vpis v društvo množičen? Ste morda vpisovali tudi negeografe? Koliko je znašala članarina?

Za odgovore na veliko teh vprašanj je moj glavni vir omenjeni Vodič, kjer lahko razberemo, da so člani ŠS LGD (leta 1989 jih je bilo okoli 100) predstavljali okoli četrtnino vseh članov LGD. Včlanitev je stala 4000 din, podaljšanje članstva 3000 din, ves ta denar pa je ostal ŠS LGD za njene dejavnosti, kar je bila sila pomembna spodbuda in podpora s strani LGD. Seveda so se lahko včlanili tudi negeografi.

7. Katere funkcije je tedaj opravljala Študentska sekcija? Je organizirala podobne dogodke, kot jih sedaj DMGS? Kako je bil sestavljen upravni odbor?

Spisek nalog je bil kar dolg – najbrž precej podoben kot pri DMGS: od organizacije tečajev, pomoči študentom (kar danes delajo tutorji), tudi pri iskanju prakse, organizacija taborov, povezovanje z drugimi društvi, tudi EGEO, izleti, predavanja, vodenje evidence študentov, izvajanje ankete o oddelku, izdajanje priložnostnih publikacij.

Vodstvo je bilo sestavljeno iz 7 članov: Jože Lenič, Kornelija Töth, Jure Likar, Roman Šimec, Fedja Pobegajlo, Igor Jurič in jaz. Funkcije smo

imeli najbrž kar primerljive z DMGS-jevskimi; na internetu pa bi za večino našli informacije, v kako poklicno sila različne smeri smo krenili po študiju.

8. Morda veste, zakaj se je društvo pozneje preimenovalo v Društvo mladih geografov Slovenije?

ŠS LGD je – kot smo slutili – z menjavo generacij zamrla. Študenti geografije pa so ostali polni idej in željni dejavnosti in druženja. Zato je bilo le vprašanje časa, kdaj se bo pojavila naslednja generacija s prodornimi idejami in kritično maso izvajalcev teh idej. In so naredili pomemben korak naprej – ustanovili so društvo, ne le sekcijo pri LGD!

9. Menda je leta 1989 izšlo tudi glasilo "VODIČ za izgubljene na oddelku za geografijo", predhodnik današnjega GEOMixa, vendar očitno ni zaživel. Kako to?

Vodič je bil v resnici bolj nekakšen predhodnik spletnega obveščanja, kot strokovna publikacija. Knjižica je bila pripravljena s pomočjo računalnikov, a z zelo primitivno tehniko (tiskanje z igličnimi tiskalniki, fotokopiranje, preprosta vezava). A bolj kot sama priprava za "tisk", je bilo delovno intenzivno pridobivanje informacij. Če se prav spomnim, je večina vodstva kmalu po izdaji Vodiča nastopila absolventski staž, kar je dokaj kmalu omejilo delovanje ŠS LGD le na "osnovne" dejavnosti, na primer predavanja, sodelovanje z EGEO in izlete.

Dolgoletno izhajanje GEOMixa je res vredno posebne pohvale, saj je ta dejavnost kljub napredku računalniške in tiskarske tehnologije še vedno zelo delovno intenzivna in terja čvrsto organizacijo – kar je v društvih težko zagotavljati na dolgi rok.

10. Število članov v LGD upada, tudi DMGS je v preteklosti že imelo precej več članov. Kaj po vašem mnenju botruje tem trendom – je to neuspešna promocija, drugačne, sodobne oblike druženja, splošna individualizacija ... So študentska društva sedaj sploh še relevantna?

Najbrž je dejavnikov več, a verjetno je med njimi podoben kot v primeru ŠS LGD – za uspešno delovanje društva je nujna kritična masa

energičnih posameznikov, ki uspešno sodelujejo. Ob menjavah generacij so nihaji v uspešnosti delovanja torej nekaj normalnega. Nikakor pa ne bi smeli biti pretirano kritični do sebe, DMGS – res je v družbi nasploh upadlo zanimanje za združenja, tudi strokovna. A če bi se trendi tako neusmiljeno nadaljevali, kot v nekem trenutku izgledajo (spomnim se podobne "krize" v 90. letih pri Zvezi geografskih društev Slovenije), bi marsikatero društvo propadlo – pa jih veliko ni. Geografi smo bili vedno malo posebni, tudi po tem, da smo našli skupne interese in energijo za sodelovanje in druženje – in res verjamem, da bo tako tudi z DMGS in LGD.

11. Za konec: Je kdo od tedanjih študentskih snovalcev društva še danes vaš profesorski kolega na oddelku?

Od snovalcev ŠS LGD ni nihče pristal na oddelku, so pa bančnik, profesorica geografije, strokovnjak na ministrstvu (žal pokojni), nekoč podjetnik, danes prevajalec in organizator opazovanj medvedov, direktor hotelov, poročevalec RTV Slovenija iz Bruslja. Izmed snovalcev DMGS-ja pa sta na oddelku Katja in Boštjan!

Prisrčna zahvala in vse dobro še naprej!

Miha Sever

INTERVJU S PROFESORICO KATJO VINTAR MALLY

V sklopu obeležitve 25. obletnice izhajanja GEOmixa sem se pogovarjal z našo profesorico Katjo Vintar Mally, ki je v svojih študentskih časih predsedovala ŠS LGD (predhodnici DMGS) in v uredniškem odboru na samem začetku naše revije opravljala številne funkcije.

1. Kako je sploh prišlo do GEOmixa? Zakaj so študentje ustanovili oddelčno revijo?

Okoliščine nastanka prvega zvezka GEOmixa, ki so ga leta 1994 pripravili starejše kolegice in kolegi, mi žal niso znane. Moj prvi spomin na GEOmix je namreč povezan z njihovo predstavitvijo v predavalnici 18, ko so nam – brucem in bruckam generacije 1994/1995 – precej na hitro pojasnili, da obstaja znotraj Ljubljanskega geografskega društva (LGD) študentska sekcija, in nam hkrati položili na srce, da bi morali sodelovati v geografskih dejavnostih in nadaljevati z GEOmixom. Najbrž so to takrat povedali v vsakem letniku, mi pa smo njihovo sporočilo dojeli šele kakšno leto pozneje, ko smo se prebili v drugi letnik in smo zaznali pomanjkanje obštudijskih dejavnosti na našem oddelku ter začeli gojiti ideje o sodelovanju s študenti na drugih evropskih univerzah, o katerih v predinternetni dobi nismo vedeli praktično ničesar.

2. Prvič ste pri GEOmixu sodelovali leta 1996. Kako ste prišli v uredniški odbor?

V tistem času sem postala predsednica Študentske sekcije LGD, kar je pomenilo, da sem bila študentska predstavica v upravnem odboru tega društva ter vezni člen med društvom in študenti geografije. Naše aktivnosti so sprva štele za aktivnosti LGD. V študijskem letu 1995/96 smo imeli dve večji prioriteti: udeležbo na letnem kongresu EGEA na Portugalskem (oktobra 1996), s katero smo želeli postati aktivna članica EGEA in se bolj tesno povezati z drugimi entitetami, ter izdajo drugega letnika GEOmixa. Na začetku je bil krog kolegic in kolegov, ki smo sodelovali pri vseh teh aktivnostih, razmeroma majhen, zato smo skoraj vsi sodelovali pri vsem. Tako smo osnovali tudi uredniški odbor GEOmixa, ki na začetku sploh ni imel urednika. Šele čez dobro leto, ko so naše dejavnosti postale bolj razvejene, smo urednikovanje zaupali sošolki Martini Pečnik.

3. Kako ste si razdelili delo – so funkcije uredniškega odbora do današnjih dni ostale enake?

Dejansko smo si delo delili povsem spontano. Vsakdo je prevzel tisto, kar ga je bolj zanimalo

oziroma pri čemer je bil dober. Večinoma pa smo se vsi zavedali, da moramo za obstoj revije prispevati besedila o dejavnostih študentske sekcije oziroma poznejšega društva, kakor tudi besedila o svojih geografskih podvigih in zanimanjih. Posamezni kolegi so bili takrat aktivnejši kot organizatorji geografskih taborov, strokovnih srečanj in ekskurzij ter izmenjav z drugimi članicami EGEA, zato so te vsebine pokrivali tudi pri GEOmixu.

4. Pri reviji ste opravljali več različnih funkcij, med drugim ste tudi lektorirali. Vas lektoriranje veseli, ali ste lektor postali bolj po sili razmer?

Tega se niti ne spominjam dobro. Ker sem ob geografiji študirala še nemški jezik in veljala za tisto, ki zna postavljati vejice, me je doletelo tudi lektoriranje besedil. Verjetno bi lahko z današnjim znanjem vsa ta besedila še krepko izboljšala, a takrat smo delali po najboljših močeh in skoraj brez finančnih sredstev. Tako tudi za lektoriranje preprosto ni bilo denarja.

5. Naše delo je v veliki meri digitalizirano, vse, razen seveda distribucije, poteka prek računalnikov. Kako pa je proces nastajanja GEOmixa potekal v prejšnjem tisočletju?

Prve številke GEOmixa so resnično nastajale bolj "na roke". Čeprav smo besedila spisali na računalnikih in jih shranili na disketah, je bila nadaljnja obdelava bolj skromna. Naša prva številka, ki je izšla v letu 1996, tako ni bila natisnjena v tiskarni, ampak smo natipkano besedilo preprosto fotokopirali v tristo izvodih. Nato smo v predavalnici kopije razvrstili po kupčkih in jih v delovni akciji zložili v zveščiče, ki smo jih speli z največjim možnim spenjačem. Ob vsem tem smo se seveda neizmerno zabavali in nato ponosno odkorakali na zasluženo pijačo v bližnji lokal. Treba je neskromno poudariti, da smo bili res krasna in tesno povezana generacija, ki te vezi ohranja še danes.

6. Sedanje financiranje je precej preprosto, pomagajo nam ŠSFF, ŠOFF in vsako drugo številko tudi Ljubljansko geografsko društvo. Nekdaj pa je imel GEOmix neprimerno večje število sponzorjev, ki so prispevali tudi praktične

nagrade za geokvize. Se vam zdi, da so sponzorji v današnjih časih bolj zadržani pri razdeljevanju sredstev in zakaj?

O tem bi na splošno težko presojala. Tudi pred več kot dvajsetimi leti je bilo iskanje sponzorjev in donatorjev težavno, podjetja pa so najraje prispevala praktične nagrade oziroma svoje proizvode. Brez osebnih poznanstev je bilo vedno najtežje pridobiti finančno podporo. Ne vem, če je splošno znano, da je bil DMGS ustanovljen prav v želji, da zagotovimo stabilnejše in lažje financiranje svojih aktivnosti, vključno z GEOmixom, pa tudi enakopravnejši položaj v ljubljanski ŠOU.

7. V uredniškem odboru opažamo, da se je odnos študentov do revije ohladil; zanjo ne vlada hudo zanimanje, nekateri je celo ne poznajo. Opažate enako? Je to posledica lastnosti sodobne študentarije ali nezadostnega dela uredniških odborov?

Vsem generacijam, ki so delovale v DMGS in soustvarjale GEOmix, je bila skupna skrb, da utegnejo društvene aktivnosti sčasoma zamreti zaradi nezanimanja mlajših generacij. V resnici pa sta vedno obstajala dejavnejši del generacije, kakor tudi tisti del, ki ga obštidjske dejavnosti niso zanimale. Ne gre pričakovati, da bi vsi dihali z geografijo in ji namenjali tudi svoj prosti čas, kar je mogoče težje razumeti tistim, ki nam je to že v študentskih letih postalo način življenja. Skrbelo nas je denimo že na samem začetku, saj smo imeli leta 1997 resne razprave o smiselnosti ustanovitve DMGS, ker so se nam zdele prihajajoče generacije premalo zainteresirane. Verjamem, da smo ob pogledu na bogato dediščino društva vsi zadovoljni, ker smo vendarle sledili optimističnim argumentom in storili ta korak. Vsakič, ko se je starejša generacija umaknila iz študijskih vrst, so se našli mlajši kolegi in kolegice, ki so naposled odgovorno prevzeli upravljanje revije in društva ter potegnili voz naprej.

8. Iz kratkočasne študentske revije se je GEOmix postopoma razvil v pretežno strokovno revijo. Bi morala revija iskati svoje korenine in se zopet bolj posvečati študentskim tematikam, saj

je drugih geografskih strokovnih revij na pretek?

Verjetno vas bo moj odgovor presenetil, ampak za GEOmix si nikoli nisem želela, da bi tekmoval z Geografskim obzornikom ali drugimi strokovnimi revijami. GEOmix je bil zasnovan kot društveno glasilo, ki ogreva svoje članstvo za društvene dejavnosti, krepi povezovanje in sodelovanje študentov geografije doma in v tujini ter jih seznanja s poljudno-strokovnimi temami, ki jih drugje ni bilo zaslediti. Izida GEOmixa smo se vsakič znova veselili, ker je prinašal zanimivo branje in smo ga prebrali v enem zamahu. Dvomim, da večina tako pristopa tudi k branju znanstvenih revij.

9. Študentje se – kakopak – radi pritožujemo nad vsem, kar diši po šoli. V preteklosti je bil GEOmix stičišče mnenj – posamezniki so pisali kritične kolumne, njihovi kolegi in profesorji pa so se nato odzvali v naslednji številki.***Zakaj študentje ne izkoriščajo več te možnosti izražanja mnenj?***

To je sicer bolj vprašanje za študente, saj je GEOmix vendarle prvenstveno vaš prostor za naslavljanje različnih tem. Zaposleni na oddelku smo se vedno radi odzvali na študentske pobude in se ne izogibamo razpravi o perečih vprašanjih na področju študijskih zadev ali česar koli drugega. Večkrat celo sami načenjamo te teme in bi si želeli bolj odkritega odziva študentk in študentov. Le tako smo lahko vsi skupaj boljši.

10. V uredniškem odboru GEOmixa ali upravnem odboru DMGS je sodelovala večina sedanjih oddelčnih profesorjev. Je to morda le naključje? :)

Očitno ste odkrili dobro varovano skrivnost, kako se pride do delovnega mesta na oddelku za geografijo.

Prisrčna hvala in uspešno profesorsko kariero še naprej!

Miha Sever

GEOMIX ČESTITA

Čestitke za naziv rednega profesorja!

Čestitamo **profesorju Darku Ogrinu** za izvolitev v naziv rednega profesorja! Habilitacijo je opravil 20. novembra 2019 z javnim predavanjem z naslovom **Pietro Coppo – prostor in čas beneško-izolskega horografa, kartografa in geografa**. Želimo mu še nadaljnjo uspešno akademsko kariero!

Čestitke za najboljšo ESRI-zaključno delo za leto 2018/2019!

Čestitamo **Špeli Čonč**, ki je postala letošnja nagrajenka za najboljšo Esri zaključno delo za leto 2018/2019, ki ga je podelilo podjetje GDi Ljubljana!

Naslov njene magistrske naloge je Vrednotenje geodiverzitete na območju doline reke Dragonje pod mentorstvom prof. dr. Uroša Stepišnika.

Špela je za majsko številko GEOmixa, ki je bil posvečen geodiverziteti, napisala povzetek svojega dela.

Uspešno geografsko delo še naprej!

Čestitke za Prešernovo in dekanovo nagrado!

2. 12. 2019 so v Zbornični dvorani Univerze v Ljubljani podelili dekanove in Nahtigalove nagrade za študijsko leto 2018/2019 študentom Filozofske fakultete UL.

Maja Sevšek je prejela Prešernovo nagrado Univerze v Ljubljani za nalogo Razvojni potenciali funkcionalno degradiranih območij Osrednjeslovenske statistične regije (mentorica:izr. prof. dr. Barbara Lampič).

Sara Uhan pa je prejela dekanovo nagrado Filozofske fakultete za nalogo Geografski vidik prehranske enačbe na primeru Škofjeloškega hribovja (mentorica:izr. prof. dr. Irma Potočnik Slavič, somentor:izr. prof. dr. Darko Ogrin).

Tako nagrajenima kot mentoricam in somentorju iskreno čestitamo! Še en dokaz, da so prispevki geografov za svet pomembni in opazni.

Uredništvo GEOmixa

MEMES

Ko nekemu poveš da študiraš geografijo, pa ti odvrne, da ga veseli, ker je premalo študentov na naravoslovnih fakultetah

Univerza v Ljubljani: Geografija se nam zdi zelo družboslovna in humanistična veda, zato se nam zdi, da študij geografije spada na filozofsko fakulteto

Ljudje, ki so dejansko študirali geografijo:

BABYLONBEE.COM

Death Penalty Still Permissible For People Who mislijo, da geografija spada na FF, Pope Francis Clarifies

SPONZORJI GEOMIX-A IN DMGS

Navodila za pisanje člankov in GEOmix v digitalni obliki lahko najdete na spletnem naslovu: <http://geomix-dmgs.weebly.com>

